

DIPLOMADOLGOZAT

Kapás Alexandra Katalin

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás mesterképzési szak

**BARANYA ÉS CSONGRÁD-CSANÁD VÁRMEGYE GAZDASÁGI-TÁRSADALMI
HELYZETÉNEK, VALAMINT REGIONÁLIS GAZDASÁGFEJLESZTÉSI
POLITIKÁJÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA A RENDSZERVÁLTÁSTÓL NAPJAINKIG**

Belső konzulens: Szabóné Dr. Benedek Andrea
egyetemi docens

Belső konzulens intézete/tanszéke:
MATE Agrár-és Élelmiszergazdasági Intézet,
Agrárlogisztika, Kereskedelem és Marketing Tanszék

Külső konzulens: -

Készítette: Kapás Alexandra Katalin

Budapest

2023.

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés és célkitűzések.....	4
2.	Vármegyei adatok	5
2.1	Csongrád-Csanád vármegye	5
2.2	Baranya vármegye	5
3.	Társadalmi elemzés (Social analysis).....	6
3.1	Lakosság, társadalmi mutatók	6
3.2	Élve születések és elhalálozások	6
3.3	Odavándorlások és elvándorlások	7
3.4	Előregedés	7
4.	Gazdasági elemzés (Economical analysis).....	8
4.1	Munkaerőpiaci helyzet (Baranya vármegye).....	8
4.2	Munkaerőpiaci helyzet (Csongrád-Csanád vármegye).....	9
4.3	Munkanélküliségi, foglalkoztatási ráták és regisztrált vállalkozások országos összehasonlítása (2022)	10
4.4	Jövedelmi viszonyok	12
4.5	Baranya vármegye gazdasága.....	13
4.7	Egy főre jutó bruttó hazai termék változása	18
4.8	Egy lakosra jutó ipari termelés	18
4.9	Külföldi tőkebeáramlás.....	19
4.10	Ipari parkok.....	20
4.11	Legnagyobb gazdasági vállalatok	20
4.12	Jelenleg futó gazdaságfejlesztési projektek	20
5.	Politikai és jogi elemzés (Political and legal analysis)	21
5.1	Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata	21
5.2	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	22
6.	Technológiai elemzés (Technological analysis)	23
6.1	Tudományegyetemek.....	23
6.1.1	Pécsi Tudományegyetem (PTE)	23
6.1.2	Szegedi Tudományegyetem (SZTE).....	23
6.2	Nemzetközi elismertség, nemzetközi rangsorok	24
6.3	Egyetemi karok, meghirdetett képzések	25
6.4	Doktori iskolák, PhD-képzés	25
6.5	Felsőoktatási felvételi	25
6.5.1	Általános felvételi eljárás 2022.....	25

6.5.2	<i>Keresztféléves eljárás 2023</i>	26
6.5.3	<i>Általános felvételi eljárás 2023</i>	26
6.6	Hallgatói statisztikai létszám	27
6.7	Egyéb dolgozói és kutatói létszám	27
6.8	Klinikai Központok	27
7.	Környezeti elemzés - Turizmus (Environmental analysis)	28
7.1	Helyi jelentőségű természetvédelmi területek	28
7.2	Szálláshelyek száma	29
7.3	A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma.....	29
8.	A két vármegye közös SWOT – analízise	30
9.	Anyag és módszer – primer kutatás	31
9.1	Kutatási célok	31
9.2	Kutatási hipotézisek.....	31
9.3	Kutatási módszerek, eszközök.....	31
9.4	Kutatás körülményei, minta.....	31
9.5	Kérdőív kérdései.....	32
9.6	Eredmények.....	33
9.6.1	<i>Pécs - Eredmények és lakossági válaszok</i>	33
9.6.2	<i>Szeged - Eredmények és lakossági válaszok</i>	48
9.7	Hipotézisekre adott válaszok	57
10.	Következtetések, javaslatok	59
10.1	Az érintett vármegyék hasonlóságai	59
10.2	Az érintett vármegyék különbözőségei, eltérései	59
10.3	Az érintett vármegyék Magyarországon belüli elmaradt gazdasági helyzetének okai .	60
10.4	Az érintett vármegyék egymás közti gazdasági-társadalmi eltérésének okai.....	60
10.5	A regionális szervek jelenlegi legfőbb feladatai	61
10.6	Az érintett vármegyék gazdasági felzárkózásának lehetőségei	62
11.	Összefoglalás.....	63
	Felhasznált magyar nyelvű irodalom és források jegyzéke	64
	Felhasznált idegen nyelvű irodalom és források jegyzéke.....	66
	Internetes hivatkozások	67
	Táblázatok jegyzéke.....	69
	Mellékletek	I
1.	Melléklet: Településfejlesztési interjú Nagy Sándor Alpolgármester Úrral (Szeged).....	II
2.	Melléklet: Településfejlesztési interjú Ruzsa Csaba Alpolgármester Úrral (Pécs).....	XII

3.Melléklet: Településre vonatkozó lakossági kérdőív.....	XXVII
4. Melléklet: Táblázatok	XXXV
Függelékek	LIII

1. Bevezetés és célkitűzések

Témaválasztás jelentősége, aktualitása

Ahhoz, hogy egy ország a gazdasági fejlődés útjára lépjen, a fenntarthatóságot és versenyképességet kell célul tűznie. Fontos ehhez azonban tudni, hogy az ország egyes területei milyen komparatív előnyökkel rendelkeznek, milyen gazdasági szinten állnak és hogyan lehetne mindezt fokozni a makrogazdasági mutatók és társadalmi jólét javítása céljából.

Dolgozatom témájaként Baranya vármegye és Csongrád-Csanád vármegye összehasonlítását választottam. Kutatásom alapkérdése, hogy mi az oka a két vármegye látható gazdasági és társadalmi eltéréseinek a számtalan területi (déli országhatár menti elhelyezkedés, kicsi földrajzi távolság) és oktatási, szellemi tőkében rejlő hasonlóság (egyetemvárosok, klinikai központok) ellenére.

Célkitűzések

Célom a két vármegye teljes körű elemzése. Szeretném feltárni a vármegyék egymáshoz és Magyarország többi területéhez viszonyított helyzetét, az eltérő piacgazdasági szerkezetváltást, valamint bemutatnám a különböző fejlődés okait, illetve kitérnék már sikeresen megvalósult, illetve potenciális regionális fejlesztési stratégiákra.

Kutatási módszerek, eszközök

Szekunder kutatásomban a területek fejlettségét faktorok alapján elemeztem a PESTEL és a SWOT elemzési módszereket alapul véve.

PESTEL-analízis által a vármegyét politikai (P=political), gazdasági (E=economic), társadalmi (S=social), technológiai (T=technological), természeti és környezetvédelmi (E=environmental) és jogi (L=legal) faktorok mentén elemeztem, majd összegyűjtöttem a SWOT-analízis szerinti erősségeket (S=strengths), gyengeségeket (W=weaknesses), lehetőségeket (O=opportunities) és veszélyeket (T=threats).

Dolgozatom készítése során az a megtiszteltetés ért, hogy mélyinterjúkat készíthettem Nagy Sándorral, Szeged MJV alpolgármesterével és Ruzsa Csabával, Pécs MJV alpolgármesterével. Következtetésem levonása céljából a vármegyeközpontok lakossága körében elvégzett, primer kérdőíves kutatásom eredményét is alapul vettem. A kérdőívben arra voltam kíváncsi, hogy a kitöltő lakos mennyire elégedett a vármegyeközponttal, ahol él (jelen esetben Pécs vagy Szeged).

2. Vármegyei adatok

2.1 Csongrád-Csanád vármegye

Terület: 4264 km²

A vármegyéhez tartozó járások száma: 7

Csongrádi, Hódmezővásárhelyi, Kisteleki, Makói, Mórahalmi, Szegedi, Szentesi

Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések száma (105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet): 20

Megyéhez tartozó települések száma: 60 (10 város, 50 község)

Jelentős munkanélküliséggel sújtott települések száma (105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet): 1 (forrás: TEIR, letöltve 2022. 04. 24.)

Csongrád-Csanád vármegye Magyarország délkeleti részén helyezkedik el. Északról Jász-Nagykun-Szolnok vármegye, keletről Békés vármegye, délről Románia és Szerbia, nyugatról pedig Bács-Kiskun vármegye határolja. Területét kettészeli az északról délre folyó Tisza.

Szeged mellett Csongrád-Csanád vármegye tízezer főt meghaladó városai még: Hódmezővásárhely, Szentes, Makó és Csongrád.

A vármegye a Csongrád-Csanád nevet 2020. június 04. napjától viseli, előtte Csongrádnak hívták.

2.2 Baranya vármegye

Terület: 4430 km²

A vármegyéhez tartozó járások száma: 10

Bólyi, Hegyháti, Komlói, Mohácsi, Pécsi, Pécsváradi, Sellyei, Siklósi, Szentlőrinci, Szigetvári

Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések száma (105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet): 160

A vármegyéhez tartozó települések száma: 301 (14 város, 287 község) (forrás: TEIR)

Baranya vármegye a Dunántúl déli részén helyezkedik el. Északról Tolna és Somogy vármegye, nyugatról Somogy vármegye, keletről Bács-Kiskun vármegye, délről Horvátország határolja.

Az ország kilencedik legsűrűbben lakott vármegyéje, településrendszere aprófalvas jellegű.

Több hátrányos, illetve halmozottan hátrányos kistérséggel rendelkezik.

3. Társadalmi elemzés (Social analysis)

3.1 Lakosság, társadalmi mutatók

A lenti táblázatból az látszik, hogy Csongrád-Csanád vármegyében 1870-től az 1980-as évekig nőtt a népességszám, ellenben az 1990-es évektől 2011-ig csökkenő tendenciát mutat. Ez a rendszerváltás okozta gazdasági átalakulás miatti változásokból eredhet, mivel elindult az elvándorlás. Szeged esetében stagnáló lakosságszámról beszélhetünk – 2010 és 2019 között a lakosság 10 000 fővel csökkent, míg a vármegye lakossága 23 500 fővel. Az 1. számú táblázat az érintett adatokról a Mellékletek részben található (1. sz. táblázat).

Baranya vármegyében és Pécssett a XIX. század közepétől növekvő tendenciát mutat a népességszám egészen a rendszerváltásig (az 1970-es években tetőzött). Az 1980-as évektől azonban mind az állandó, mind a lakónépesség számában csökkenés mutatkozik. 1990 után rengeteg munkahely megszűnt, bezárták a vasútvonalakat, leépítették a közösségi közlekedést. Emiatt több tízezer maradt munka-és mobilitási lehetőség nélkül, így elindult az elvándorlás. A rendszerváltás óta Baranya vármegye 60.000 főt veszített, 1985 és 2005 között a lakosságszám 12,3%-kal csökkent (20 988 fő), mely tendencia azóta is fennáll. A részletes adatok táblázata a Mellékletek részben látható (2. sz. táblázat).

A lakosságszám alakulása 2010 és 2019 között:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Baranya megye	391500	380900	377100	374000	371100	368100	365700	363700	360700	359100
Csongrád-Csanád megye	421800	411800	409600	407400	406200	404500	401500	400200	399000	398300
Szeged	170285	162183	161837	161921	162593	162621	161137	161122	160766	160258
Pécs	157721	149992	147719	146581	145985	145347	144675	144188	142873	141843

3. sz. táblázat
Lakosságszám (fő) (Forrás: TEIR)

3.2 Élve születések és elhalálozások

2010 óta mindkét vármegyében és vármegyeszékhelyen a halálozások száma magasabb, mint az élve születéseké.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Baranya megye	3367	3240	3145	3084	3163	3119	2953	3082	2966	2912
Csongrád-Csanád megye	3394	3356	3383	3320	3351	3354	3396	3540	3227	3401
Szeged	1439	1440	1363	1366	1330	1304	1331	1435	1302	1322
Pécs	1352	1268	1218	1216	1125	1214	1091	1171	1120	1068

4. sz. táblázat
Élve születések száma (fő) (Forrás TEIR)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Baranya megye	5291	5093	5235	5113	4957	5214	5006	5210	5039	5071
Csongrád-Csanád megye	5377	5584	5527	5287	5281	5667	5199	5556	5456	5430
Szeged	1775	1855	1844	1769	1730	1948	1800	1952	1954	1869
Pécs	2044	1909	1963	1928	1908	1926	1848	1863	1890	1878

5. sz. táblázat
Halálozások száma (fő) (forrás: TEIR)

3.3 Odavándorlások és elvándorlások

Mindkét vármegyében, illetve Szeged és Pécs esetében is azt látjuk, hogy 2010 óta az elvándorlás nagyobb, mint az odavándorlás.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Baranya megye	16209	19350	19814	19395	20975	19584	21806	22088	22456	23584
Csongrád-Csanád megye	13668	16733	1787	17202	17816	17771	20367	21002	20956	21207
Szeged	5382	6589	7246	6955	7340	7146	7836	8249	8117	7968
Pécs	5411	6144	6309	6533	6928	6550	7037	7226	7387	7119

6. sz. táblázat
Odavándorlások száma (fő) (forrás: TEIR)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Baranya megye	17222	20575	21366	20284	21737	20342	22452	22563	23304	24272
Csongrád-Csanád megye	13556	16775	18322	17470	17940	18025	20934	21434	21532	21582
Szeged	4823	6323	7088	6554	6819	7022	8357	8659	8657	8891
Pécs	5104	6872	7732	6865	6764	6633	7246	7593	7677	7876

7. sz. táblázat
Elvándorlások száma (fő) (forrás: TEIR)

3.4 Előregedés

Mindkét vármegyére 2 fő társadalmi probléma a lakosság előregedése és a fiatal korosztály elvándorlása.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Baranya megye	239274	237788	236061	233736	230291	226234	22219	218881	216110	213495
Csongrád-Csanád megye	251303	250173	249143	247520	244808	241497	237639	234824	232490	230736
Szeged	99933	99732	99527	98961	98154	97018	95363	94251	93403	92524
Pécs	91321	91036	90530	89794	88664	87526	86145	84936	83873	82700

8. sz. táblázat
Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő) (forrás: TEIR letöltve 2022. 04. 30.)

4. Gazdasági elemzés (Economical analysis)

4.1 Munkaerőpiaci helyzet (Baranya vármegye)

A jelenlegi gazdasági és munkaerő-piaci helyzet kiindulópontja, hogy Baranya vármegye aprófalvas településszerkezetű, tehát 2/3-a 500 fő alatti település. Sok az elzárt, nehezen megközelíthető falu, ahonnan a lakosság csak nehezen jut be a nagyobb városokba. Emiatt, amennyiben helyben nem tudnak elhelyezkedni, számukra marad a szociális segély vagy a közmunka-programban való részvétel. A lakóhelytől távolabbi állás elvállalását a munkába járás támogatása, valamint a motiváció, szemléletformálás segítené.

Noha a vármegye a regisztrált álláskeresők és a közmunka-programban részt vevők alapján Magyarország legnagyobb munkaerő-tartalékkal rendelkező területe, mégis hiány mutatkozik képzett munkavállalókból az országos átlaghoz hasonlóan a feldolgozóipar (pl. elektronika), idegenforgalom-vendéglátás, szociális ágazat, mezőgazdaság, bizonyos ipai területek (hegesztő, villanyszerelő), egészségügy, közoktatás területén. (Baranya Megyei Gazdasági és Foglalkoztatottsági Gyorsjelentés, 2019, p.87) A szellemi munkavállalók esetén a mérnök végzettségűekből van a legnagyobb hiány.

A vármegyében az álláskeresők száma járásoként változik. 2019-ben Sellye, Szigetvár és Siklós járásokban volt a legmagasabb az álláskeresési ráta, a legalacsonyabb Pécs, Pécsvárad és Bóly járások esetében. (Baranya Megyei Gazdasági és Foglalkoztatottsági Gyorsjelentés, 2019, p.46) A munkaerőpiaci-helyzet csak akkor tud javulni, ha az új beruházások, cégek az álláskeresőket kezdik el foglalkoztatni, csökkentve ezáltal a munkanélküliséget, nem pedig a már foglalkoztatottak részére kínálnak jobb munka-vagy kereseti lehetőséget, munkahely cserére ösztönözve őket.

A regisztrált munkanélküliek száma Pécsen 2010 és 2012 között emelkedett, azonban azóta csökken. Baranya vármegyében a regisztrált munkanélküliek száma 2016 óta stagnál. Ezt az eredményt nagyrészt a közfoglalkoztatási program által sikerült elérni, ami országos átlag feletti volt.

Pécsen a munkanélküliek 70%-a 25 és 54 év közötti, arányuk a végzettséget tekintve az általános iskola és „csak” gimnáziumot végzettek között a legnagyobb. A szakképzőiskola, technikum, illetve felsőfokú diplomával rendelkezők a legsikeresebbek az álláskeresésben. Több a munkanélküli nő, mint a férfi. (Forrás: <https://pecs.hu/allaskeresok-szamanak-alakulasa/> letöltve 2021. 10. 15.)

Baranya vármegyében a fizikai foglalkoztatottak aránya nagyobb, mint a szellemi foglalkoztatottaké, azonban legnagyobb hiány a szakképzett fizikai munkavállalók között van. Az alkalmazásban állók döntő többsége a feldolgozóiparban helyezkedett el, ezután az oktatás,

majd humán-egészségügyi és szociális ágazat következik, köszönhetően a Pécsi Tudományegyetemnek.

Kiemelendő, hogy míg az 1950-es évektől az 1990-es évekig a bányászat volt a térség húzóágazata, mára az iparág 100 főt sem foglalkoztatva az utolsó a munkáltatói listán.

Baranya vármegye gazdasági aktivitását 1941-től 2011-ig a 9. számú táblázat mutatja a Mellékletek részben.

Baranya vármegyében a munkaerő kínálatában magas a szakképzetlenség aránya, a szabad munkaerő összetétele és színvonala nem megfelelő. A nyelvtudás megszerzését erősíteni kellene. A szakképzési lehetőségek nem alkalmazkodnak a munkaerőpiaci igényekhez, több gép-és nehézipari, valamint mérnökképzés szükséges. (Lux, 2013)

4.2 Munkaerőpiaci helyzet (Csongrád-Csanád vármegye)

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai alapján a munkaerőpiaci helyzetet tekintve a vármegye a közepesen nehéz helyzetben levő vármegyék közé tartozik.

Míg 2022. I. negyedévének végén a munkanélküliség a vármegyében 2% és 3% közötti értéket mutatott, 2022. II. negyedévének végén már csak 1,5% volt. A foglalkoztatási ráta ugyanebben az időpontban 75,5%, tehát lényegében megvalósult a teljes foglalkoztatás. (Forrás: KSH <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/megy/222/index.html> 2022. 12. 31.)

A foglalkoztatottak számát tekintve a vármegyében a cégek 98%-a 10 fő alatti munkavállalói létszámmal dolgozik és csupán 22 cégnek van 250 fő feletti létszáma. A 100 legnagyobb vállalkozás összesen több, mint 21 ezer alkalmazottat, tehát a vármegye munkavállalóinak egyötödét foglalkoztatja. A lista élén az első helyen a Pick Szeged Zrt. áll 1934 fős statisztikai létszámmal, a második helyet a ContiTech Fluid Automotive Hungária Zrt. érdemelte ki 1918 fővel, harmadik helyre a Hungerit Zrt. (Szentes) került 1580 fő létszámmal. (Forrás: <https://novekedes.hu/hirek/csongrad-csanad-megyel-legnagyobb-vallalkozasai-ezek> <https://www.delmagyar.hu/helyi-gazdasag/2022/10/csongrad-csanad-100-legnagyobb-vallalata-gyult-ossze-fotok> letöltve 2022. 12. 04.)

Az alábbi grafikonok a 2010 és 2019 közötti időszakot jellemzik.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Csongrád-Csanád vármegye	22406	20040	21370	14293	13237	11690	8572	7107	6605	6214
Szeged	6496	6292	6791	4385	4771	4259	3211	2795	2465	2190

10. sz. táblázat

Regisztrált munkanélküliek száma összesen (fő) (Forrás: TEIR)

A munkanélküliség Csongrád-Csanád vármegyében az elmúlt évtizedben komoly csökkenésen ment keresztül.

A Mellékelték részben található 11. számú táblázat adataiból az derül ki, hogy 1941-től 2011-ig, tehát 70 év alatt az eltartottak száma több, mint a felére esett vissza. Ez is jelzi a gyermekvállalási hajlandóság fokozatos visszaesését az elmúlt évtizedekben. Megállapítható továbbá, hogy a vármegyében 1941 óta több a foglalkoztatott, valamint a munkanélküli férfi, mint a nő.

Csongrád-Csanád vármegyében magas a kvalifikált munkaerő, az idegen nyelvet beszélők aránya és a Szegedi Tudományegyetem több alkalommal elhivatottságát fejezte ki ennek megtartása céljából.

4.3 Munkanélküliségi, foglalkoztatási ráták és regisztrált vállalkozások országos összehasonlítása (2022)

A munkanélküliségi rátát illetően 2022-ben Csongrád-Csanád vármegye szintén jobban teljesített (1,7%), mint Baranya vármegye (4%).

Baranya vármegyében az álláskeresők száma 11.000 fő volt 2022 végén, mely 14%-os csökkenés a 2021-es adatokhoz képest. A tartósan álláskeresők az összes álláskeresőnek a 29%-át adják. Az álláskeresők legnagyobb része, 44%-a csak az általános iskolát végezte el, a diplomások aránya 5,7%.

Csongrád-Csanád vármegyére vetítve a fenti adatokat, 2022. december 31-én 5.000 fő keresett állást. Az álláskeresők 25%-a tartós munkanélküli. Az álláskeresők iskolai végzettségét tekintve 28% általános iskolai végzettséggel, 26% szakmunkás végzettséggel, 11% diplomával rendelkezik.

Az alábbi foglalkoztatási adatok szerint Csongrád-Csanád vármegyében 2022-ben jobb volt a munkaerőpiaci helyzet.

1.	Veszprém vármegye	0,9%
2.	Komárom-Esztergom vármegye	1,5%
3.	Csongrád-Csanád vármegye	1,7%
4.	Fejér vármegye	1,8%
5.	Vas vármegye	2,0%
6.	Budapest	2,2%
7.	Győr-Moson-Sopron vármegye	2,5%
8.	Pest vármegye	2,7%
9.	Heves vármegye	3,8%
10.	Baranya vármegye	4,0%
11.	Zala vármegye	4,0%
12.	Tolna vármegye	4,2%
13.	Bács-Kiskun vármegye	5,2%
14.	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	5,2%
15.	Hajdú-Bihar vármegye	5,8%
16.	Somogy vármegye	5,9%
17.	Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye	7,4%
18.	Békés vármegye	8,0%
19.	Nógrád vármegye	8,1%
20.	Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	8,9%

12. sz. táblázat

Munkanélküliségi ráta Magyarországon 2022-ben

(Forrás: [Fókuszban a vármegyék \(ksh.hu\)](https://www.ksh.hu))

A foglalkoztatási rátát illetően 2022-ben a vármegyék és a főváros összehasonlításában Csongrád-Csanád vármegyében a mutató 74,9%-os volt, ami átlagosnak mondható. Baranya vármegyében a foglalkoztatás 71%-ra volt tehető, mellyel a rangsor végén helyezkedik el, ugyanakkor megjegyzendő, hogy a foglalkoztatottak számában növekedés figyelhető meg (ezzel egyidejűleg a munkanélküliek számában csökkenés) az előző év ugyanazon időszakához viszonyítva.

Csongrád-Csanád vármegyében fordított a helyzet 2022. IV. negyedében, ugyanis a foglalkoztatottak száma csökkent, a munkanélkülieké nőtt.

1.	Győr-Moson-Sopron vármegye	79,2%
2.	Budapest	79,0%
3.	Komárom-Esztergom vármegye	77,9%
4.	Fejér vármegye	77,6%
5.	Veszprém vármegye	76,6%
6.	Pest vármegye	76,3%
7.	Zala vármegye	75,4%
8.	Csongrád-Csanád vármegye	74,9%
9.	Vas vármegye	74,4%
10.	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	74,2%
11.	Bács-Kiskun vármegye	72,8%
12.	Heves vármegye	72,4%
13.	Tolna vármegye	72,4%
14.	Hajdú-Bihar vármegye	71,2%
15.	Békés vármegye	71,1%
16.	Baranya vármegye	70,9%
17.	Nógrád vármegye	70,8%
18.	Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye	68,8%
19.	Somogy vármegye	68,2%
20.	Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	68,1%

13. sz. táblázat

Foglalkoztatási ráta Magyarországon 2022-ben

(Forrás: [Fókuszban a vármegyék \(ksh.hu\)](https://www.ksh.hu))

Csongrád-Csanád vármegyében magas a kvalifikált munkaerő, az idegen nyelvet beszélők aránya és a Szegedi Tudományegyetem több alkalommal elhivatottságát fejezte ki ennek megtartása céljából.

A regisztrált vállalkozásokat 2022-ben a KATA törvény módosítása, az infláció és a bizonytalan gazdasági helyzet egyaránt sújtotta, melynek eredményeként több vállalkozás a szüneteltetés vagy megszűnés mellett döntött. Vármegyei összehasonlításban mindkét vármegye a lista első felén helyezkedik el, tehát aránylag magas a vállalkozási kedv.

1.	Budapest	247
2.	Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	212
3.	Bács-Kiskun vármegye	208
4.	Zala vármegye	201
5.	Békés vármegye	199
6.	Csongrád-Csanád vármegye	196
7.	Hajdú-Bihar vármegye	195
8.	Somogy vármegye	195
9.	Pest vármegye	182
10.	Baranya vármegye	176
11.	Győr-Moson-Sopron vármegye	175
12.	Tolna vármegye	174
13.	Veszprém vármegye	173
14.	Vas vármegye	172
15.	Heves vármegye	167
16.	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	157
17.	Fejér vármegye	156
18.	Komárom-Esztergom vármegye	147
19.	Nógrád vármegye	132
20.	Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye	123

14. sz. táblázat

Ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozás Magyarországon 2022-ben
(Forrás: [Fókuszban a vármegyék \(ksh.hu\)](https://www.ksh.hu))

4.4 Jövedelmi viszonyok

A magyarországi nagyvárosok közül Szegeden és Pécsen legrosszabb az átlagfizetés, még az országos átlagot sem közelíti meg. Ez szintén táptalaja az elvándorlási szándéknak a főváros, illetve Nyugat-Európa irányába.

Dávid Ferenc országgyűlési képviselő 2022. április 27. napján az atv-nek adott interjújában (https://www.youtube.com/watch?v=R_iakRFGVOc letöltve: 2022. november 16.) Budapest és a vidék közötti bérfeszültség rendezési lehetőségeiről beszélt. Véleménye szerint Magyarországon a megoldást a rendezett munkaügyi kapcsolatok, iparban, kereskedelemben és szolgáltató szektorban létrejövő **ágazati kollektív szerződések** jelentenék. **Normatív szabályozást, ágazati tarifarendszer** bevezetését tartaná megfelelőnek a nyugat-európai országok mintájára. 2018. I. negyedétől 2022. I. félévéig a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók nettó átlagkeresetét Budapest, Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, Baranya vármegye és Csongrád-Csanád vármegye vonatkozásában a 15. számú táblázat foglalja össze, mely a Mellékletek részben található.

2022-ben Magyarországon a havi nettó átlagkereseteket illetően az országos listában Csongrád-Csanád vármegye jobb pozícióban, a 10. helyen végzett 294.772,-Ft-tal, míg Baranya vármegye a 12. pozíciót szerezte meg 286.499,-Ft-os adókedvezmény nélkül számított átlagfizetéssel.

Baranya vármegyében 2022-ben a teljes foglalkoztatásban állók havi bruttó átlagkeresete 431.000,-Ft volt, míg ez a szám Csongrád-Csanád vármegyében 443.000,-Ft.

Mindkét vármegyében nőttek a keresetek az előző évhez képest, ugyanakkor jóval elmarad a fizetés az országos átlagtól (bruttó 516.000,-Ft) (Baranyában 16%-kal, Csongrád-Csanádban 14%-kal keresnek kevesebbet a munkavállalók).

A havi nettó átlagkereseteket az alábbi táblázat tartalmazza.

1.	Budapest	422 052 Ft
2.	Győr-Moson-Sopron vármegye	357 758 Ft
3.	Komárom-Esztergom vármegye	337 948 Ft
4.	Fejér vármegye	333 636 Ft
5.	Tolna vármegye	317 790 Ft
6.	Heves vármegye	314 155 Ft
7.	Vas vármegye	313 062 Ft
8.	Pest vármegye	309 942 Ft
9.	Veszprém vármegye	307 603 Ft
10.	Csongrád-Csanád vármegye	294 772 Ft
11.	Bács-Kiskun vármegye	292 438 Ft
12.	Baranya vármegye	286 499 Ft
13.	Hajdú-Bihar vármegye	286 271 Ft
14.	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	277 126 Ft
15.	Zala vármegye	277 055 Ft
16.	Somogy vármegye	275 255 Ft
17.	Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye	271 297 Ft
18.	Nógrád vármegye	265 437 Ft
19.	Békés vármegye	255 655 Ft
20.	Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	241 855 Ft

16. sz. táblázat

Havi nettó átlagkereset Magyarországon 2022-ben

(Forrás: Fókuszban a vármegyék (ksh.hu))

4.5 Baranya vármegye gazdasága

A térség gazdasági fellendülése a 19. században kezdődött, amikor erőre kapott a szénbányászat és a gyáripar. Többek között téglá-, sör-, pezsgő-, orgona-, kesztyű-és porcelángyár létesült. Pécs mellett több kisváros is fejlődésnek indult pl. Mohács.

Az 1950-es évektől fellendült a bányászat (főként az uránérc, feketeszen), ezzel egyidőben nagyfokú urbanizáció történt.

Baranya vármegye és Pécs történelme során a gazdasági prosperitás és a hanyatló időszakok időrendben váltották egymást. Az utolsó két lépcsőfok, a II. világháborútól a rendszerváltásig terjedő ipari, bányászati fellendülés és az abból eredő térségi vezető szerep, majd az azt követő, ezekben az ágazatokban történő zuhanás. A vármegye gazdasági alapjai a rendszerváltás által alapjaiban rendültek meg, melyet azóta sem sikerült helyreállítani. A rendszerváltás hozta bánya-és üzembezárások, valamint a dél-szláv háború komoly gazdasági visszaesését

eredményezett, ami által elindult az elvándorlás. Baranya vármegye lakossága ettől kezdve folyamatosan csökken.

Az ezredforduló óta egyre inkább a tudás-, egészségügyi és kulturális ipar lépett előre.

A feldolgozóipar az ipari húzóágazat, mely az alkalmazottak egyötödét foglalkoztatja. A kereskedelem és a vendéglátás nagyobb arányban van jelen, mint a mezőgazdaság vagy építőipar. Az utóbbinál meg kell jegyeznünk, hogy az javuló tendenciát mutat. Kiemelkedő ipari terület még az ingatlanügylet, valamint a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység.

A gazdasági ágazatokat tekintve a mezőgazdaság 5%-kal sem veszi ki a részét a foglalkoztatásból, pedig a regisztrált gazdasági szervezetek egynegyede ezen a területen tevékenykedik. Ennek egyik oka a térség természetvédelmi jellege. Baranya vármegyében jelenleg egy nemzeti park, 3 tájvédelmi körzet, 8 természetvédelmi terület és 50 helyi jelentőségű természetvédelmi terület található.

Pécs város legnagyobb foglalkoztatói között van a Pécsi Tudományegyetem, a Hauni Hungária Gépgyártó Kft., IT Services Hungary Kft., Magyar Posta, Casino Pécs, Árkád és Pécs Pláza, Magnus Aircraft, Maphenol Kft és a Hanon Systems Hungary Kft.

A főbb gazdasági problémák, melyek a befektetői szándékot visszavetik (Baranya Megyei Gazdasági és Foglalkoztatottsági Gyorsjelentés, 2019, p.90-91):

- Elegendő nagyságú és megfelelően közművesített, ipari beruházásra alkalmas terület hiánya;
- Közlekedési, logisztikai és infrastrukturális kapacitás hiánya, a meglévő kapacitások minősége, hasznosíthatóságának problémája (repülőtér, autópálya, vasút, közút, kikötők, híd, határátkelők);
- A megfelelő mennyiségű, hiányszakmákban elhelyezkedni tudó munkavállalók rendelkezésre állásának hiánya;
- A potenciális munkaerő mobilitásának és mobilitási szándékának hiánya,
- Leromlott műszaki képzési struktúra a szak-és középfokú képzésben.

A rendszerváltás után a bányászat és iparvesztés miatt elsősorban szolgáltatásokra alapuló szerkezet alakult ki. 1995 és 2003 között az ipari teljesítmény dinamikája az ország lemaradó részeihez sorolta a vármegyét, 2001-ben pedig már Baranyában volt a legalacsonyabb az egy főre eső ipari termelési érték.

A vállalatok telephelyváltási hajlandósága magas, így megtartásukra csak korszerű telephely adottságokkal rendelkező, alacsony költségeket garantáló ipari parkok megoldást jelenthetnek.

A bányászat vonatkozásában a vármegye szénkészlete a mai napig jelentős.

A mezőgazdaságot illetően Baranya vármegye termőterületének nagy része, 60%-a szántó, 30%-a erdő. Egyedülálló módon az országban a vármegye klímája nem teljesen kontinentális, hanem mediterrán jellegűnek is mondható, tehát akár szubtrópusi növénytermesztéssel (pl. füge) is próbálkozhatnának a gazdák. Kiemelendő a szőlőtermesztés, mely 4200 hektáron folyik és az ehhez kapcsolódó híres borvidékek pl. Villány vagy Mecsekalja. A gabonanövények közül a kukoricát, szóját, búzát, napraforgót termesztnek.

2010-ben kb.500 gazdasági szervezet létezett a vármegyében, ötödével több, mint 2000-ben. Az egyéni gazdaságok száma azonban ebben az időszakban felére, 20700-ra csökkent. 2010. júniusában a mezőgazdasági területek kétharmadán folyt a növénytermesztés.

Az állattenyésztést tekintve a rendszerváltás óta az állatállomány folyamatosan csökken, melynek oka az állattartás előírásainak szigorodása, valamint a takarmány-és energiaárak növekedése. Továbbá a kisvállalkozók nem tudnak versenyezni a nagyüzemekkel szemben, amik korszerű technológiai újításokkal jelentek meg az elmúlt évtizedekben.

(Forrás: <https://www.agronaplo.hu/szakfolyoirat/2014/01/gazdasag/mezogazdasag-es-agrartarsadalom-magyarorszag-megyeiben-baranya-megye> letöltve: 2023. 03. 12.)

4.5.1. Baranya vármegye gazdasági kapcsolatai

A legfontosabb gazdasági kapcsolatokat Németország és Ausztria jelenti – innen származik a külföldi befektetések legnagyobb hányada. Megemlítendő kereskedelmi kapcsolatok állnak fenn Franciaországgal, Olaszországgal, Nagy-Britanniával és a skandináv országokkal, illetve elhanyagolható a kapcsolatrendszer a visegrádi országokkal, Romániával és Ukrajnával.

Az M4 autópálya késői kiépítése csak késleltette a nemzetközi áruforgalomba való becsatlakozást, valamint csak a fővárosi összeköttetést javította. Hiányoznak további, nyugat, illetve dél irányú nyomvonalak. Az autópálya tökevonzó hatása tehát elmaradt a várakozásoktól. (Lux, 2013)

A nemzetközi kapcsolatok vonatkozásában Horvátországot szükséges még megemlítenünk, mint a vármegye szomszédos területét. A két ország kapcsolata történelmi alapokon nyugszik. Gazdasági szempontból 2020-ban Magyarország 21. legfontosabb kereskedelmi partnere volt Horvátország és egyúttal a 40. legnagyobb tőkebefektető. A magyar befektetők szintén előnyösnek ítélik az országot, 2020-ban a 2. legfontosabb célterülete volt a magyar befektetéseknek. A 2023. január 01. dátummal a schengeni övezethez történő csatlakozás által a magyar-horvát határon megszűnt a határellenőrzés, megvalósult a szabad mozgás, több

lehetőséget biztosítva ezzel a gazdasági, illetve kulturális kapcsolatoknak. (Forrás: <https://zagrab.mfa.gov.hu/page/magyarorszag-es-horvatorszag-gazdasagi-kapcsolatai> letöltve 2023. 08. 04.)

4.6 Csongrád-Csanád vármegye gazdasága

A vármegye **élelmiszeripari, illetve mezőgazdasági szempontból** bír kiemelkedő jelentőséggel Magyarországon, mivel a klíma országos viszonylatban melegebb, tekintve a napsütéses órák számát, illetve az átlaghőmérsékletet. Mindezekhez hozzájárul a termőterületek nagysága és mennyisége, melyek kiváló termőtalajjal rendelkeznek.

A mezőgazdaság Csongrád-Csanád vármegye egyik alappillére. Szegedet leszámítva a lakosság jelentős része foglalkozik a mezőgazdasággal, vannak kifejezett kisvárosok, falvak, ahol ez a fő bevételi forrás pl. Balástya. Jellemző a román vagy szerb vendégmunkások alkalmazása is. Ez mellett az agrárium termékeinek feldolgozóipara kiemelendő. A Pick Szeged Zrt. termékei világhírűek, a vármegye ágazatot érintő főbb exporttermékei.

A termesztett zöldségek esetében a fehérpaprika, a vöröshagyma-és fokhagyma termelést, fűszerpaprika-, valamint gyökérezöldséget kell megemlíteni. A gyümölcsök tekintetében az őszibarack a kiemelendő. (Forrás:

<http://users.atw.hu/kettoef/csszabolcs/Hmvhely/csongrad%20megye%20gazdasaga.htm> letöltve 2022. 12. 04.)

Emiatt nem meglepő, hogy a paprikafeldolgozás, konzervgyártás vagy a kenderfeldolgozás a város konvencionális iparágainak tekinthetők.

Szegen található a Pick Szeged Zrt., mely Magyarország és Közép-Európa egyik legnagyobb élelmiszeripari vállalata. Az 1869-ben alapított, jelenleg a Bonafarm Csoport tagjaként működő cég éves árbevétele 70 milliárd forint, foglalkoztatottjainak száma 2200 fő. Főbb termékei az eredeti recept alapján készített Pick Téliszalámi, mely Hungarikum címet nyert el a HERZ Classic Téliszalámmal együtt. (Forrás: <https://pick.hu/hu/vallalati-informaciok/cegismerto/> letöltve 2022. 12. 04.)

A bányászatot illetően a megye természeti kincsekben szegény, ugyanakkor jelentős a kőolaj- és földgázkészlete. Noha Szegeden már az 1910-es évektől jegyezték fel gázelőfordulásokat, a professzionális kitermelés csak 1965-ben indult meg, mely a rendszerváltásig a magyar olajbányászat központjává tette a térséget. 1965-től 1990-ig Algyőn 23 millió tonna kőolajat, 7 milliárd köbméter földgázt, 3 millió tonna propán-bután gázt és 7 millió tonna gázolint termeltek ki a korabeli világpiaci árakat alapul véve 3,5 milliárd dollár értékben. Noha a „fekete aranya” kitermelése a mai napig működik a városban, komolyabb ráépülő ipari kapacitást nem

eredményezett. (Forrás: <https://szegedma.hu/2011/02/szegedi-gyarak-az-algyoi-fekete-arany-fotok> letöltve: 2022. 12. 04.)

A megye jelentős nehéziparral nem rendelkezik.

A II. világháborútól a rendszerváltásig (1945-1989) komolyabb iparágakat jelentett Szegeden a cukorkészítés, ruha-és textilipar, kábelipar, gumiipar, melyek a '90-es évektől egyre inkább elvesztették jelentőségüket.

(Forrás:https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/tudomany_es_ismeretterjesztes/Szeged_varos_vizellatasanak_kronikaja/pages/003_tortenet.htm 2022. 12. 31.)

A Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, a Délmagyarország napilap, valamint a Központi Statisztikai Hivatal közös munkájának eredményeként publikálták a Top 100 – Csongrád Megye Gazdasága 2022 c. kiadványt. A kötet alapján a 100 legnagyobb nettó árbevételre elérő vállalkozás összeteljesítménye 2021 évben megközelítette a 2200 milliárd forintot, mely 332 milliárd forinttal több, mint az előző, 2020-as évben volt.

A Csongrád-Csanád vármegyei legnagyobb cégek harmada a feldolgozóiparban, egytizede az építőiparban dolgozik.

A lista élén a hódmezővásárhelyi székhelyű Országos Dohányboltellátó Kft. áll nettó 861,303 milliárd forintos árbevétellel. Második helyen a KÉSZ Építő Zrt. találjuk 93,436 milliárd forint nettó árbevétellel. A dobogó harmadik fokára a Sole-Mizo Zrt. került nettó 89,233 milliárd forinttal.

A foglalkoztatottak számát tekintve a megyében a cégek 98%-a 10 fő alatti munkavállalói létszámmal dolgozik és csupán 22 cégnek van 250 fő feletti létszáma. A 100 legnagyobb vállalkozás összesen több, mint 21 ezer alkalmazottat, tehát a megye munkavállalóinak egyötödét foglalkoztatja. A lista élén az első helyen a Pick Szeged Zrt. áll 1934 fős statisztikai létszámmal, a második helyet a ContiTech Fluid Automotive Hungária Zrt. érdemelte ki 1918 fővel, harmadik helyre a Hungerit Zrt. (Szentes) került 1580 fő létszámmal. (Forrás: <https://novekedes.hu/hirek/csongrad-csanad-megyel-legnagyobb-vallalkozasai-ezek> <https://www.delmagyar.hu/helyi-gazdasag/2022/10/csongrad-csanad-100-legnagyobb-vallalata-gyult-ossze-fotok> letöltve 2022. 12. 04.)

4.6.1 Csongrád-Csanád vármegye gazdasági kapcsolatai

A Pick Szeged Zrt. 35 országba történő éves exportjának értéke meghaladja a 60 millió eurót. A termékeket közel 200 üzletlánc értékesíti. (Forrás: <https://pick.hu/hu/vallalati-informaciok/cegismerto/> letöltve 2022. 12. 04.)

Az exportbevételeket illetően 2021-ben a megye legnagyobb vállalatai közül a Givaudan Hungary Kft-nek (Makó) 68,840 milliárd forint, a ContiTech Fluid Automotive Hungária Zrt-

nek 58,143 milliárd forint, a ContiTech Rubber Industrial Kft-nek 36,336 milliárd forint exportbevétele volt. (Forrás: <https://novekedes.hu/hirek/csongrad-csanad-megyel-legnagyobb-vallalkozasai-ezek-letoltve-2022.12.04>.)

A határ menti országokat illetően Szerbiával a jó viszony fenntartása Vajdaság miatt mindig szem előtt tartandó kérdés volt. Csongrád-Csanád vármegye mindig támogatta a bilaterális találkozók és regionális együttműködések létrejöttét. Magyarország Szerbia egyik legnagyobb külkereskedelmi partnere és a különböző kereskedelmi egyezmények és jogharmonizációs folyamatok révén az Európai Unióhoz történő csatlakozás is könnyebbé válhat számára. Magyarország és Szerbia közötti kereskedelem évente fél milliárd dolláros értékű. (Forrás: <https://moranettv.hu/meg-szorosabb-gazdasagi-egyuttmukodes-magyarorszag-es-szerbia-kozott/> letoltve 2023. 06. 18.)

Szerbián túl Csongrád-Csanád vármegye Romániával is határos. A magyar-román kapcsolatok szintén régmúlta vezethetők vissza. Az 1920-as trianoni békeszerződés óta pedig az erdélyi magyarság helyzete közös nevezőt képez. Mindkét ország a jó viszony fenntartására törekszik, mely megnyilvánul a diplomáciai, gazdasági és infrastrukturális kapcsolatokban. (Forrás: <https://bukarest.mfa.gov.hu/> letoltve 2023. 08. 04.)

4.7 Egy főre jutó bruttó hazai termék változása

Az egy főre jutó hazai termék esetében azt látjuk, hogy az ezredforduló óta Csongrád-Csanád vármegyében az érték nagyobb, ugyanakkor a növekedés mértéke megegyezik a két vármegye esetében. Azonban ez a növekedés egyre inkább elmarad a főváros GDP értékének emelkedésétől.

2010-től 2020-ig az egy főre jutó bruttó hazai termék változását tartalmazó 17. számú táblázat a Mellékletek részben található.

4.8 Egy lakosra jutó ipari termelés

Az ipari termelést tekintve 2022-ben mindkét vármegye teljesítménye elmaradt az országos átlagtól.

Csongrád-Csanád vármegyében az egy lakosra jutó ipari termelés 3.388.000,-Ft volt. Kiemelendő az építőipar teljesítménye, mely jelentősen javult.

Baranya vármegyében szintén javult az ipari, azon belül az építőipari kapacitás.

1.	Komárom-Esztergom vármegye	15 244 000 Ft
2.	Győr-Moson-Sopron vármegye	11 711 000 Ft
3.	Fejér vármegye	9 593 000 Ft
4.	Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye	8 546 000 Ft
5.	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	8 308 000 Ft
6.	Heves vármegye	8 052 000 Ft
7.	Bács-Kiskun vármegye	7 206 000 Ft
8.	Vas vármegye	6 632 000 Ft
9.	Veszprém vármegye	6 101 000 Ft
10.	Pest vármegye	5 251 000 Ft
11.	Tolna vármegye	4 466 000 Ft
12.	Budapest	3 450 000 Ft
13.	Csongrád-Csanád vármegye	3 388 000 Ft
14.	Zala vármegye	3 319 000 Ft
15.	Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	3 054 000 Ft
16.	Nógrád vármegye	3 043 000 Ft
17.	Békés vármegye	2 908 000 Ft
18.	Hajdú-Bihar vármegye	2 898 000 Ft
19.	Baranya vármegye	2 706 000 Ft
20.	Somogy vármegye	2 365 000 Ft

18. sz. táblázat

Egy lakosra jutó ipari termelés értéke Magyarországon 2022-ben

(Forrás: [Fókuszban a vármegyék \(ksh.hu\)](https://fokuszban.a-varmegyek.ksh.hu))

4.9 Külföldi tőkebeáramlás

Magyarországra, ugyanúgy, mint a kelet-közép-európai régióba a külföldi tőke beáramlása csak a szocialista állami berendezkedés összeomlása után, a kapitalista piacgazdaság megteremtésének kezdetét követően indult el az 1990-es évek elején. Az elmúlt 30 évben a külföldi tőke megteremtette a lehetőségét a liberalizációnak, a nyitott, exportorientált gazdaság kialakulásának, a globalizációba való becsatlakozásnak, a technikai fejlődésnek, az ország versenyképességének és felzárkózásának a nyugat-európai piacgazdaságokhoz.

A külföldi tőke megjelenésének területi eloszlását nézve a Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint az egy főre jutó külföldi közvetlen működőtőkét (FDI) tekintve Baranya vármegye az országos átlag alatti működőtőke-állománnyal rendelkező megyék csoportjába tartozik a rendszerváltás óta napjainkig, hasonlóan Csongrád-Csanád vármegyéhez, akinek csak 1998-ban sikerült az átlag feletti csoportba bejutnia. (Forrás: <https://polgariszemle.hu/archivum/57-2011-marcius-7-evfolyam-1-szam/424-kuelfoeldi-koezvetlen-tokebefektetesek-hatasa-a-hazai-regionalis-fejlesztesre-letoltve-2022.12.27.>)

Az FDI állomány növekedését illetően a vármegyék szerinti megoszlásában 1994 és 2007 között Baranya vármegye utolsó előttiként teljesített, míg Csongrád-Csanád vármegye az országos átlag feletti növekedési aránnyal bírt -a közvetlen külföldi tőkebefektetések nominális növekedési üteme Csongrád-Csanád vármegyében 2000 és 2007 között számottevően, átlag felett emelkedett.

Az ezredfordulóig a vármegyékbe érkező FDI ütemét tekintve Csongrád-Csanád vármegye a közepes növekedést mutató vármegyékhez tartozott, Baranya vármegye nagyon kicsi növekedési ütemmel volt jellemezhető.

A működőtőke-állomány növekedési ütemének szempontjából 2000 és 2007 között 5 csoport különböztethető meg: magas-, közepes- vagy kismértékű növekedéssel jellemezhető vármegyék, stagnáló növekedésű vármegyék, illetve visszaeső növekedést mutatók. Ebben az időszakban Baranya vármegye stagnált, tehát nem történt változás, Csongrád-Csanád vármegye azonban a magas növekedést mutató vármegyék csoportjába került. (Forrás: <https://polgariszemle.hu/archivum/57-2011-marcius-7-evfolyam-1-szam/424-kuelfoeldi-koezvetlen-tokebefektetesek-hatas-a-hazai-regionalis-fejlesztesre> letöltve 2022. 12. 27.)

A KSH adatai alapján FDI-befektetéseket adó külföldi vállaltok számát a 19. számú táblázatban (lásd Melléklet) hasonlítom össze 2008 és 2020 között. Az adatokból az látható, hogy 2008 óta több külföldi vállalat választja telephelyéről Baranya vármegyét, mint Csongrád-Csanádot.

Mindkét vármegye esetében elmondható, a **tudás alapú vállalatok betelepülését kell szorgalmazni és elősegíteni, hiszen az ő működésük jár együtt a magasan képzett munkaerő és fejlett technológiák alkalmazásával. Ez jelenti a hozzáadott értéket és a hosszú távú jövedelmezőséget, fenntarthatóságot. A munkaintenzív, kicsi hozzáadott értéket termelő, olcsó telephelyen olcsó erőforrások alkalmazásával dolgozó vállalatok beérkezése a térség versenyképességét és megítélést rontja az olcsó munkaerő látszata által.**

4.10 Ipari parkok

Baranya vármegyében 8, Csongrád-Csanád vármegyében 13 ipari park működik, melyek felsorolását a 20. számú táblázat tartalmazza a Mellékletek részben.

4.11 Legnagyobb gazdasági vállalatok

Mind Baranya, mind Csongrád-Csanád vármegye vonatkozásában összegyűjtöttem a legnagyobb teljesítményű és bevétellel rendelkező vállalatokat, mely a 21. számú táblázatban olvasható a Mellékletek részben.

4.12 Jelenleg futó gazdaságfejlesztési projektek

Pécsett a Déli Ipari Park fejlesztését, a „Megújuló Mecsek” program megvalósítását, új ipari területek vásárlását és új cégek betelepülését (pl. a japán tulajdonú SEIREN) tűzték ki célul.

Szegeden a Science Park projekt befejezése, a Déli Tisza-híd megépítése, a Homokhátság vízkészletének helyreállítása, az SZTE SZAKK szervezeti egységeinek fejlesztése és a városban további sportinfrastruktúra kiépítése a cél.

5. Politikai és jogi elemzés (Political and legal analysis)

5.1 Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata az alábbi szolgáltatásokkal, illetve intézkedésekkel próbálja a beruházás-ösztönzést támogatni:

- Pécsi Városi Tőkealap létrehozása (3 milliárdos forrás a Magyar Fejlesztési Bank csoportjához tartozó MFB Invest Befektetési és Vagyonkezelő Zrt. által, támogatta még a FOCUS-VENTURES Tőkealap-kezelő Zrt.);
- Együttműködés a Pécsi Városfejlesztési Nonprofit Zrt.-vel, valamint a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamarával;
- Adókedvezmények biztosítása:
  - o Helyi iparüzési adó: adókedvezmény érvényesíthető 200 millió Ft aktivált beruházás után
  - o Építményadó: ipari parki területen 0,-Ft/m²/év, 6. évtől 400,-Ft/m²/év
    - ipari parki területen kívül: 1000,-Ft/m²/év
  - o Telekadó: ipari parki területen: 0,-Ft/m²/év, 6. évtől 5000 m²-ig 0,-Ft/m²/év
    - ipari parki területen kívül: 500 m²-ig 0,-Ft/m²/év, 500 m² feletti rész után 50,-Ft/m²/év
  - o Idegenforgalmi adó: 18 év felett, nem állandó lakosú vendég esetén 400,-Ft/éj, a Pécsi Tudományegyetemen vendégladóként, vendéghallgatóként, gyakorlati képzésben részt vevőként az IFA 0,-/éj
- K20 kirakat: egy olyan pályázati lehetőség, amely kedvezményes, havi nettó 40.000, - Ft bérleti díjat számol fel az első 4 hónapban a Király u. 20. szám alatti bérleményben. Ez lehetőséget ad a vállalkozónak arra, hogy felmérje, van-e kereslet az áru/szolgáltatás iránt;
- Egyéb önkormányzati támogatások, kedvezmények: az a Pécssett működő vagy új vállalkozás számára, amely legalább 20 fővel növeli a foglalkoztatottak számát, és legalább 100 millió Ft beruházást valósít meg vagy legalább 100 millió FT nettó árbevétel növekedést ér el;
- Enterprise Europe Network: kis-és középvállalkozások határokon túli, uniós piacra történő belépését támogatja;
- IT Hub Pécs: információtechnológiával foglalkozó cégeket fogja össze és biztosít megfelelő infrastrukturális környezetet a működéshez;
- Pályázati segítségnyújtás;

- Egyéb szolgáltató és tanácsadó tevékenységek;
- Helyi beruházásösztönző tevékenységek, kedvező üzleti környezet kialakítása pl. egyablakos ügyintézés;
- Infrastruktúra-fejlesztés: M6 és M60-as autópálya megépülése, melyek Pécsset Budapesttel kötik össze – bekapcsolódás a nemzetközi közúti kereskedelmi hálózatba. A légitözelekedés szempontjából a Pécs-Pogány reptér kialakítása a megemlítendő.

Forrás: <https://pecs.hu/tamogatasok/> (letöltve 2021. 10. 22)

5.2 Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata

2005-ben jött létre a **Szeged Pólus Fejlesztési Nonprofit Kft.**, melynek célja az önkormányzat, közigazgatási szervek és a Szegeden működő vállalkozások közötti kommunikáció megkönnyítése, közvetítőként segítség nyújtása a felmerülő problémák megoldásában.

Új, betelepülni szándékozó vállalkozások, cégek számára az alábbi non-profit szolgáltatások vehetők igénybe:

- Befektetői egyablakos rendszer: egy adott kollega segíti végig a befektetőt;
- Városi információs csomag: az adott érdeklődési területet illető, személyre szabottan összeállított információs csomag;
- Telephely keresés: a rendelkezésre álló üzleti ingatlan kínálat adatbázisából a legmegfelelőbb működési helyszín/telephely kiválasztása;
- Üzleti találkozó: segítség a leendő vállalkozás vezetése és az Önkormányzat vagy Szegedi Tudományegyetem képviselőjének közötti találkozás szervezésében, lebonyolításába;
- Pályázati tanácsadás: segítség nyújtása az önkormányzathoz benyújtható beruházásösztönzési pályázatokkal kapcsolatban;
- HR kiválasztás támogatása: munkavállalók keresésében történő segítségnyújtás az SZTE Karrieriroda és a Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály adatbázisai felhasználásával;
- Átmeneti irodák bérlése: lehetőség van a kezdeti hónapokban átmeneti irodák, illetve felújított önkormányzati helyiség bérlésére.

Forrás: <http://investinszeged.hu/rolunk/#szolgáltatások> (letöltve: 2022. 10. 15.)

6. Technológiai elemzés (Technological analysis)

6.1 Tudományegyetemek

6.1.1 Pécsi Tudományegyetem (PTE)

A Pécsi Tudományegyetemet Nagy Lajos király alapította 1367-ben az ország első felsőoktatási intézményeként. Baranya megyében a legnagyobb foglalkoztató.

Jelenleg 10 karon folyik az oktató- és kutatótevékenység, a karokon 21 doktori iskola működik. 2021. augusztus 01. napjával az egyetem fenntartója a **Universitas Quinqueecclesiensis Alapítvány**. (Forrás: <https://pte.hu/hu/uqa> letöltve 2022. 10. 15.)

6.1.2 Szegedi Tudományegyetem (SZTE)

A Szegedi Tudományegyetem Csongrád-Csanád megye legnagyobb foglalkoztatója megközelítőleg 8000 fős alkalmazottjával.

A Szegedi Tudományegyetem fenntartója 2021. augusztus 01. napjától a **Szegedi Tudományegyetemért Alapítvány**. Az alapítványról bővebben a <https://u-szeged.hu/bemutakozas/fenntarto-szegedi-tudomanyegyetemert-alapitvany> oldalon lehet tájékozódni.

Az SZTE kiemelt figyelmet és ráfordítást szán a kutatás-fejlesztésre. Az eddigi szellemi alkotás portfólió 35 szabadalomból, 18 know-how-ból és 4 tanúsító védjegyből áll.

Főbb, országos viszonylatban kiemelkedő innovációs területei: neurobiológia, preklinikai farmakológia, klinikai farmakológia, genetika, nanotechnológia, anyagtudomány, fitokémia, lézerfizika, szoftverfejlesztés, biotechnológia és környezettechnológia, immunológia.

A Szegedi Tudományegyetem 23 klaszter működését segíti az országban, ebből 21 a Dél – alföldi régióban-, 1 Budapesten-, és 1 Balatonfüreden található:

- 3P Műanyagipari, Csomagolótechnikai, Nyomdaipari Klaszter
- Alliance Klaszter
- ArchEnerg Regionális Megújuló Energetikai és Építőipari Klaszter
- Biotechnológiai és Farmakológiai Innovációs Klaszter (BioPharma)
- Dél-Alföldi Biomassza Hasznosítási Klaszter
- Dél-alföldi Biotechnológiai Innovációs Klaszter (DABIK)
- Dél-Alföldi Fenntartható Fejlődés Szolgáltató Klaszter (DAFESZK)
- Dél-alföldi Innovációs Tanácsadó Klaszter (DITAK)
- Dél-Alföldi Közlekedésfejlesztési Klaszter (DAKK)
- Dél-alföldi Termálenergetikai Klaszter (DATEK)
- Dél-alföldi Termálklaszter

- Dél-Alföldi Zöld Gépipari Technológia-fejlesztési Klaszter
- Ecostep Dél-alföldi Építőipari Klaszter a Fenntartható jövőért
- Első Magyar Polgári Biztonságvédelmi Klaszter
- Építőipari Kutatási, Innovációs és Technológiai - Transzfer Klaszter
- Goodwill Biotechnológiai Klaszter
- Havaria Környezet- és Egészségtechnikai Klaszter
- Hungaromed Dél-alföldi Regionális Egészségipari-turisztikai Klaszter
- Könnyűszerkezetes Építőipari Klaszter
- Magyar Klinikai Vizsgálati Klaszter
- PharmacoFood Dél-alföldi Élettudományi és Funkcionális Élelmiszeripari Klaszter
- PharmAgora Életminőség Klaszter
- Szoftveripari Innovációs Pólus Klaszter

(Forrás: <https://www.inno.u-szeged.hu/klaszterek> letöltve 2022. 10. 15.)

6.2 Nemzetközi elismertség, nemzetközi rangsorok

Magyarországon mind a Pécsi Tudományegyetem, mind a Szegedi Tudományegyetem nemzetközileg elismert felsőoktatási intézménynek számít. A **Center for World University Rankings** 2022/23-a felmérése alapján a Szegedi Tudományegyetem a világranglista 679. helyét szerezte meg, a Pécsi Tudományegyetem az 1135-ös pozíción található.

(Forrás: https://eduline.hu/felsooktatas/20220426_ELTE_CWUR_rangsor_2022 letöltve 2022. 04. 30.)

Az **ARWU (Academic Ranking of World Universities)** 2022-es listájában a Szegedi Tudományegyetem a világ legjobb 800 egyetemében szerepel, míg a Pécsi Tudományegyetem nem került fel be a felsorolásba. Az intézményeket 6 indikátor alapján hasonlították össze, úgy, mint az oktatók, kutatók, egykori hallgatók szakmai elismertsége (Nobel-és Fields-díjasok száma), publikációs teljesítmény, tudományos munkák idézettsége vagy az egy főre vetített akadémiai teljesítmény.

(Forrás: <https://www.shanghairanking.com/rankings/arwu/2022> letöltve: 2022. 10. 02.)

A brit **Quacquarelli Symonds (QS)** 2022-ben állította össze azon felsőoktatási intézményi rangsorát, mely az eddigieken túlmenően teljesen más szempontokat vesz figyelembe az értékelésnél. A teljesítménymutatók mérik többek közt a fenntarthatóságot, a hallgatók munkaerőpiacra történő felkészítése, esélyegyenlőség, oktatási tevékenység társadalmi hatása, környezettudatosság és fenntartható intézményi működés. A lista 700 felsőoktatási intézményt tartalmaz a világ országaiból. Magyarországról három egyetem került be a rangsorba: a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (341-360. helyezés), a Szegedi

Tudományegyetem (381-400. helyezés) és az Eötvös Lóránd Tudományegyetem (1-601. helyezés). A Pécsi Tudományegyetem nem került fel a listára.

(Forrás: <https://www.penzcentrum.hu/oktatas/20221026/harom-magyar-egyetem-is-bekerult-a-fontos-rangsorba-sokan-mar-ez-alapjan-valasztanak-1130332> letöltve: 2022. 10. 29.)

A **HVG** 2022. novemberében publikált magyarországi felsőoktatási rangsora alapján a legjobb intézmény az Eötvös Lóránd Tudományegyetem, utána sorban a Szegedi Tudományegyetem, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a Debreceni Egyetem, Semmelweis Egyetem, a hatodik helyen a Corvinus Egyetem. A Pécsi Tudományegyetem tehát nem listavezető. A sorrend kialakításánál az oktatói kiválóságot (pl. tudományos fokozatok száma), valamint a hallgatói kiválóságot (nyelvvizsga megléte vagy tanulmányi versenyeken elért eredmény) is figyelembe vették. (Forrás: <https://www.napi.hu/magyar-gazdasag/ezek-lettek-iden-a-legjobb-hazai-felsooktatasi-intezmenyek.763872.html> letöltve 2022. 12. 04.)

A **Times Higher Education (THE)** rangsora alapján a legjobb magyarországi felsőoktatási intézmény a Semmelweis Egyetem. A Szegedi és a Pécsi Tudományegyetem a világlista 1001 és 1200 helye között szerepel. Az intézmények rangsorolása a kutatás, idézettség, oktatási környezet, nemzetközi orientáció és az ipari bevételek alapján történt. (Forrás: <https://www.napi.hu/magyar-gazdasag/ezek-lettek-iden-a-legjobb-hazai-felsooktatasi-intezmenyek.763872.html> letöltve 2022. 12. 04.)

6.3 Egyetemi karok, meghirdetett képzések

Mindkét intézményben sok száz alap-, mester-, egységes, osztatlan és doktori képzéssel, felsőoktatási szakképzéssel, szakirányú továbbképzési, felnőttképzési programmal várják a leendő hallgatókat. A Pécsi Tudományegyetem és a Szegedi Tudományegyetem egyetemi karainak felsorolását a 23. számú táblázat tartalmazza a Mellékletek részben.

6.4 Doktori iskolák, PhD-képzés

A két egyetem doktori iskoláit a 24. számú táblázat tartalmazza a Mellékletek részben.

6.5 Felsőoktatási felvételi

6.5.1 Általános felvételi eljárás 2022

2022-es évi általános felvételi eljárásban a Pécsi Tudományegyetemre 4,6%-kal többen jelentkeztek, mint 2021-ben, azonban a felvettek száma kevesebb volt - összesen 5255 jelentkező jutott be az első fordulóban.

A legnépszerűbb szakok az ápolás és betegellátás alapképzés, a jogász és általános orvos osztatlan képzés (a felvettek 17%-a), valamint a pszichológia szak. Továbbra is népszerű a

gazdálkodási és menedzsment, a kereskedelem és marketing és a mérnökinformatikus képzés is.

A felvettek 16%-a mesterképzésen folytatja tanulmányait. Itt a legnépszerűbb szakok az építész, a pszichológia, a szerkezet-építőmérnöki, az egészségügyi menedzser, gépészmérnök és vezetés-szervezés voltak. (Forrás: <https://www.hrportal.hu/hr/felveteli-2022:-kevesebb-ember-jutott-be-a-pecsi-tudomanyegyetemre-mint-tavaly-20220722.html> letöltve: 2022. 10. 15.)

2022-ben az általános felvételi eljárásban a legtöbb hallgatót az ELTE, a Debreceni Egyetem, a Budapesti Gazdasági Egyetem után a Szegedi Tudományegyetem vette fel, összesen 6074 hallgatót. A pótfelvételi eljárásban 593 diák jutott be a SZTE-re, tehát 2022. szeptemberében összesen 6667 fő kezdhetette meg tanulmányait.

(Forrás: <https://www.hrportal.hu/hr/unios-rekord:-egy-magyar-diplomas-1-2-honap-alatt-tud-elhelyezkedni-20220722.html> letöltve: 2022.10.15, <https://u-szeged.hu/sztechirek/2022-augusztus/szte-vette-fel-legtobb?objectParentFolderId=58813> letöltve 2022. 10.15, <https://u-szeged.hu/sztechirek/2022-julius/ujra-tobb-golya-szegeden?folderID=61139&objectParentFolderId=19396> letöltve 2022.10.15)

A legnépszerűbb képzések a jogász, az általános orvos, az anglisztika, a pszichológia, a gyógytornász, a kereskedelem és marketing, a gazdálkodás és menedzsment, a gyógypedagógia, biológia, gazdaságinformatikus és programtervező informatikus szakok.

(Forrás: <https://u-szeged.hu/sztechirek/2022-julius/ujra-tobb-golya-szegeden?folderID=61139&objectParentFolderId=19396> letöltve 2022.10.15)

6.5.2 Keresztféléves eljárás 2023

A PTE felvehető kapacitásszáma 10247 fő, melyből nappali képzésre 6997 fő, esti és levelező munkarendre 3188 fő és távoktatás vonatkozásában 62 fő engedélyezett.

(Forrás: https://www.felvi.hu/felveteli/egyetemek_foiskolak/!IntezmenyiOldalak/szervezet.php?szer_id=32&elj=23k letöltve 2022. 10. 29.)

Keresztféléves eljárásban 2023. február 01. napjától a Szegedi Tudományegyetemre 14494 fő engedélyezett, a következő megosztásban: 10999 nappali képzésre, 3201 esti vagy levelező tagozatra és távoktatást illetően 294 fő.

(Forrás: https://www.felvi.hu/felveteli/egyetemek_foiskolak/!IntezmenyiOldalak/szervezet.php?szer_id=36&elj=23k letöltve 2022. 10. 29.)

6.5.3 Általános felvételi eljárás 2023

A két egyetemen a 2023 szeptemberében induló, államilag finanszírozott képzésekre felvehető, képzési helyenkénti maximális létszámot a 25. számú táblázat tartalmazza a Mellékletek részben.

Az önköltséges hallgatók létszámával kapcsolatban mindkét intézmény saját hatáskörben dönt.

A táblázatból az látszik, hogy a Szegedi Tudományegyetemen 1652 fővel több állami ösztöndíjas hallgatót vesznek fel, mint a Pécsi Tudományegyetemen.

A 2023. szeptemberben induló tanévet több, mint 126000 hallgató szeretné kezdeni. Ennyien jelentkeztek felsőoktatási képzésekre. A legnépszerűbb egyetem az Eötvös Lóránd Tudományegyetem lett, majd a Debreceni Egyetem, harmadik helyen áll a Szegedi Tudományegyetem. (Forrás: <https://kormany.hu/hirek/tobb-mint-126-ezren-jelentkeztek-iden-a-felsooktatasa-ba> letöltve 2023. 06. 25.)

A Pécsi Tudományegyetem különböző kedvezményekkel várja azokat a hallgatókat, akik jelentkezésükkel első helyen jelölték meg a PTE Általános Orvostudományi Kart vagy Gyógyszerésztudományi Kart. Ilyen kedvezmény a kollégiumi térítésmentes elhelyezés vagy Rektori Ösztöndíj a legmagasabb pontszámot elérő 150 állami ösztöndíjas hallgató és 150 költségtérítéses hallgató részére. Osztatlan általános orvosképzésre 1786 fő, fogorvosképzésre 903 fő adta be jelentkezését.

(Forrás: <https://www.pecsma.hu/hirzona/teritesmentes-koli-150-ezres-osztondij-az-első-helyes-a-pecsi-orvosioknak-es-a-gyogyszereszeknek/> letöltve: 2023. 06. 25.)

A 2023/24-es tanév őszi félévére jelentkezők statisztikáját a 26. számú táblázat mutatja a Mellékletek részben, melyből az látszik, hogy az SZTE-re történő jelentkezések több, mint 3000-rel meghaladták a PTE-re történő jelentkezések számát.

6.6 Hallgatói statisztikai létszám

A 2020/21 őszi félévében a Pécsi Tudományegyetemen 21 281 hallgató tanult, a Szegedi Tudományegyetemen pedig 21 805 fő volt a statisztikai létszám. A részletezett adatok a Mellékletek részben a 27. számú táblázatban találhatóak.

6.7 Egyéb dolgozói és kutatói létszám

Az egyéb dolgozói létszámot tekintve a Szegedi Tudományegyetemen a 2020/21-es őszi félévben 6933 fő és 455 kutató dolgozott, míg a Pécsi Tudományegyetemen az egyéb dolgozók 6115-en, a kutatók 234-en voltak. Az adatokat a 28. számú táblázat tartalmazza a Mellékletek részben.

6.8 Klinikai Központok

Mind a Pécsi Tudományegyetem, mind a Szegedi Tudományegyetem fennhatósága alatt működnek egészségügyi járó-és fekvőbeteg szakellátást, illetve egyetemi szakellátást biztosító egészségügyi intézmények, klinikai központok, melyek klinikáit, szervezeti egységeit a 29. számú táblázat foglalja össze a Mellékletek részben.

7. Környezeti elemzés - Turizmus (Environmental analysis)

Magyarországon a legnépszerűbb városok turisztikai szempontból: Eger, Gyula, Budapest, Hajdúszoboszló, Pécs, Hévíz, Szeged, Siófok, Zalakaros és Sárovar. (Forrás: <https://www.penzcentrum.hu/utazas/20221026/tomegesen-menekulnek-a-magyarok-a-halottak-napja-elol-horror-arak-tumultus-varja-oket-1130317> letöltve: 2022. 10. 29.)

Csongrád-Csanád vármegyében a **falusi, illetve tanyasi turizmus, valamint az ökoturizmus** erősítésének lehetőségét lehetne vizionalizálni. A nem alföldi ember számára a sík vidék, a marhacsordák, gulyák, szélmalomok, távol a nagyvárosok zajától és nyüzsgésétől igazi kikapcsolódást jelenthetnek. Bakson kitelepített bivalyállományt tekinthetünk meg. Aki mindemellett kulturális élményre is vágyik, meglátogathatja az országosan ismert Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkot, ahol a honfoglaló magyarok életét, szokásait ismerheti meg.

Baranya vármegye turisztikai relevanciáját a **Mecsek** hegység adja. Számos kirándulási (pl. Dél-dunántúli Kéktúra), hegymászási lehetőséget és látnivalót kínál a vidék pl. Abaligeti cseppkőbarlang, Melegmányi-völgy. A kiemelkedő turisztikai települések Orfű, Óbánya, Bakonya.

Csongrád-Csanád vármegyében az ökoturizmus keretein belül a kerékpáros kikapcsolódást lehet kihangsúlyozni. Kerékpárutak épültek az elmúlt években Kistelek és Ópusztaszer, Kistelek és Balástya, Hódmezővásárhely és Mártély, Szeged és Sándorfalva között. Túraajánlásokat a <https://biciklinszeged.hu/terkep/> weboldalon találhatunk.

A vármegyei kerékpárforgalmi hálózat fejlesztésének célkitűzése Pécs Megyei Jogú Város TOP Városfejlesztési Programtervében is helyet kap 3.200.000.000,-Ft értékben. (Forrás: [Pecs TVP end.pdf \(pvfzrt.hu\)](#) letöltve 2022. 10. 15.)

7.1 Helyi jelentőségű természetvédelmi területek

Az ökoturisztikai helyszínek általában természetvédelmi területek, melyből Baranya vármegyében 66 van, míg Csongrád-Csanád vármegyében csak 34. Ezen természetvédelmi területek felsorolását a 30. számú táblázat tartalmazza a Mellékletek részben.

7.2 Szálláshelyek száma

Baranya vármegyében 2022. június 30-án a 1771 vendéglátóhely működött, ami a 2021. június 30-i 1795 szálláshelyhez képest visszaesést mutat.

Csongrád-Csanád vármegyében 2022. június 30-án 2029 szálláshely volt található, ez az előző évi 2013 szálláshelyhez képest növekedést jelez. (Forrás: [Fókuszban a vármegyék \(ksh.hu\)](http://Fokuszban.a.varmegyek.ksh.hu) letöltve: 2023. 06. 18.)

7.3 A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma

Baranya vármegye:

Időszak		Külföldi	Belföldi	Összes	Külföldi	Belföldi	Összes
		vendég			vendégéjszaka		
Száma							
2021.	I. negyedév	559	6 735	7 294	2 333	15 905	18 238
	I. félév	2 067	41 537	43 604	8 085	96 237	104 322
	I-III. negyedév	13 388	147 308	160 696	47 475	371 985	419 460
	I-IV. negyedév	19 568	211 699	231 267	64 975	511 592	576 567
2022.	I. negyedév	4 434	51 198	55 632	12 016	110 210	122 226
	I. félév	15 131	131 098	146 229	44 616	280 666	325 282
	I-III. negyedév	29 556	223 979	253 535	92 177	515 816	607 993
	I-IV. negyedév	36 189	283 188	319 377	109 923	638 378	748 301
Előző év azonos időszaka = 100,0%							
2022.	I. negyedév	793,2	760,2	762,7	515,0	692,9	670,2
	I. félév	732,0	315,6	335,4	551,8	291,6	311,8
	I-III. negyedév	220,8	152,0	157,8	194,2	138,7	144,9
	I-IV. negyedév	184,9	133,8	138,1	169,2	124,8	129,8

31. sz. táblázat

Vendégéjszakák száma Baranya vármegyében
(Forrás: [KSH Fókuszban a vármegyék \(ksh.hu\)](http://KSH.Fokuszban.a.varmegyek.ksh.hu))

Baranya vármegyében 2021-ben 576567 vendégéjszakát töltött el 231267 fő. 2022-ben a vendégéjszakák száma 748301 volt, 30%-os emelkedést mutatva. A vendégek száma 38%-kal nőtt, 319377 főre.

Csongrád-Csanád vármegye:

Időszak		Külföldi	Belföldi	Összes	Külföldi	Belföldi	Összes
		vendég			vendégéjszaka		
Száma							
2021.	I. negyedév	4 694	6 537	11 231	10 201	17 279	27 480
	I. félév	20 223	33 576	53 799	36 626	83 515	120 141
	I-III. negyedév	66 651	109 989	176 640	98 762	267 529	366 291
	I-IV. negyedév	88 960	154 495	243 455	139 894	360 483	500 377
2022.	I. negyedév	24 997	37 830	62 827	48 357	79 930	128 287
	I. félév	61 684	92 561	154 245	117 687	189 033	306 720
	I-III. negyedév	116 114	158 438	274 552	205 887	339 241	545 128
	I-IV. negyedév	148 614	201 418	350 032	268 916	423 543	692 459
Előző év azonos időszaka = 100,0%							
2022.	I. negyedév	532,5	578,7	559,4	474,0	462,6	466,8
	I. félév	305,0	275,7	286,7	321,3	226,3	255,3
	I-III. negyedév	174,2	144,0	155,4	208,5	126,8	148,8
	I-IV. negyedév	167,1	130,4	143,8	192,2	117,5	138,4

32. sz. táblázat

Vendégéjszakák száma Csongrád-Csanád vármegyében
(Forrás: [KSH Fókuszban a vármegyék \(ksh.hu\)](http://KSH.Fokuszban.a.varmegyek.ksh.hu))

Csongrád-Csanád vármegyében 2021-ben a vendégek száma 243455 fő volt, akik 500377 vendégéjszakát töltöttek a vármegyében. 2022-ben a vendég száma 44%-kal nőtt 350032 főre, az eltöltött éjszakák száma 38%-kal, 692459-re.

Fentiek mindkét vármegye vonatkozásában a turizmus erősödését mutatják.

8. A két vármegye közös SWOT – analízise

Erősségek

- Tudásközpontok (Lengyel-Varga, 2018);
- Magasan képzett munkaerő;
- Gazdag természeti környezet;
- Mediterrán klíma;
- Erős kis-és középvállalkozói réteg globális gazdasági szereplő hiánya miatt.

Gyengeségek

- Déli, periférikus elhelyezkedés, a főváros távolsága;
- Kedvezőtlen demográfiai folyamatok (népességfogyás, elvándorlás, elöregedés);
- Források, tőke, befektetői hajlandóság hiánya;
- Autóipari kapacitás hiánya;
- A gazdasági szereplők közötti kooperáció és kommunikáció alacsony;
- Az 1990-es évek előtti ipari húzóágazatok szinte teljesen leépültek;
- A jelenleg működő ipari parkok gyengén teljesítenek;
- Infrastruktúra hiány pl. regionális/nemzetközi reptér;
- Havi nettó átlagkereset az országos átlag szintjén helyezkedik el;
- Kevés saját önkormányzati tulajdonú ipari terület.

Lehetőségek

- Tudásalapú gazdaság, K+F+I erősítése;
- Logisztikai infrastruktúra kialakítása logisztikai központok, elosztó telephelyek létrehozása által;
- SMART city-k létrehozása;
- Szomszédos országokkal való gazdasági kapcsolatok kiszélesítése;
- Ökoturizmus.

Veszélyek

- Klímaválság;
- További források, pályázati lehetőségek hiánya;
- Hagyományos iparágak elhalása;
- A lakosság passzivitása a változtatásokat, beruházásokat illetően.

9. Anyag és módszer – primer kutatás

9.1 Kutatási célok

Cél1: Céлом, hogy az elvándorlás okait felszínre hozzam.

Cél2: Céлом, hogy feltárjam a lakosság által észlelt, várost érintő hiányosságokat.

Cél3: Céлом, hogy feltárjam, mennyire elégedett a lakosság az infrastruktúrával, egészségügyi-és oktatási ellátással.

Cél4: Céлом, hogy kiderítsem, mennyire foglalkozik a lakosság a város ügyeivel, illetve mi a véleménye az önkormányzatról.

Cél5: Céлом, hogy feltárjam a lokális, környezetvédelemmel kapcsolatos attitűdöt.

Cél6: Céлом, hogy megtudjam, hogyan viszonyul a lakosság a hajléktalanság szociális problémájához.

9.2 Kutatási hipotézisek

H1: A 26 év alatti lakosságnak szándékában áll az elvándorlás.

H2: A magasabb iskolai végzettségűek között többen gondolnak az elvándorlásra.

H3: A lakosság nagy része elégedetlen a közlekedési infrastruktúrával.

H4: A lakosság nagy része elégedett az oktatást, illetve tanulási lehetőségeket illetően.

H5: A lakosság nagy része elégedett az önkormányzat munkájával és az általa tett városfejlesztéssel.

H6: A lakosság nagy része nem érdeklődik a város ügyeit illetően.

H7: A lakosság elégedett a köztisztasággal, helyi környezetvédelmi eljárásokkal.

H8: A lakosság aggasztónak találja a hajléktalanság problémáját.

9.3 Kutatási módszerek, eszközök

Kutatási módszer: online megkérdezési módszer: Likert-skálát tartalmazó lakossági kérdőív – 3. sz. melléklet

Vizsgálat módszere: adatelemzés Excel és SPSS programcsomag használatával.

9.4 Kutatás körülményei, minta

A kérdőív több kitöltő részére 2023. április hónapban online került továbbításra, illetve a közösségi médiában került megosztásra.

Minta: 46 fő szegedi és 113 fő pécsi lakos

9.5 Kérdőív kérdései

A lakossági kérdőív kérdéseit a kutatási célokhoz és hipotézisekhez igazítottam az alábbi táblázat alapján.

Kutatási célok	Kutatási hipotézisek	Kérdőív kérdései
Cél1: Céлом, hogy az elvándorlás okait felszínre hozzam.	H1: A 26 év alatti lakosságnak szándékában áll az elvándorlás. H2: A magasabb iskolai végzettségűek között többen gondolnak az elvándorlásra.	Az alábbi tulajdonságok Ön szerint mennyire jellemzőek városára? Milyen gazdasági-, illetve településfejlesztést érez kiemelkedő fontosságúnak? Miért nem szeret itt élni? Mely területen szeretne fejlődést látni a városban? Milyen fejlesztési javaslatokat tenne? Mit hiányol a városból? Mi az, amin változtatna és hogyan? Tervezi-e a jövőben a város elhagyását? Amennyiben elhagyná a várost, mi okból tenné és körülbelül mikor?
Cél2: Céлом, hogy feltárjam a lakosság által észlelt, várost érintő hiányosságokat.	H3: A lakosság nagy része elégedetlen a közlekedési infrastruktúrával. H4: A lakosság nagy része elégedett az oktatást, illetve tanulási lehetőségeket illetően.	Az alábbi tulajdonságok Ön szerint mennyire jellemzőek városára? Milyen gazdasági-, illetve településfejlesztést érez kiemelkedő fontosságúnak? Miért nem szeret itt élni? Mely területen szeretne fejlődést látni a városban? Milyen fejlesztési javaslatokat tenne? Mit hiányol a városból? Mi az, amin változtatna és hogyan?
Cél3: Céлом, hogy feltárjam, mennyire elégedett a lakosság az infrastruktúrával, egészségügyi-és oktatási ellátással.	H3: A lakosság nagy része elégedetlen a közlekedési infrastruktúrával. H4: A lakosság nagy része elégedett az oktatást, illetve tanulási lehetőségeket illetően.	Az alábbi tulajdonságok Ön szerint mennyire jellemzőek városára? Milyen gazdasági-, illetve településfejlesztést érez kiemelkedő fontosságúnak? Mely területen szeretne fejlődést látni a városban?
Cél4: Céлом, hogy kiderítsem, mennyire foglalkozik a lakosság a város ügyeivel, illetve mi a véleménye az önkormányzatról.	H5: A lakosság nagy része elégedett az önkormányzat munkájával és az általa tett városfejlesztéssel.	Tagja-e a településen civil szervezetnek? Mennyire tartja magát tájékozottnak a város ügyeit illetően?

	H6: A lakosság nagy része nem érdeklődik a város ügyeit illetően.	Milyen fórumokon értesül a településfejlesztéssel kapcsolatban? Szokott Ön részt venni lakossági fórumokon?
Cél5: Céлом, hogy feltárjam a lokális, környezetvédelemmel kapcsolatos attitűdöt.	H7: A lakosság elégedett a köztisztasággal, helyi környezetvédelmi eljárásokkal.	Hogyan értékelné az alábbi környezettel/környezetvédelemmel kapcsolatos gondokat a városban? Városának fenntarthatósága érdekében Ön mit hajlandó tenni?
Cél6: Céлом, hogy megtudjam, hogyan viszonyul a lakosság a hajléktalanság szociális problémájához.	H8: A lakosság aggasztónak találja a hajléktalanság problémáját.	Milyen megoldással élne a hajléktalanok helyzetével kapcsolatban?

33. sz. táblázat, saját szerkesztés

9.6 Eredmények

9.6.1 Pécs - Eredmények és lakossági válaszok

- Az alábbi tulajdonságok Ön szerint mennyire jellemzőek városára?

PÉCS	Dinamikusán fejlődő megyeközpont		Kiváló földrajzi elhelyezkedés		Élhető település		Megfelelő közbiztonság		Kiváló infrastruktúra		Élénk kulturális és civil élet	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem jellemző-1	33	29,20%	5	4,42%	7	6,19%	9	7,96%	14	12,39%	7	6,19%
Kevésbé jellemző-2	33	29,20%	11	9,73%	17	15,04%	21	18,58%	30	26,55%	17	15,04%
Mérsékelten jellemző-3	36	31,86%	19	16,81%	27	23,89%	36	31,86%	42	37,17%	25	22,12%
Erősen jellemző-4	9	7,96%	20	17,70%	41	36,28%	35	30,97%	21	18,58%	32	28,32%
Teljes mértékben jellemző-5	2	1,77%	49	43,36%	19	16,81%	9	7,96%	3	2,65%	27	23,89%
Nem tudom megítélni-6			9	7,96%	2	1,77%	3	2,65%	3	2,65%	5	4,42%
Összesen	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1

PÉCS	Családbarát település		Megfelelő oktatás/tanulási lehetőségek		Megfelelő tömegközlekedés		Környezetbarát település		Külföldiekkel szembeni elfogadó közösség		Megfelelő köztisztaság	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem jellemző-1	10	8,85%	2	1,77%	27	23,89%	19	16,81%	7	6,19%	13	11,50%
Kevésbé jellemző-2	14	12,39%	8	7,08%	22	19,47%	21	18,58%	5	4,42%	24	21,24%
Mérsékelten jellemző-3	34	30,09%	12	10,62%	34	30,09%	39	34,51%	30	26,55%	42	37,17%
Erősen jellemző-4	31	27,43%	40	35,40%	21	18,58%	24	21,24%	37	32,74%	25	22,12%
Teljes mértékben jellemző-5	20	17,70%	38	33,63%	4	3,54%	6	5,31%	26	23,01%	6	5,31%
Nem tudom megítélni-6	4	3,54%	13	11,50%	5	4,42%	4	3,54%	8	7,08%	3	2,65%
Összesen	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1

PÉCS	Szervezett hulladékelszállítás, hulladékkezelés		Gazdag természeti környezet		Megfelelő sportolási lehetőségek		Többféle rekreációs, szórakozási lehetőség		Megfelelő mennyiségű park, játszótér		Kimagasló egészségügyi ellátás	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem jellemző-1		0,00%	3	2,65%	5	4,42%	11	9,73%	11	9,73%	30	26,55%
Kevésbé jellemző-2	11	9,73%	4	3,54%	9	7,96%	20	17,70%	22	19,47%	32	28,32%
Mérsékelttel jellemző-3	36	31,86%	17	15,04%	33	29,20%	25	22,12%	28	24,78%	21	18,58%
Erősen jellemző-4	25	22,12%	18	15,93%	26	23,01%	26	23,01%	33	29,20%	17	15,04%
Teljes mértékben jellemző-5	32	28,32%	52	46,02%	30	26,55%	24	21,24%	17	15,04%	5	4,42%
Nem tudom megítélni-6	9	7,96%	19	16,81%	10	8,85%	7	6,19%	2	1,77%	8	7,08%
Összesen	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1

PÉCS	Megfelelő városon belüli úthálózat		Jó munka-és elhelyezkedési lehetőségek		Sokféle vállalkozási lehetőség	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem jellemző-1	33	29,20%	28	24,78%	24	21,24%
Kevésbé jellemző-2	29	25,66%	39	34,51%	33	29,20%
Mérsékelttel jellemző-3	31	27,43%	33	29,20%	34	30,09%
Erősen jellemző-4	12	10,62%	8	7,08%	10	8,85%
Teljes mértékben jellemző-5	6	5,31%	3	2,65%	5	4,42%
Nem tudom megítélni-6	2	1,77%	2	1,77%	7	6,19%
Összesen	113	1	113	1	113	1

A pécsi válaszadók szerint a vármegyeszékhelyet leginkább jellemző tulajdonság a gazdag természeti környezet és a kiváló földrajzi elhelyezkedés. Pécs legkevésbé vonzó tulajdonsága az, hogy dinamikusan fejlődő lenne, illetve megfelelő lenne a tömegközlekedés.

- **Hogyan értékelné az alábbi környezettel/környezetvédelemmel kapcsolatos gondokat a városban?**

PÉCS	Közterületek elhanyagoltsága		Utak rossz minősége		Közlekedési hálózat elmaradottsága		Többsávos úthálózat hiánya		Kevés park, játszótér, zöld terület	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem jellemző-1	8	7,08%	4	3,54%	3	2,65%	7	6,19%	12	10,62%
Kevésbé jellemző-2	23	20,35%	10	8,85%	14	12,39%	14	12,39%	17	15,04%
Mérsékelttel jellemző-3	42	37,17%	22	19,47%	29	25,66%	26	23,01%	29	25,66%
Erősen jellemző-4	27	23,89%	23	20,35%	36	31,86%	28	24,78%	28	24,78%
Teljes mértékben jellemző-5	11	9,73%	48	42,48%	28	24,78%	32	28,32%	23	20,35%
Nem tudom megítélni-6	2	1,77%	6	5,31%	3	2,65%	6	5,31%	4	3,54%
Összesen	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1

PÉCS	Centrum-periféria ellentét		Hulladékkezelés, nyilvános szemetesek üritése, tisztán tartása		Növekvő szmog, légszennyezettség		Biciglisávok aggályos kialakítása	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem jellemző-1	4	3,54%	12	10,62%	4	3,54%	7	6,19%
Kevésbé jellemző-2	14	12,39%	21	18,58%	7	6,19%	11	9,73%
Mérsékelttel jellemző-3	24	21,24%	34	30,09%	34	30,09%	16	14,16%
Erősen jellemző-4	32	28,32%	28	24,78%	31	27,43%	28	24,78%
Teljes mértékben jellemző-5	28	24,78%	18	15,93%	32	28,32%	44	38,94%
Nem tudom megítélni-6	11	9,73%		0,00%	5	4,42%	7	6,19%
Összesen	113	1	113	1	113	1	113	1

E kérdésnél a pécsiek az utak rossz minőségét emelték ki, illetve a köztisztaság hiányosságait.

• **Mennyire elégedett az alábbiakkal?**

PÉCS	Közlekedési infrastruktúra, úthálózat		Természeti környezet		Hulladék-gazdálkodás		Köztisztaság		Szelektív hulladékgyűjtés		Környezetvédelem	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem elégedett-1	32	28,32%	5	4,42%	3	2,65%	9	7,96%	6	5,31%	9	7,96%
Kissé elégedett-2	34	30,09%	14	12,39%	16	14,16%	26	23,01%	27	23,89%	24	21,24%
Mérsékeltlen elégedett-3	38	33,63%	20	17,70%	48	42,48%	55	48,67%	33	29,20%	53	46,90%
Nagyon elégedett-4	8	7,08%	35	30,97%	36	31,86%	20	17,70%	33	29,20%	24	21,24%
Teljes mértékben elégedett-5	1	0,88%	39	34,51%	10	8,85%	3	2,65%	14	12,39%	3	2,65%
Összesen	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1

PÉCS	Megújuló energiaforrások használata		Oktatási intézmények állapota		Kulturális, egyházi építmények állapota		Műemlékek állapota		Tanfolyamok, továbbtanulási, képzési lehetőségek		Oktatás színvonala	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem elégedett-1	22	19,47%	25	22,12%	8	7,08%	7	6,19%	10	8,85%	12	10,62%
Kissé elégedett-2	23	20,35%	31	27,43%	23	20,35%	26	23,01%	18	15,93%	20	17,70%
Mérsékeltlen elégedett-3	48	42,48%	36	31,86%	39	34,51%	31	27,43%	31	27,43%	33	29,20%
Nagyon elégedett-4	16	14,16%	15	13,27%	29	25,66%	35	30,97%	31	27,43%	29	25,66%
Teljes mértékben elégedett-5	4	3,54%	6	5,31%	14	12,39%	14	12,39%	23	20,35%	19	16,81%
Összesen	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1

PÉCS	Munkalehetőségek száma		Munkahelyek minősége		Közbiztonság		Elektív egészségügyi ellátás		Sürgősségi egészségügyi ellátás		Hatósági ügyintézés	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem elégedett-1	36	31,86%	19	16,81%	13	11,50%	39	34,51%	32	28,32%	17	15,04%
Kissé elégedett-2	37	32,74%	42	37,17%	29	25,66%	31	27,43%	31	27,43%	27	23,89%
Mérsékeltlen elégedett-3	33	29,20%	39	34,51%	41	36,28%	29	25,66%	23	20,35%	38	33,63%
Nagyon elégedett-4	5	4,42%	10	8,85%	28	24,78%	12	10,62%	20	17,70%	25	22,12%
Teljes mértékben elégedett-5	2	1,77%	3	2,65%	2	1,77%	2	1,77%	7	6,19%	6	5,31%
Összesen	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1

PÉCS	Kulturális lehetőségek		Sportolási lehetőségek		Szabadidős/rekreációs tevékenységek		Városi programok, rendezvények		Pénzügyi szolgáltatások elérhetősége		Távközlési szolgáltatások	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem elégedett-1	6	5,31%	8	7,08%	10	8,85%	11	9,73%	6	5,31%	4	3,54%
Kissé elégedett-2	20	17,70%	15	13,27%	18	15,93%	22	19,47%	17	15,04%	12	10,62%
Mérsékeltlen elégedett-3	33	29,20%	38	33,63%	39	34,51%	38	33,63%	37	32,74%	41	36,28%
Nagyon elégedett-4	35	30,97%	38	33,63%	30	26,55%	24	21,24%	36	31,86%	36	31,86%
Teljes mértékben elégedett-5	19	16,81%	14	12,39%	16	14,16%	18	15,93%	17	15,04%	20	17,70%
Összesen	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1	113	1

PÉCS	Közösségi összefogás		Vendégszeretet		Önkormányzati munka		Lakossági tájékoztatás a várost érintő fejlesztésekről	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem elégedett-1	23	20,35%	6	5,31%	28	24,78%	24	21,24%
Kissé elégedett-2	31	27,43%	15	13,27%	27	23,89%	32	28,32%
Mérsékeltlen elégedett-3	35	30,97%	40	35,40%	33	29,20%	31	27,43%
Nagyon elégedett-4	17	15,04%	36	31,86%	17	15,04%	15	13,27%
Teljes mértékben elégedett-5	7	6,19%	16	14,16%	8	7,08%	11	9,73%
Összesen	113	1	113	1	113	1	113	1

A pécsiek a leginkább az közlekedési infrastruktúrával és úthálózzal elégedetlenek, ezen felül a munkalehetőségek számával és munkahelyek minőségével, egészségügyi ellátással, közösségi összefogással, az önkormányzat munkájával, illetve a lakossági tájékoztatással is.

Elégedettnek mondhatók ugyanakkor a természeti környezettel, az oktatás színvonalával, távközlési szolgáltatásokkal és kulturális lehetőségekkel.

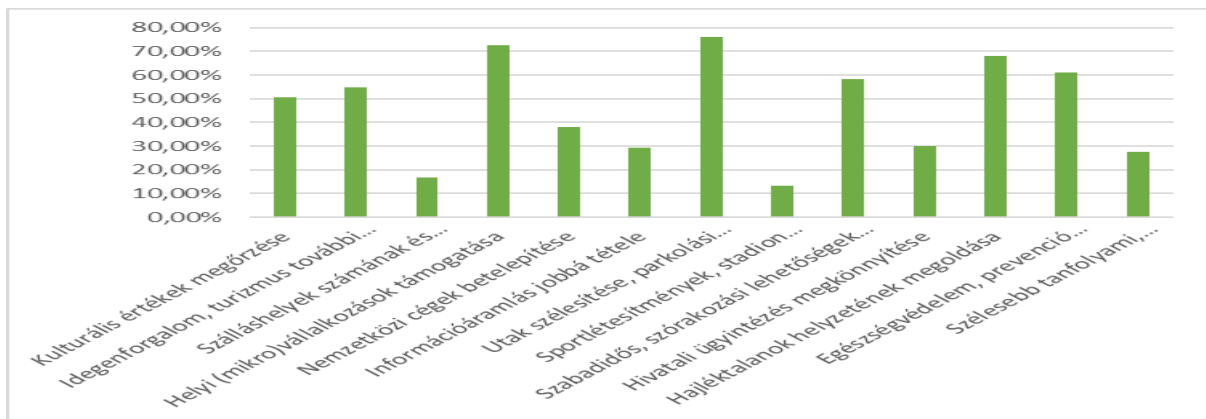
- **Városának fenntarthatóság érdekében Ön mit hajlandó megtenni?**

	Válaszadók száma (fő)	%-os arány
Munkahelyteremtés, elsődlegesen a helyi munkaerő alkalmazása	25	22,12%
Aktív közösségi élet fejlesztése	38	33,63%
Saját ingatlan előtti közterület rendben tartása	77	68,14%
Faültetés, gyepesítés	44	38,94%
Pozitív utcakép kialakítása	52	46,02%
Csatornázás, esőelvezetés	20	17,70%
Kerékpár, tömegközlekedés használata	47	41,59%
Szelektív hulladékgyűjtés	86	76,11%
Civil szervezetekben való részvétel	23	20,35%

A pécsi válaszadó lakosok legnagyobb része, 76,11%-a környezete megóvása érdekében szelektíven gyűjti a hulladékot, illetve 68,14%-uk gondoskodik az utcafront kinézetéről. A csatornázásról, esőelvezetésről azonban csak 18%-uk gondoskodik.

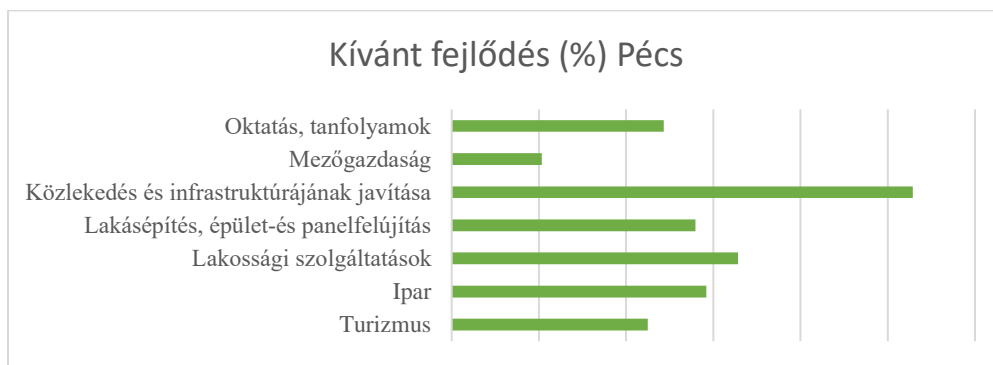
- **Milyen gazdasági-, illetve településfejlesztést érez kiemelkedő fontosságúnak?**

	Válaszadók száma (fő)	%-os arány
Kulturális értékek megőrzése	57	50,44%
Idegenforgalom, turizmus további támogatása	62	54,87%
Szálláshelyek számának és minőségének javítása	19	16,81%
Helyi (mikro)vállalkozások támogatása	82	72,57%
Nemzetközi cégek betelepítése	43	38,05%
Információáramlás jobbá tétele	33	29,20%
Utak szélesítése, parkolási nehézségek megoldása	86	76,11%
Sportlétesítmények, stadion létrehozása	15	13,27%
Szabadidős, szórakozási lehetőségek kibővítése	66	58,41%
Hivatali ügyintézés megkönnyítése	34	30,09%
Hajléktalanok helyzetének megoldása	77	68,14%
Egészségvédelem, prevenció elterjesztése a lakosság körében	69	61,06%
Szélesebb tanfolyami, nyelvtanfolyami, képzési, továbbtanulási lehetőségek, ösztöndíjprogramok	31	27,43%

A pécsiek az utak rendbetételét, többsávosra szélesítését és a parkolási lehetőségek számának megsokszorozását tartják a legfontosabb megoldandó kérdéskörnek. Ez után a helyi vállalkozások támogatása következik, majd a hajléktalanság felszámolása.

- **Mely területen szeretne fejlődést látni a városban?**

Fentiekén kívül többen a munkahelyteremtést, uszoda, jégcsarnok kialakítását, valamint az egészségügy javítását említették meg.

- **A Milyen fejlesztési javaslatokat tenne? Mit hiányol a városból? Mi az, amin változtatna és hogyan?** kérdésekre az alábbi válaszok érkeztek:
  - Tüke rendbetétel, uszoda, színházi műsorok (egész hónapra elfogynak a jegyek, operett pedig nincs, ahogy korábban viszont volt)
  - Normális strand-wellness. Oktatás, eü, utak rendbetétele. Több kulturális program, ami nem gasztró. Intenzívebb tájékoztatás.
  - Amit hiányolok, a civil szféra támogatása
  - Olyan munkahelyek, amelyek igénylik a szakképzettséget, magas hozzáadott értéket.
  - Kerékpáros közlekedés, kedvezmények
  - Strand
  - Útfelújítások, külterületek rendbetétele, zöldterület növelése, fásítás, virágosítás, munkahelyek teremtése, lakatlan vagy lerobbant épületek újrahasznosítása, felújítása pl.

ipari tanulók festők, kőművesek, burkolók szakmai gyakorlatként rendbe tehetnék ezeket, mely után újra lehetne hasznosítani. Segélyt csak annak, aki hajlandó közmunkát végezni minimum napi 6 órában. Családi pótlék maximum 3 gyerekig járjon.

- Több programot hiányolok, a fiataloknak szórakozási lehetőségeket, könnyebb orvosi ellátási programot javasolok (ne fél évet kelljen várni egy időpontra, amit lemondanak), több tanfolyam lehetne elérhető 25 év felettieknek is, a tömegközlekedési eszközökön kéne javítani, illetve az utak állapotán. Ezen kívül, hogy kik szállhatnak buszra, és a mozgás sérült embereknek igenis segítsen a buszsofőr. Több kártya automata, több kuka a városba (ami nem lyukas alul és nem 27283928km van a kettő között), padok, ahova ki lehet ülni, illetve a meglévők helyre pófozása.
- Normális busz közlekedés
- Útjavítások, parkolók létrehozása
- Aquapark, parkolóház
- Több munkalehetőség kéne.
- Több program, uszoda, jégpálya, sportcsarnok felújítása.
- Munkahely teremtése = a 0-val! Ebben az országban más ekkora lakosú városban sokkal több a munkalehetőség, vajon miért?
- Több munkahelyet teremteni.
- Több rendezvény
- Utak, tömegközlekedés
- Strand, wellness, szórakozóhelyek
- Sokkal több bicikli útra lenne szükség, amit nem a meglévő úttestből alakítanak ki. Hiányzik a városi majális.
- Belvárosban mélygarázs.
- Megfelelő jól fizető munkahelyek
- Egy nagy strand, szabadidő park, közösségi terek.
- Egy strand jó lenne
- Utak rendbetétele, tömegközlekedés
- Iparfejlesztés
- Forgalmos utak felújítása, tömegközlekedés modernizálása (több buszjárat, esetleg új útvonalak).
- Oktatási- és egészségügyi intézmények fejlesztése, felújítása, rekreációs lehetőségek kiépítése (normális strand pl.), utak minőségének gyors és tartós javítása, problémás környékeken a közbiztonság javítása.

- Tömegközlekedés korszerűsítése
- A város közepén megy át a 6-os út, ezt elterelném és a várost kikerülve engedném csak a kamionokat és a forgalom nagy részét
- Jobb út minőség, több zöld terület, tisztább utcák, jobb egészségügy!!!!
- Tömegközlekedés!! Pl.: Rózsadomb, normális h hétfvégén nem lehet hogyan hazajutni, ha csak nem akarok az éjszakában fél órát sétálni, vicc...
- Munkalehetőségek bővítése.
- Vállalkozások támogatása által több munkahely teremtése, több dolgozó emberrel a vásárlóerő növelése.
- Wellnessközpont
- Strand, napelem, ingyenes szakképzésekkel hiányszakmákból
- Parkolás megoldása föld alatt.
- A tömegközlekedés megbízhatatlan
- A biztonságos kerékpárutakat hiányolom
- 15 perces város, kerékpáros infrastruktúra bővítése, "Pécs folyója" - Pécsi-víz értéként való kezelése, korábban meglévő belvárosi patakok felszínre hozása (mint a Vince utcában), további faültetés, további szelektív hulladékgyűjtő edények kihelyezése. Több társadalmi egyeztetés kellene már egy fejlesztési ötlet felmerülésekor is. Az aquapark projekt pályázati kiírása elég túlzóra sikerült, a beérkezett pályamunkák irreálisak és fenntarthatatlanok.
- A közösségi közlekedés teljes fejlesztése esetleg villamosvonalak újraépítése
- Szükség lenne stadionra, uszodára és hobbi sportot biztosító egyesületekre. Sokkal több a fiatalokat és a gyermeket nevelő családokat célzó programok mind szórakozás mind oktatás területén. Jó lenne az idősekről város szinten is gondoskodni, őket tájékoztatni, velük kommunikálni.
- A politika beleszólásának a megszüntetését. Demokratikus jogállamot!
- Uszoda, Aquapark, több rendezett zöldterület, jobb minőségű utak
- Munkahelyteremtés, fizetőképes kereslet megteremtése
- Fiataloknak élhetőbbé tenni, szociális lakásprogram bővítése
- Tömegközlekedés gyökeres megváltoztatása, a lakosság igényeit kiszolgáló aquapark építése. Parkosítás, ahová fákat is ültetnek, nem csak füvesítenek, tinédzser korosztály számára "játsszótér" építése, azaz megfelelő minőségű utak a rollerezéshez, gördeszkához, görkorcsolyához. A jelenlegi járdák balesetveszélyesek, kátyúsak, és nincs elkülönítve a járókelők és a gördeszkázó gyerekek részére. Elég lenne kevesebb

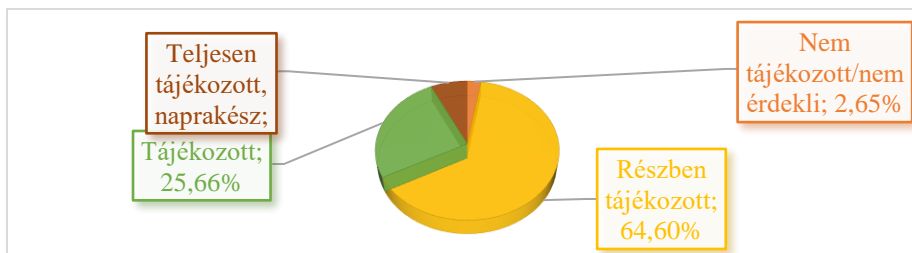
bevásárló központ, vagy gyorsétterem, helyette nagyobb zöld területek kellenének, mert jelenleg ha van 100 m² üres hely, akkor már valami üzlet épül. A fűtést, áramellátást kötelezően zöldebbre cseréltetném, és aki megoldja a megújuló energiát magának, azt engedném leválni a központi rendszerről. Jelenleg a panelosoknak esélye sincs, hogy leváljon az eon-ról vagy a pétávról, és megoldja energia takarékosan. Csak duma a klíma - és környezetvédelem, az üzlet még mindig nagyobb úr.

- Út felújításokat hiányolom.
- A helyi kisiparosok, kisvállalkozók visszaszerzését, mert nélkülük pang a belváros, haldoklik Pécs.
- Kerékpárutak építése
- Fiatalok támogatása (új önkormányzati lakások építése pl)
- Nemzetközi cégek, munkahelyek, 21. századnak megfelelő stadion
- Munkahelyek/bérek növelése
- Hajléktalan probléma megoldása (szállókkal)
- Parkolók számának növelése és a tömegközlekedés fejlesztése
- Az utak minőségén lehet javítani.
- Strandfürdő hiánya
- Egészségügyi ellátás javítása, utak és közlekedés rendbetétele.
- Jobban kiaknáznám a turizmusban rejlő lehetőségeket.
- Kulturált szórakozási lehetőségek minden korosztálynak
- Drogosok eltüntetése. Közterületek tisztítása. Tömegközlekedés utak állapota
- Még több szabadidős park, kutya-futtató. A tuskésréti jól sikerült, több hasonló kellene.
- Úthálózat javítása!
- Parkolási gondok megoldása, normális uszoda és sport központ.
- Nincs egy valamire való strandja / élményfürdője a városnak
- Mecsekoldal további fejlesztése, a volt vidámpark területének hasznosítása közösségi célokra
- Úthálózat fejlesztése, több közösségi program, munkahelyteremtés, infrastrukturális fejlesztések, természetvédelem.
- Pécs -Szeged 2.2 sávossra bővítése
- Az utak mielőbbi javítása!
- Uszoda, jégcsarnok, parkolók

- **Ön tagja civil szervezetnek?**

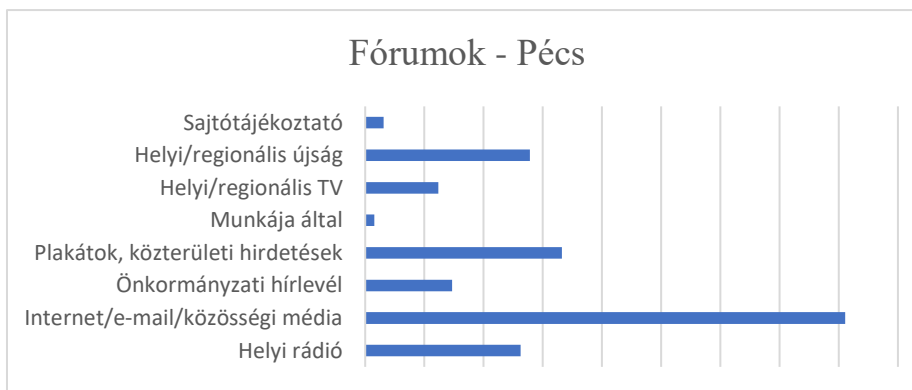
- **A város ügyeit érintő tájékozottsággal kapcsolatban az alábbi eredmény született:**

- **Lakossági fórumokon való részvétel**

A megkérdezett pécsiek 69%-a nem szokott lakossági fórumokon részt venni, 26,55%-uk néha, és csupán 3,54%, aki rendszeresen. A kérdésre 1 fő nem válaszolt.

- **Milyen fórumokon értesül a településfejlesztéssel kapcsolatban?**

- **Elvándorlás**

A megkérdezettek 23%-a gondolja úgy, hogy elhagyja a várost, 61%-uk biztos marad, illetve 14% nem gondolt még az elköltözésre.

- Az „Amennyiben elhagyná a várost, mi okból tenné és körülbelül mikor?” kérdésre az alábbiakkal válaszoltak a pécsiek:
  - Munkalehetőség, oktatás, kulturális élet.
  - Kevés munka, lakhatási probléma

- Ez a város élhetetlen, 2-3 éven belül
- Az egész ország egy süllyedő hajó sajnos. Muszáj változtatni amíg van lehetőség rá! 5 éven belül
- 2 éven belül, a könnyebb boldogulás miatt.
- Ahogy végzek az egyetemen, azonnal.
- Korrupt város, drága, botrányos tömegközlekedés és közbiztonság, nagyon gáz oktatási intézmények. 3 év múlva lépek innen. (akkor megyek nyugdíjba, és nem fog ide kötni semmi)
- Szükségem lesz szerintem egy kis változásra, inkább személyes okokból, nem pedig a város miatt, kb 5 éven belül.
- Munkahely miatt. Minél hamarabb.
- Rövid időn belül költözök a családommal falura.
- Vidékre költöznék, ahol nyugodtabb az élet vagy a fővárosba, ahol jobbak a munkalehetőségek.
- Magasabb bérezés.
- Magyarországot hagynám el, nem a városom, pénzkereseti lehetőség miatt.
- Jobb munkalehetőség, magasabb fizetés. Mérnökként, több mint 12 év munkatapasztalattal, jelenleg egyetemi oktatóként, szeretnék többet keresni, mint egy kezdő bolti alkalmazott. Erre helyben eddig nem volt lehetőségem. 5 éven belül, ha a helyzet nem változik.
- Más városban több lehetőségem lenne és a gyerekemhez is közelebb szeretnék költözni.
- Nemcsak a várost az országot is jobb és élhetőbb minden ország mint a mienk.
- Pár éven belül, külföldre költözés miatt.
- Kedvező alkalomra várom.
- Mesterszak elvégzése után, kb 2-3 éven belül
- Elhúzó 2 hét múlva. Diplomás átlagbért fizető munkahely teljes hiánya (jelenlegi állásomban három PTE-s diplomával br. 400 e./hó a bérem mesterszakkal. A garantált bérminimum se sokkal kevesebb, és azért nem kellett volna 12 évet egyetemre járnom).
- Mihelyst gyermekem végez az egyetemen, irány külföld! Ez legkorábban kettő, de maximum négy év múlva esedékes.
- Ha lenne rá megfelelő anyagi háttér, akár holnap
- Tanulmányaim befejezése miatt (2-3 éven belül) annak függvényében, hogy kapok-e állást, illetve meggondolandó távol élő szüleim miatt, hogy hol alapítsak családot. Egyébként szeretem Pécsét.

- Ha a szüleim már nem élnek, lehet tovább állok.
- Jobb munkalehetőség egyetem után, 5 éven belül
- Élhetetlen, megfizethetetlen árak, infláció mértéke már veszélyeztetné a megélhetésemet. Bármikor, ha nem lenne munkám itt.
- Vízpart hiánya - 5 év
- Ha nem találnék a végzettségemnek megfelelő munkát, vagy kevésnek tartanám az ezzel járó fizetést, akkor elköltöznék az elkövetkezendő 5 évben.
- Pénz....
- Ha a gyermekem elköltözik
- Ha mennék, akkor másik országba, amennyiben a gyerekeim nem jutnának megfelelő oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz
- Megélhetés vagy biztonsági okok miatt. Azonnal, ha ezek fellépnek.
- Munkalehetőség miatt,
- Zaj, por. nyugdíjas koromban
- Mert egyre kevésbé élhető. Akkor, amikor szembe jönne egy új élet lehetősége máshol.
- Kizárólag, ha a megélhetésemet veszélyeztetné, hogy nem talállok munkahelyet.
- Jobb megélhetés okán.
- Minőségi munkahely hiánya
- Anyagi és egzisztenciális okból.
- Esetleg, majd, ha a gyermekem is elhagyja a várost, akkor lehet, hogy utána megyünk a férjemmel.
- Ha nem lenne munkalehetőség a szakmámban.
- Arra a kérdésre, hogy **miért szeretik a várost**, többek közt az alábbi válaszok érkeztek:
  - A város szépsége miatt
  - Mert itt van a család és a barátok
  - Egyedülállóan gyönyörű városunk
  - A családom és az emlékek miatt.
  - Közel a Mecsek, szép a táj, a multikulturalizmus miatt, és itt a PTE, itt él sok barátunk.
  - Mert gyönyörű és gazdag környék (Orfű, Harkány stb.)
  - Gyönyörű város, jó klíma, ez az otthonom
  - Élhető város.
  - Élhető méretű város, sok baráttal.
  - Itt születtem
  - Mecsek közelsége

- Szép környezet, helyben megvan minden, amire szükségem van. Több lehetőség van bármire, mint egy kisvárosban/faluban.
- Műemlékek - kulturális lehetőségek - természet közelség
- Pécs egy változatos város a programok, az itt élő emberek és a domborzat tekintetében is. Alapvetően egy tiszta, viszonylag modern városnak gondolom. A közlekedés (buszjáratok száma, buszok minősége) lehetne modernebb, de a jelenlegi állapotban is használható. Az egyetemnek köszönhetően lehetőség van továbbtanulni, illetve az itt megszerzett diplomával elhelyezkedni.
- Sose éltem máshol ismerem a fákat bokrokat úthálózatot... M
- szép város, jó elhelyezkedés
- Itt érzem magamat otthon
- Gyönyörű város és a lakosság száma alapján éppen ideális számunkra.
- A természeti adottságú miatt, minden elérhető amire szükség van.
- Mert ide születtem és imádom ezt a várost. Máshol nem tudnám elképzelni az életemet.
- sok a helyi civil kezdeményezés, a helyi kistermelők jó minőségű portékái elérhetőek, sok színű város, több nyelven beszélő fiatalok, egyetem, waldorf óvoda iskola van és nemsokára középiskola is lesz, Mecsek közelsége, tisztán van tartva, a jelenlegi polgármester látszólag tisztán kommunikál, jók a turisztikai szálláshelyek, lehetőségek, sok az opció az olcsótól a luxusig, az orvostanhallgatók oktató intézményeiben magas szinten megy a gyógyítás [lsd új PTE fogászati tömb]
- A pécsiek szívében van valami, ami mindig hazahúzza őket. Nem lehet máshol élni, csak itt. Imádok itt élni.
- Mert egy "gyöngyszem" és többre vihetné mind Budapest!
- Mert minden problémájával együtt is az egyik legszebb város.
- Itt a Mecsek 😊 és csak ebben a városban érzem itthon magam
- Van munkahelyem, családom, otthonom, szép a városom - összességében szeretem
- Szép természeti környezet a Mecsek lábánál, szép történelmi belváros, személyes emlékek.
- Nyugodtabb, csendesebb, mint Budapest
- Mediterrán hangulata és zöld természeti elhelyezkedése miatt.
- Minden hiányosságával egy nagyon szép mediterrán város.
- Mert ez az én városom.
- Itt születtem, számomra a legszebb magyar város.
- Gyönyörű multikulti környezet.

- Mert ez egy "színes" város, gyönyörű környezeti adottságokkal.
- A város környezete, a környező kirándulóhelyek a Mecseken, a város történelmi múltja, látnivalói vonzóak számomra a kulturális, szórakozási és sportolási lehetőségek is érdekelnek.
- Nagyon jó az elhelyezkedése, a környezete kiváló, nekem még épp élhetőnek tűnik Pécs mérete, szeretem a sok fiatal és a város sokszínűségét.
- Pécs mellett nőttem fel, a család és barátok miatt kötődöm ide. Szeretem a Mecseket, a természeti értékek, a kikapcsolódási lehetőségek és a kilátás miatt is. Örülök, hogy Pécs egyetemváros (bár többet is profitálhatna ebből a szellemi tőkéből a település). Számomra élhető léptékű a város, és megvannak a lehetőségek a közlekedés további zöld szemléletű fejlesztésére.
  - A „**Miért nem szeret itt élni?**” kérdésre a következő válaszok születtek:
    - Se munka, se kulturális lehetőségek. Egy normális strand sincs a városba.
    - Haldokló város lett, minden tekintetben (munka, szabadidős tevékenység, szórakozás stb.)
    - Nincs szórakozási lehetőség, ellehetetlenítik a fiatalokat, kevés a munkalehetőség, sok a bűnözés, nincs normális uszoda/strand
    - A köztisztaság nem a legjobb, rengeteg problémás ember található az utcákon, akik néha közveszélyesek is, előítéletesek a külföldiekkel, nem támogatják kellőképpen az új vállalkozásokat, a tömegközlekedés élhetetlen, illetve a közprogramok is lemaradottak vagy 10-15 évvel.
    - Korrupció, egyre kevésbé élhető város, sok szociális probléma, közbiztonság hiánya, tömegközlekedés teljes kudarca stb.
    - Pocsék tömegközlekedés, kimaradó, zsúfolt buszok jellemzőek. Nagyon drága város, nincs strand (bár készül, de nem olyan lesz, ami a lakosság érdekeit szolgálná), nincs vidámpark, szégyen az oktatás. Kevés a parkolóhely a panelházaknál is, de a városban is. Sok a hajléktalan, rengeteg a balhézos cigány, nem a legjobb a közbiztonság. Szürkület után jobb nem közlekedni a városban. Sok a kukázó, a kéregető. Hanyag az egészségügy.
    - Rossz egészségügyi ellátás, rossz utak, kevés a munkalehetőség
    - Pécs számomra túl zsúfolt, túl koszos.... Falusi életet szeretnék élni. Egy sokkal kisebb, családasabb közösség tagja lenni, akik tesznek is az otthonukért, környezetükért.
    - Korlátozottak a munkalehetőségek, rossz a fizetés. Tele a város hajléktalanokkal, állandóan kéregetnek, főleg a kisebbségiek, sok a szemét, főleg a bevezető utakon. Az

egyetemisták állandóan buliznak a belvárosban, szinte lehetetlenség pihenni oktatási időszakban miattuk, mert éjjel óbégatnak vagy az arabok autójából dübörög a mély hajnali kettőkor.

- Elmaradottabb az ország többi megyéjéhez képest pl.: bérek; kulturális rendezvények.
- Kevés a lehetőség a munkára, fizetés, stb., de ez nem Pécs inkább egész Magyarország... Péccsel talán annyi lenne, hogy sok a szemét sajnos mind a belvárosban, mind a külvárosában
- Munkalehetőségek hiánya.
- Kevés munkahely, nincs fejlődési potenciál.
- Élhetetlen lett a város. Tele drogosokkal.
- Általánosságban elégedetlen vagyok a város állapotával - úthálózat, épületek, közterületek állapota, kevés program, a város rossz megközelíthetősége, magas helyi adók, önkormányzat tehetetlensége.
- Undorító a kisebbség, drogosok viselkedése. Mindenhol a városban. Bunkók az emberek egymással.
- Mert a legkevésbé élhető megyeszékhely az országban
- Rossz bérezés a városban, érdektelen és elkényelmesedett vezetők a PTE-n.
- Koszos, elhanyagolt, elhagyatott belváros, kilátástalan jövőkép.
- Nincsenek megfelelő munkahelyek
- Rossz minőségű utak, kevés parkolási lehetőség. Egyre több 'fura' alak főként a belvárosban.
- Elmaradott város és innen a nagy többség csak menekül. Normális munkahelyek hiánya, a közlekedés morálja katasztrofális.
- Utak állapota borzalmas, külterületek elhanyagoltak, illegális szeméttlerakók, kevés munkahely.
- Viszonylag kevés busz közlekedik a város bizonyos pontjai között (pl.: Uránváros és Pécs-vasas, és Pécs-somogy). A szórakozó helyek száma korlátozott, évek óta nem nyílt meg olyan szórakozóhely, ami több évig működött volna. Emellett kevés munkalehetőség van, ami egy magasabb életszínvonalat biztosító fizetést nyújtana.
- Közöny drágaság, munkanélküliség
- A világ végén vagyunk, innen mindenki csak elmegy, szűkülnek a lehetőségek, szegényedik a régió
- Helyközi és helyi közlekedés nyomasztóan alacsony színvonala
- A fizetések elmaradnak a fővároshoz képest.

- Egyetemváros létére szerintem korlátozott lehetőség van az elhelyezésre diplomás munkakörökbe. Kevés szabadidős tevékenység van.
- Gyatra úthálózat a belvárostól a külső régiókba, nincs b opció, állandó dugók, én biciklivel közlekedek, de defektet kapok, olyan a bicikliút egyes részeken, sajnos nincsenek körbezárt parkok, ahol piknikezni lehetne a város különböző részein.
- Az utak minősége rossz. De kibírom.
- Egyre jobban romlik a közbiztonság.
- Rengeteg a hajléktalan, koszos közterek, rossz tömegközlekedés, utak minősége nagyon rossz, parkolás katasztrófa
- Kevés a pad, Zsúfoltak a buszok csúcsidőben. Rosszak a járdák, Szakorvoshoz 2 hónap várakozás.
- a város piszkos, koszos, a tömegközlekedés gyatra és mocskos
- Egyre jobban "elvidékiesedik" a város, már nem emlékeztet lassan egy megyeszékhelyre, bezáró posták, kormányablakok, belvárosban üres üzlethelyiségek, rövidülő nyitvatartási idők stb.
- Fiatalkorom összes szórakozóhelye bezárt (rengeteg volt, sok stílusú, sok méretű), alig 1-2 lehetőség van valahova menni. Nincs egy normális strand, nyáron fél Pécs a környező települések strandjain van. Kerékpáros közlekedés szinte lehetetlen, 1-2 kerékpárút van összesen. Az utak borzasztó minőségűek. Tömegközlekedés botrány. Egészségügyről ne is beszéljünk. Gyerekkoromban országos szinten kiemelkedőek voltak Pécs kórházai, orvosai, most sok helyről azt hallom, inkább elutaznak innen máshová szülni. Stb. Meredek lejtőn megy lefele a város.
- Mert hanyatlik a város, kevés a nagy multinacionális cég. Éltem Győr-Moson-Sopron megyében néhány évig, hatalmas előnyük van az ott élőknek minden téren.
- Fizetések alacsonyága miatt
- Városvezetés nagyon régóta nem megfelelő.
- Szigeti városrészben túl sok a külföldi egyetemista, aki a bérelt lakásban mindent megenged magának, amivel élhetlenné teszi az ottlakók hétköznapját.
- Mert a gyerekeink elmennek innen, nincs munkalehetőség, alacsony fizetések, elmaradott infrastruktúra. A Mecseket leszámítva, nincs sportolási lehetőség, nincsen normális uszoda, sport központ.
- Romló közbiztonság és kulturális élet
- Néha túl zajos, koszos, egészségtelen

- Országos átlaghoz képest elmaradás a bérekben, életszínvonalban, a város fejlődése (szabadidős, rekreációs lehetősége pl.) nagyon lassú.
- Régen több program volt, manapság kevés. Csak ígéretik az élményfürdőt is.
- Országos átlaghoz képest az egyik leggyengébb fizetések és kevés munkalehetőség van.
- Utak állapota kétségbeesítő, nem dúskálunk jól fizető munkahelyekben, a régiót leszakadni látom É-Ny Magyarországtól.
- Nem tetszik, hogy a város nem tudja megtartani a fiatalokat, a munkahelyeken a fizetések túlságosan elmaradtak más városokhoz képest és a munkalehetőség is nagyon beszűkült. Az oktatás színvonala nagyon elmaradott. És a sportolási lehetőségek is szélsőségesek vagy élsport vagy semmi, nincs köztes tömeg/hobbi sport lehetőség.
- Budapesten ugyanezzel a munkával többet lehetne keresni.

- **Hajléktalanság**

A hajléktalanok helyzetének megoldásával kapcsolatban a válaszadók legnagyobb többsége, 36,86%-a munkalehetőség biztosításában látja a megoldást, 34,12%-uk a hajléktalanszállókat tenné rendbe és biztosítana folyamatos felügyeletet a bent lakóknak, 15,29%-uk nyújtana pszichiátriai ellátást, illetve 11,76%-uk lakhatást is. 2% szerint ez az önkormányzat feladata, de volt olyan egyéb vélemény, hogy az államé, azaz a központi kormányzásé.

9.6.2 Szeged - Eredmények és lakossági válaszok

- **Az alábbi tulajdonságok Ön szerint mennyire jellemzőek városára?**

SZEGED	Dinamikusán fejlődő megyeközpont		Kiváló földrajzi elhelyezkedés		Élhető település		Megfelelő közbiztonság		Kiváló infrastruktúra		Élénk kulturális és civil élet	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem jellemző-1	4	8,70%	1	2,17%	1	2,17%		0,00%		0,00%		0,00%
Kevésbé jellemző-2	5	10,87%	7	15,22%	3	6,52%	5	10,87%	8	17,39%	5	10,87%
Mérsékelttel jellemző-3	13	28,26%	9	19,57%	6	13,04%	10	21,74%	8	17,39%	10	21,74%
Erősen jellemző-4	13	28,26%	14	30,43%	15	32,61%	20	43,48%	14	30,43%	10	21,74%
Teljes mértékben jellemző-5	10	21,74%	14	30,43%	20	43,48%	8	17,39%	14	30,43%	20	43,48%
Nem tudom megítélni-6	1	2,17%	1	2,17%	1	2,17%	3	6,52%	2	4,35%	1	2,17%
Összesen	46		46		46		46		46		46	

SZEGED	Családbarát település		Megfelelő oktatás/tanulási lehetőségek		Megfelelő tömegközlekedés		Környezetbarát település		Külföldiekkel szembeni elfogadó közösség		Megfelelő köztisztaság	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem jellemző-1	1	2,17%		0,00%	2	4,35%	1	2,17%	2	4,35%	4	8,70%
Kevésbé jellemző-2	5	10,87%	3	6,52%	3	6,52%	5	10,87%	5	10,87%	6	13,04%
Mérsékelttel jellemző-3	7	15,22%	5	10,87%	7	15,22%	11	23,91%	5	10,87%	15	32,61%
Erősen jellemző-4	13	28,26%	8	17,39%	13	28,26%	16	34,78%	14	30,43%	12	26,09%
Teljes mértékben jellemző-5	18	39,13%	28	60,87%	19	41,30%	11	23,91%	16	34,78%	8	17,39%
Nem tudom megítélni-6	2	4,35%	2	4,35%	2	4,35%	2	4,35%	4	8,70%	1	2,17%
Összesen	46		46		46		46		46		46	

SZEGED	Szervezett hulladék elszállítás, hulladékkezelés		Gazdag természeti környezet		Megfelelő sportolási lehetőségek		Többféle rekreációs, szórakozási lehetőség		Megfelelő mennyiségű park, játszótér		Kimagasló egészségügyi ellátás	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem jellemző-1		0,00%	3	6,52%	1	2,17%		0,00%	3	6,52%	4	8,70%
Kevésbé jellemző-2	6	13,04%	7	15,22%	3	6,52%	6	13,04%	3	6,52%	6	13,04%
Mérsékelttel jellemző-3	5	10,87%	14	30,43%	7	15,22%	6	13,04%	8	17,39%	17	36,96%
Erősen jellemző-4	15	32,61%	9	19,57%	14	30,43%	20	43,48%	19	41,30%	10	21,74%
Teljes mértékben jellemző-5	18	39,13%	10	21,74%	19	41,30%	13	28,26%	11	23,91%	8	17,39%
Nem tudom megítélni-6	2	4,35%	3	6,52%	2	4,35%	1	2,17%	2	4,35%	1	2,17%
Összesen	46		46		46		46		46		46	

SZEGED	Megfelelő városban belüli úthálózat		Jó munka-és elhelyezkedési lehetőségek		Sokféle vállalkozási lehetőség	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem jellemző-1	3	6,52%	5	10,87%	6	13,04%
Kevésbé jellemző-2	9	19,57%	6	13,04%	6	13,04%
Mérsékelttel jellemző-3	11	23,91%	16	34,78%	13	28,26%
Erősen jellemző-4	12	26,09%	15	32,61%	11	23,91%
Teljes mértékben jellemző-5	8	17,39%	2	4,35%	4	8,70%
Nem tudom megítélni-6	3	6,52%	2	4,35%	6	13,04%
Összesen	46		46		46	

A szegediek szerint a város legjellemzőbb tulajdonságai a megfelelő oktatási és tanulási lehetőségek, élhető település jelleg, az élénk kulturális élet és sportolási lehetőségek. A legkevésbé jellemző tulajdonságnak a vállalkozási lehetőségek számát jelölték meg.

- **Hogyan értékelné az alábbi környezettel/környezetvédelemmel kapcsolatos gondokat a városban?**

SZEGED	Közterületek elhanyagoltsága		Utak rossz minősége		Közlekedési hálózat elmaradottsága		Többsávú úthálózat hiánya		Kevés park, játszótér, zöld terület	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem jellemző-1	5	10,87%		0,00%	10	21,74%	7	15,22%	7	15,22%
Kevésbé jellemző-2	16	34,78%	14	30,43%	18	39,13%	9	19,57%	16	34,78%
Mérsékelttel jellemző-3	15	32,61%	11	23,91%	11	23,91%	9	19,57%	16	34,78%
Erősen jellemző-4	7	15,22%	11	23,91%	3	6,52%	10	21,74%	6	13,04%
Teljes mértékben jellemző-5	3	6,52%	7	15,22%	3	6,52%	7	15,22%	1	2,17%
Nem tudom megítélni-6		0,00%	3	6,52%	1	2,17%	4	8,70%		0,00%
Összesen	46		46		46		46		46	

SZEGED	Centrum-periféria ellentét		Hulladékkezelés, nyilvános szemetesek üritése, tisztán tartása		Növekvő szmog, légszennyezettség		Biciglisávok aggályos kialakítása	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem jellemző-1	2	4,35%	4	8,70%		0,00%	2	4,35%
Kevésbé jellemző-2	14	30,43%	9	19,57%	11	23,91%	6	13,04%
Mérsékelttel jellemző-3	10	21,74%	14	30,43%	10	21,74%	10	21,74%
Erősen jellemző-4	11	23,91%	12	26,09%	11	23,91%	16	34,78%
Teljes mértékben jellemző-5	5	10,87%	5	10,87%	9	19,57%	8	17,39%
Nem tudom megítélni-6	4	8,70%	2	4,35%	5	10,87%	4	8,70%
Összesen	46		46		46		46	

Ebben a kérdésblokkban a válaszok eloszlása egyenletes.

• **Mennyire elégedett az alábbiakkal?**

SZEGED	Közelekedési infrastruktúra, úthálózat		Természeti környezet		Hulladékgazdálkodás		Köztisztaság		Szelektív hulladékgyűjtés		Környezetvédelem	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem elégedett-1	2	4,35%	2	4,35%		0,00%	2	4,35%	4	8,70%	1	2,17%
Kissé elégedett-2	8	17,39%	5	10,87%	6	13,04%	9	19,57%	6	13,04%	8	17,39%
Mérsékelten elégedett-3	20	43,48%	18	39,13%	14	30,43%	18	39,13%	17	36,96%	19	41,30%
Nagyon elégedett-4	13	28,26%	16	34,78%	20	43,48%	16	34,78%	12	26,09%	14	30,43%
Teljes mértékben elégedett-5	3	6,52%	5	10,87%	6	13,04%	1	2,17%	7	15,22%	4	8,70%
Összesen	46	1	46	1	46	1	46	1	46	1	46	1

SZEGED	Megújuló energiaforrások használata		Oktatási intézmények állapota		Kulturális, egyházi építmények állapota		Műemlékek állapota		Tanfolyamok, továbbtanulási, képzési lehetőségek		Oktatás színvonala	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem elégedett-1	5	10,87%	6	13,04%	2	4,35%	1	2,17%		0,00%	3	6,52%
Kissé elégedett-2	7	15,22%	16	34,78%	5	10,87%	5	10,87%	7	15,22%	12	26,09%
Mérsékelten elégedett-3	21	45,65%	14	30,43%	21	45,65%	17	36,96%	11	23,91%	11	23,91%
Nagyon elégedett-4	8	17,39%	9	19,57%	10	21,74%	17	36,96%	15	32,61%	9	19,57%
Teljes mértékben elégedett-5	5	10,87%	1	2,17%	8	17,39%	6	13,04%	13	28,26%	11	23,91%
Összesen	46	1	46	1	46	1	46	1	46	1	46	1

SZEGED	Munkalehetőségek száma		Munkahelyek minősége		Közbiztonság		Elektív egészségügyi ellátás		Sürgősségi egészségügyi ellátás		Hatósági ügyintézés	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem elégedett-1	5	10,87%	3	6,52%	1	2,17%	10	21,74%	8	17,39%	3	6,52%
Kissé elégedett-2	14	30,43%	14	30,43%	9	19,57%	16	34,78%	15	32,61%	9	19,57%
Mérsékelten elégedett-3	16	34,78%	20	43,48%	13	28,26%	11	23,91%	13	28,26%	20	43,48%
Nagyon elégedett-4	9	19,57%	7	15,22%	18	39,13%	6	13,04%	9	19,57%	14	30,43%
Teljes mértékben elégedett-5	2	4,35%	2	4,35%	5	10,87%	3	6,52%	1	2,17%		0,00%
Összesen	46	1	46	1	46	1	46	1	46	1	46	1

SZEGED	Kulturális lehetőségek		Sportolási lehetőségek		Szabadidős/rekreációs tevékenységek		Városi programok, rendezvények		Pénzügyi szolgáltatások elérhetősége		Távközlési szolgáltatások	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem elégedett-1		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	1	2,17%	2	4,35%
Kissé elégedett-2	8	17,39%	2	4,35%	4	8,70%	2	4,35%	4	8,70%	3	6,52%
Mérsékelten elégedett-3	7	15,22%	13	28,26%	10	21,74%	11	23,91%	7	15,22%	13	28,26%
Nagyon elégedett-4	21	45,65%	18	39,13%	20	43,48%	21	45,65%	25	54,35%	19	41,30%
Teljes mértékben elégedett-5	10	21,74%	13	28,26%	12	26,09%	12	26,09%	9	19,57%	9	19,57%
Összesen	46	1	46	1	46	1	46	1	46	1	46	1

SZEGED	Közösségi összefogás		Vendégszeretet		Önkormányzati munka		Lakossági tájékoztatás a várost érintő fejlesztésekről	
	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%	Válaszok száma	%
Egyáltalán nem elégedett-1	3	6,52%	1	2,17%	5	10,87%	4	8,70%
Kissé elégedett-2	15	32,61%	4	8,70%	8	17,39%	9	19,57%
Mérsékelten elégedett-3	12	26,09%	15	32,61%	16	34,78%	17	36,96%
Nagyon elégedett-4	13	28,26%	19	41,30%	14	30,43%	12	26,09%
Teljes mértékben elégedett-5	3	6,52%	7	15,22%	3	6,52%	4	8,70%
Összesen	46	1	46	1	46	1	46	1

A válaszadó szegediek az 1. kérdéshez hasonlóan leginkább a sportolási és tanulási lehetőségekkel elégedettek. Magas pontszámot kapott még az önkormányzati munkával való elégedettség, a kulturális- és városi programlehetőségek száma is, valamint a vendégszeretet. A szegediek a legkevésbé elégedettek az oktatási intézmények állapotával, a közösségi

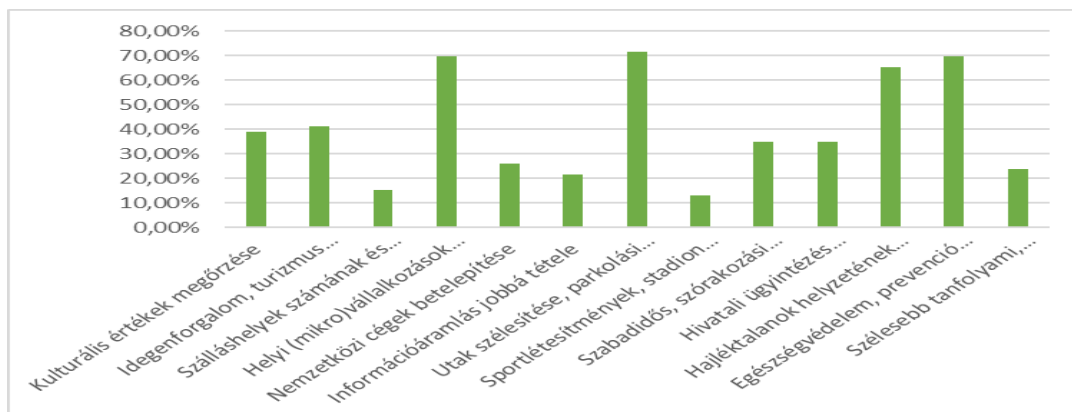
összefogással, az egészségügyi ellátások színvonalával, valamint a munkalehetőségek számával.

- **Városának fenntarthatóság érdekében Ön mit hajlandó megtenni?**

	Válaszadók száma (fő)	%-os arány
Munkahelyteremtés, elsődlegesen a helyi munkaerő alkalmazása	8	17,39%
Aktív közösségi élet fejlesztése	11	23,91%
Saját ingatlan előtti közterület rendben tartása	31	67,39%
Faültetés, gyepesítés	17	36,96%
Pozitív utcakép kialakítása	15	32,61%
Csatornázás, esőelvezetés	6	13,04%
Kerékpár, tömegközlekedés használata	27	58,70%
Szelektív hulladékgyűjtés	37	80,43%
Civil szervezetekben való részvétel	5	10,87%

A megkérdezett szegediek a fenntarthatóság céljából - hasonlóan Pécshez- a szelektív hulladékgyűjtést preferálják, illetve az esőelvezetésről, csatornázásról gondoskodnak a legkevésbé.

- **Milyen gazdasági-, illetve településfejlesztést érez kiemelkedő fontosságúnak?**

	Válaszadók száma (fő)	%-os arány
Kulturális értékek megőrzése	18	39,13%
Idegenforgalom, turizmus további támogatása	19	41,30%
Szálláshelyek számának és minőségének javítása	7	15,22%
Helyi (mikro)vállalkozások támogatása	32	69,57%
Nemzetközi cégek betelepítése	12	26,09%
Információáramlás jobbá tétele	10	21,74%
Utak szélesítése, parkolási nehézségek megoldása	33	71,74%
Sportlétesítmények, stadion létrehozása	6	13,04%
Szabadidős, szórakozási lehetőségek kibővítése	16	34,78%
Hivatali ügyintézés megkönnyítése	16	34,78%
Hajléktalanok helyzetének megoldása	30	65,22%
Egészségvédelem, prevenció elterjesztése a lakosság körében	32	69,57%
Szélesebb tanfolyami, nyelvtanfolyami, képzési, továbbtanulási lehetőségek, ösztöndíjprogramok	11	23,91%

A legtöbben a helyi mikrovállalkozások támogatását, az egészségre való odafigyelés ösztönzését és a hajléktalanság felszámolását tartják kiemelendő fontosságúnak.

- **Milyen fejlesztési javaslatokat tenne? Mit hiányol a városból? Mi az, amin változtatna és hogyan?** kérdésekre az alábbi válaszok érkeztek:
  - Több munkalehetőségre lenne szükség, jobb tömegközlekedésre, Újszegeden tőlünk az első megálló 2 km-re van, az útburkolat pedig kritikus állapotban. Évek óta hiába jelentjük be, semmi nem történik. Kulturális programokból több idegen nyelvűt szeretnénk
  - Kisvállalkozások támogatása, bérleti díjak optimalizálása, tisztaság (régente separték az utcákat).
  - Egyes panel-telepek nagyon elmaradottak, támogatás/pályázat útján folytatni a felújításukat.
  - Útszakaszok normális rendbe tétele, nem kátyúk foltoztatása.
  - Oktatás - teljes, országos reform, a tanárokkal együttműködve, nem őket kizárva - ami ma folyik...
  - Ingyenes parkolás
  - A harmadik híd megépülése
  - Vállalkozások támogatása
  - Több helyi vállalkozás segítése a munkahely teremtés miatt
  - Szeged periferiájának jobb tömegközlekedési ellátása, buszok sűrítése
  - Parkolási nehézségek megoldása városszerte. Fiatalok és aktív munkaerő versenyképes fizetésének kérdésköre. Egészségügy és oktatási színvonal fejlesztése

- munkahelyteremtés
- Oktatás, egészségügy helyzetének javítása, de ez országos probléma
- Harmadik híd.
- A szegedi buszmenetrendet kellene logikusabbá tenni
- Kereskedők/ vállalkozók támogatása
- Infrastruktúra, közlekedés
- Kerékpárutak fejlesztése
- Normális bicikliút, buszközlekedés.
- Munkahelyeket kellene teremteni
- Munkahelyteremtés, KKV-k támogatása
- **Mely területen szeretne fejlődést látni a városban?**

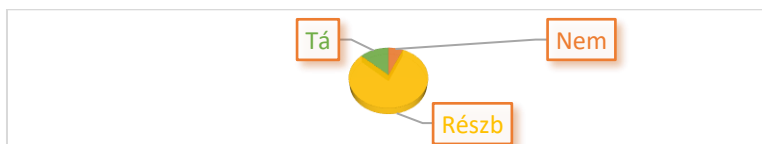

Fentiekén túl a szegediek a munkahelyteremtést, az egészségügy javítását, valamint a köztisztaságot és a kereskedők támogatását említették meg.

- **Ön tagja civil szervezetnek?**

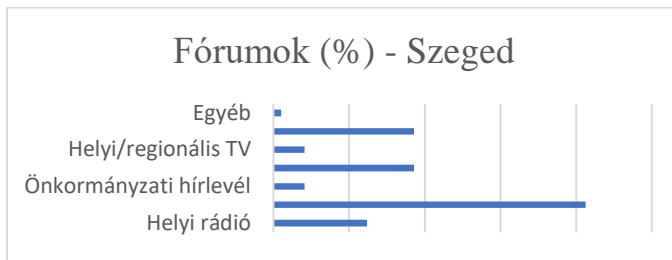
- **A város ügyeit érintő tájékoztatással** kapcsolatban a szegediek az alábbiak szerint válaszoltak:

- **Lakossági fórumokon való részvétel**

A megkérdezett szegediek 82,6%-a egyáltalán nem vesz részt lakossági fórumokon, 17,4%-uk néha.

- Milyen fórumokon értesül a településfejlesztéssel kapcsolatban?

- **Elvándorlás**

A választ adó szegediek 19,6%-a szeretné a jövőben elhagyni a várost, a 67,4%-uk nem és 13%-uk még nem is gondolt rá. Ezek az arányok hasonlóak, mint Pécs esetében.

- Az „Amennyiben elhagyná a várost, mi okból tenné és körülbelül mikor?” kérdésre az alábbiakat válaszolták a szegedi lakosok:
  - Egy éven belül, munka miatt.
  - Ha elhagynám csak jobb fizetés reményében, de van egy KM limit, amit nem lépek túl
  - Gazdasági ok, 5 év
  - Ha élnetlenné lenne és akkor, amikor a gyermekem felsőoktatásba kerül (most 6 éves)
  - Mert lehetetlenné teszik a parkolást, az önkormányzat minden lakosból pénzt próbál kicsikarni.
  - Életszínvonal fenntartása miatt
  - Mert a gyerekeknek itt nincs jövője, amint van rá lehetőség.
  - Gyerekek lehetőségeinek növelése miatt
  - Egy hónapon belül, költözés miatt.
  - Nem szeretem az alföldet a nagy meleg miatt. (nem bírom)
  - Kb. 5 év múlva
  - Jobb környezet miatt, nyár végén
  - Megélhetés
  - más munkát kapnék más városban
  - Érdeemes lenne külföldre költözni, mert a magyar oktatási rendszer összeomlott, és a gyerekeink taníttatását külföldön biztosítottabbnak látjuk, illetve mi, szülők is többet keresnénk. A szegedi fizetések durván alacsonyok.
  - 5 év múlva, ha a megélhetési lehetőségek romlanak külföldre költöznénk
  - Balaton 10 év múlva!
  - Jobb oktatási lehetőség, barátságosabb légkör.
- A „Miért szeret itt élni?” kérdésre a következő válaszok érkeztek:

- Tisza miatt
- Élhető, szép város
- Viszonylag nyugodt város.
- Kisvárosban szeretek lakni
- Jó a klíma
- A Tisza, illetve a Tiszapart közelsége azt az érzetet kelti, hogy annak ellenére, hogy egy egyetemváros, mégis közel van a természet. A mai digitális világ ellen pólusaként hat számomra.
- Itt diplomáztam és a szellemisége nagyon megfogott, amellet szép város
- Élhető mediterrán város, elfogadó közösség, tisztaság
- Itt születtem és nőttem fel, itt a családom és szépen fejlődik a város.
- Itt van a családom. A mindennapi élethez adott minden feltétel.
- sok kulturális és szabadidős tevékenység lehetősége
- Viszonylag élhető város. Természeti katasztrófák szempontjából jó helyen van.
- Szeged a napfény városa, jó érzés a Tisza parton sétálni, meg ide születtem ez a város az otthonom
- Mert nincsenek nagy távolságok, illetve a Tisza miatt.
- Pl biciklivel minden megközelíthető
- Barátságos közvetlen a légkör.
- Pont megfelelő méretű a város. Nem kell dugóban ülnöm, hogy eljussak egyik helyről a másikra.
- Megyeszékhely, Tisza, jó iskolák
- Itt születtem, barátságos, szerethető, élhető város.
- Szeged egy élhető méretű város, jó kulturális és oktatási lehetőségekkel.
- Mert szép és dinamikusan fejlődő város Szeged.
- Mert itt van lakásom, és a férjemnek itt van a munkahelye. A lakásunk egy nagyon kellemes, csendes, parkosított utcában található, nagyon kényelmes itt lakni.
- Fiatalos, hangulatos város.
- Mert egy jól élhető város életkortól függetlenül.
- mert minden megtalálható, ami a szakmai fejlődéshez és szabadidő eltöltéséhez szükséges
- Közbiztonság, élhető távolságok, gyerek- barát légkör
- A „**Miért nem szeret itt élni?**” kérdésre a szegediek a következő válaszokat adták:
- Nincs a közelben jó túrázási lehetőség

- Sok hangoskodó kisebbségi csoport.
- Nincsen munkalehetőség
- Nincs gazdasági fejlődés
- Az egyetemváros miatt folyton változó emberek tömege nyomasztó számomra. Jobban szerettem kisvárosban lakni amiatt, hogy az ember felismeri az ott élőket.
- Beszűkült munkalehetőségek
- Kevés munkalehetőség, sok szegény lakó, kevés fajta szórakozási lehetőség
- Rossz fizetések a megyében, országos probléma az egészségügy és az oktatás helyzete.
- Mert a gyerekeknek nincs jövője.
- Hajléktalanok helyzete katasztrofális. Munkalehetőségek (cégek jelentős része szoftverfejlesztőket foglalkoztatja)
- Hajléktalanok, közbiztonság
- Mert az Alföldön helyezkedik el.
- Kevés zöld övezet, park
- Kezd lepukkanni, alig van munkalehetőség
- Nem itt nőtem fel, nem alakultak ki mélyebb barátságok, és ezen a covid csak tovább rontott
- A reggeli dugó az utak nem megfelelő szélessége miatt
- Több színház, kulturális eseményt el tudnék viselni.
- A tömegközlekedés teljesen elégtelen, az utak állapota pedig kritikán aluli, néhol kerékpárral, rollerrel életveszélyes
- A fizetések azonos munkakörben más régióban magasabbak.
- A munkahelyeken nagyon alacsonyok a fizetések. Az alföldi emberek, így a szegediek is, nagyon ráérősek.
- A sok lakos miatt kissé személytelen
- Zárkózott emberek, ipar hiánya, kereskedelem kizsigelése.

- **Hajléktalanság**

A hajléktalanok helyzetének megoldásával kapcsolatban a legtöbb (35,96%) szegedi a munkalehetőség biztosításában látja a kiutat. 33,33%-uk élhetővé tenné a hajléktalanszállókat, 14%-uk lakhatást, 15% szaktanácsadást is nyújtana. Hasonlóan Pécshez, 1,75% gondolja azt, hogy ez a kérdés kizárólag az önkormányzat feladatkörébe tartozik. Az egyik válaszoló a bünszervezetek felszámolását is fontosnak tartaná.

9.7 Hipotézisekre adott válaszok

H1: A 26 év alatti lakosságnak szándékában áll az elvándorlás:

Pécsett a 26 év alatti lakosság 41,67%-a nyilatkozott úgy, hogy tervezi a város elhagyását, 25% még nem gondolt erre és 33,33% marad.

Szegeden 1 fő 26 év alatti válaszadó volt, aki még nem gondolt az elköltözésre.

Hipotézisem tehát Pécs esetén igaznak bizonyul.

H2: A magasabb iskolai végzettségűek közül többen gondolnak az elvándorlásra:

Szegeden az egyetemi vagy főiskolai diplomával rendelkezők 67,86%-a nyilatkozott úgy, hogy a jövőben nem hagyja el a várost, 14,29% nyilatkozott úgy, hogy igen és 17,86% még nem gondolt erre a lehetőségre. A felsőfokú technikummal rendelkező válaszadók 75%-a tervezi a város elhagyását, 25% még nem gondolt rá.

Pécsett az egyetemi vagy főiskolai diplomával rendelkezők 63,27%-a nem kívánja elhagyni a vármegyeszékhelyet, 22,45% kíván a jövőben költözni, illetve 14,28% még nem gondolt erre az eshetőségre. A felsőfokú technikummal rendelkezők szintén nagyobb része, 73,68%-a nem kívánja elhagyni a várost, míg csak 15,8%-uk igen, illetve 10,53% még nem gondolt rá.

Hipotézisem tehát téves.

H3: A lakosság nagy része elégedetlen a közlekedési infrastruktúrával:

A pécsi lakosok 54%-a szerint nem jellemző a városra a megfelelő úthálózat és 62%-uk szerint rossz az utak minősége. 76%-uk mondja azt, hogy az utakat szélesíteni szükséges, illetve megoldást kell találni a parkolási lehetőségek megsokszorozására.

A szegediek 25%-a szerint nem megfelelő az úthálózat, és 21%-uk nem elégedett vele. A közlekedés és infrastruktúrájának javítását azonban kiemelkedő fontosságúnak tartják az utak szélesítésével, parkolóhelyek létrehozásával együtt.

Hipotézisemet fentiek alapján igaznak találom.

H4: A lakosság nagy része elégedett az oktatást, illetve tanulási lehetőségeket illetően:

Hipotézisem igaz, mivel

Pécsett a válaszadók 33,63%-a teljes mértékben, 35,4%-uk szerint erősen jellemzőek Pécsre a kiváló oktatási/tanulási lehetőségek. 16,81%-uk teljes mértékben elégedett, 25,66%-uk nagyon elégedett az oktatás színvonalával.

Szegeden a megkérdezettek 60,87% szerint teljes mértékben jellemzőek a városra a megfelelő oktatási/tanulási lehetőségek, 23,9% teljes mértékben elégedett az oktatás színvonalával, 19,57% pedig nagyon elégedett.

H5: A lakosság nagy része elégedett az önkormányzat munkájával és az általa tett városfejlesztéssel:

A két város lakossági elégedettségét az önkormányzat munkáját illetően az alábbi táblázat foglalja össze:

	Pécs	Szeged
Egyáltalán nem elégedett	24,78%	10,87%
Kissé elégedett	23,89%	17,39%
Mérsékelten elégedett	29,20%	34,78%
Nagyon elégedett	15,04%	30,43%
Teljes mértékben	7,08%	6,52%

Fentiek alapján Pécsen kisebb az elégedettség, mint Szegeden.

H6: A lakosság nagy része nem érdeklődik a városa ügyeit illetően:

Pécsen a válaszadók 7,08%-a vallja magát teljesen tájékozottnak, naprakésznek, 25,66% tájékozott, 64,6% részben tájékozott, 2,65% nem tájékozott és/vagy nem érdeklődik.

Szegeden a válaszadó lakosság 13%-a vallotta magát tájékozottnak a város ügyeit nézve, 80,4% szerint részben tájékozott és csak 6,5% mondta, hogy nem érdeklődik a város ügyei.

Hipotézisem tehát hamis.

H7: A lakosság elégedett a köztisztasággal, helyi környezetvédelmi eljárásokkal.

Pécsen a válaszadók 48,67%-a mérsékelten elégedett, 17,7% nagyon elégedett a köztisztasággal, mely 22,12% szerint erősen jellemző a városra, 37,1% szerint mérsékelten jellemző. A környezetvédelemmel 46,9% mérsékelten elégedett, 21,24% nagyon elégedett.

Szegeden a köztisztasággal a válaszadók 39,13%-a mérsékelten, 34,78%-uk nagyon elégedett. A megkérdezettek 32,6%-a szerint a köztisztaság mérsékelten jellemző, 26,9%-uk szerint nagyon és 17,4% szerint teljes mértékben jellemző városukra. A környezetvédelem 41,3% szerint mérsékelten, 30,43% szerint nagyon jellemző.

Hipotézisem tehát igaz.

H8: A lakosság aggasztónak találja a hajléktalanság problémáját.

Fentiekben részleteztem a megkérdezettek véleményét a hajléktalanság problémájának megoldásával kapcsolatban.

Hipotézisemet a kapott válaszok alapján igaznak vélem.

10. Következtetések, javaslatok

Kutatásom által azt a következtetést tudom levonni, hogy Csongrád-Csanád vármegye és Szeged kedvezőbb gazdasági és társadalmi helyzetben van, valamint megítélése is jobb. Véleményemet az alábbiakból vontam le:

10.1 Az érintett vármegyék hasonlóságai

- Fővárostól távol eső, déli országhatár menti elhelyezkedés;
- Felsőoktatási központok, egyetemvárosok, „tudásközpontok”;
- Klinikai Központtal rendelkeznek;
- Újraiparosodás, ipari szerkezetváltás nem történt meg az 1990-es években;
- Külföldi működőtőke mennyisége kicsi, nincs autóipari vagy elektronikai ipari kapacitás;
- Külpiaci, külgazdasági folyamatokban való alacsony részvétel;
- Negatív tendenciájú társadalmi mutatók a lakosság szám csökkenése, születések/halálozások száma, el-illetve odavándorlás, valamint a lakosság előregedése vonatkozásában;
- A vármegyeközpontokban hasonló problémákat tart fajsúlyosnak a lakosság: közúthálózat minőségi és mennyiségi javítása, parkolási nehézsége leküzdése, helyi vállalkozások nagyobb mértékű támogatása és a hajléktalanság problémájának felszámolása;
- A vármegyeközpontokban elégedettek az oktatási-és kulturális lehetőségekkel, ugyanakkor kifogásolják az egészségügyi ellátás színvonalát, a munkalehetőségek számát és a közösségi összefogás erősségét;
- Komoly gazdasági, logisztikai kapcsolatok hiánya a szomszédos országokkal;
- Az átlagos havi nettó jövedelem az országos átlag szintjén helyezkedik el.

10.2 Az érintett vármegyék különbözőségei, eltérései

- **Ágazati különbözőség:** Pécssett a kultúrára, turizmusra fektették a hangsúlyt, valamint a textil-, ruha-és bőripar a megemlítendő. Szegeden erős maradt a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, gyógyszeripar és a helyi tudományos életre épülő gazdasági tevékenységek. (Forrás: Molnár, Dézsi, Kozma, Lengyel, 2018)
- **Gazdasági mutatók:** Csongrád-Csanád vármegyében az egy főre jutó GDP nagyobb értékű, ugyanakkor a külföldi működőtőke jelenléte Baranya vármegyében jelentősebb. 2022-ben Csongrád-Csanád vármegyében az egy lakosra jutó ipari termelés értéke és az ezer lakosra jutó ipari vállalkozások száma is magasabb volt, mint Baranya vármegyében.
- **Munkaerőpiaci mutatók:** mind a munkanélküliségi ráta, mind a foglalkoztatási ráta jobb Csongrád-Csanád vármegyében.

10.3 Az érintett vármegyék Magyarországon belüli elmaradt gazdasági helyzetének okai

Magyarországnak, mint az Európai Unió tagjának főbb kereskedelmi partnerei a nyugati európai országok. Ez azt vonja maga után, hogy a nyugati vármegyék (a főváros mellett) jobban fejlődtek, többek közt a nemzetközi áru-és személyforgalom miatti úthálózatuk, autópályák kiépülése korábbi és gyorsabb volt, a szolgáltatászektor kiépülése szintúgy. Ezekben a vármegyékben nagyobb a külföldi működőtőke befektetés, vonzóbb területek a befektetők számára. A déli vármegyék részére a kiemelkedő kereskedelmi és ipari kapcsolatoknak, lehetőségeknek korlátozott a száma, ezért gazdasági fejlődésük jövője nem e területen keresendő.

10.4 Az érintett vármegyék egymás közti gazdasági-társadalmi eltérésének okai

- 1. Településrendszer, városhálózat:** Csongrád-Csanád vármegyében kevesebb, de nagyobb település található önálló köznevelési-illetve közegészségügyi hálózattal, míg Baranya vármegyének több, kis lélekszámú települése van, tehát ún. aprófalvas településszerkezete. A Dunántúl ezen apró-és kistelepülésszerkezete gazdasági szempontból hátrány, az alföldi városszerkezet kedvezőbb. Csongrád-Csanád vármegyében még a kisebb városok is képesek találni olyan kitörési lehetőséget, mely a későbbiekben fejlődési irányvonalat mutat meg pl. Mórahalmon a termálfürdő, Kisteleken (a jelenleg épülő) gyógyszálló. Az Alföldön megemlítendő még a tanyavilág mezőgazdasági-illetve turisztikai szerepe.
- 2. Természeti adottságok:** Csongrád-Csanád vármegye síkvidéki területe mezőgazdasági művelésre kiváló, így lett Magyarország 'éléstára'. Baranya vármegye dombos területein a mezőgazdasági lehetőségek korlátozottan állnak rendelkezésre. Ugyanakkor a gabonatermesztés mindkét vármegyében kiemelkedő jelentőséggel bír. Baranya vármegyében a szőlőtermesztés és az ehhez kapcsoló borkészítés és hagyományai a megemlítendő. Túrázási lehetőségeket a Mecsek nyújt, az Alföldön a tanyasi és falusi turizmus részesei lehetünk.
- 3. Autópályák, közúti elérhetőség:** az M5 autópálya 2006-os megépítése Csongrád-Csanád vármegyét korábban bekapcsolta az ország logisztikai, illetve gazdasági körforgásába, míg az M6 autópálya később kezdett épülni és a horvát határig érő szakaszának kivitelezése csak nemrég fejeződött be. A közúthálózat vonatkozásában Baranya vármegyében az utak minősége jó, áthálózza az egész vármegyét. Pécsre az autópálya azonban későn épült ki, mely sokáig hátráltatta a város fejlődését. Hiányzik a reptér. Csongrád-Csanád vármegyében a közút-és vasúthálózat felújításra szorul, a légi-

és folyami közlekedés lehetősége nem adott. Az autópálya és a nemzetközi közúthálózathoz való csatlakozás korábbi megvalósulása segítség volt a gazdasági felzárkózásban.

4. **Önkormányzati tevékenység:** Fontos volna a mindenkori városvezetés részéről, hogy ne halmozzon fel komoly tartozást, melyet sok évig lehet törleszteni, valamint egyből reagáljon a pályázati lehetőségekre. Időt, energiát és erőfeszítést kell szánni továbbá a hatékony és asszertív kommunikációra mind az üzleti szféra képviselői, mind a lakosság között. Mindezen felül az egyetemi vezetéssel karöltve kell a tudományos fejlődés útját megtalálni. Véleményem szerint ezeken a területeken Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata stabilabb pályán áll, noha Pécs jelenlegi városvezetése is sokat tanult a múltban elkövetett hibákból.
5. **Egyetemi eltérés:** A Szegedi Tudományegyetem az általam vizsgált szempontokat figyelembe véve jobb eredményt ért el, mint a Pécsi Tudományegyetem. A kérdéskörök a következők voltak: nemzetközi elismertség, rangsorok, felsőoktatásba jelentkezők száma, felvehető hallgatói létszám, felvett hallgatói létszám, egyéb dolgozói és kutatói létszám, társadalmi szerepvállalás.

10.5 A regionális szervek jelenlegi legfőbb feladatai

- Növelni a vármegyék tőkevonzó hatását;
- Növelni a vármegyék népességmegtartó erejét;
- Növelni a foglalkoztatást; a munkanélküli réteg foglalkoztatásba történő visszairányítását támogatni tovább-vagy átképzéssel, valamint a mobilitási hajlandóság megindításával;
- Növelni a kommunikáció hatékonyságát a helyi gazdasági szereplők, potenciális és már jelen lévő befektetők, valamint az érdekképviselők között;
- Tudásalapú gazdasági térség kialakítását, élethosszig tartó tanulás elvének köztudatba erősítését és a helyi életpálya- tervezést megcélozni;
- További infrastrukturális beruházásokat eszközölni, a közlekedési lehetőségek javítani, parkolási lehetőségeket sokszorosítani;
- Nemzetközi kapcsolatrendszert kiszélesíteni mind a kereskedelem, mind a turizmus területén;
- Köztisztaságot, közbiztonságot növelni, hajléktalanság problémáját felkarolni.

10.6 Az érintett vármegyék gazdasági felzárkózásának lehetőségei

A rendszerváltás után az érintett vármegyékben a klasszikus ipari szerkezetváltás befektetői hiány és elégtelen közlekedési infrastruktúra miatt elmaradt. A mezőgazdasági termelékenység a lehetőségekhez mérten kihasználják.

A felzárkózás zálogát a **tudásalapú gazdaság** megteremtése, a **térségi tudásintenzitás fokozása** jelentené, melynek stabil táptalajt szolgáltatnak a tudományegyetemek. A **kutatás-fejlesztésben**, külföldi **know-how** behozatalában, **IT-technológiák** fejlődésében, **technikai, elektromechanikai** fejlődésben, **nanotechnológiák** továbbfejlesztésében, **elektromos autók és alkatrészeik** gyártásában látom a kiaknázandó lehetőségeket.

Mindezek megvalósulása csak **hozzáadott értéket képviselő** vállalatok betelepülése által lehetséges, akik **magasan képzett munkaerővel** és **fejlett technológiával** dolgoznak.

Ezeket túl erősíteni kellene a **megújuló energiák használatát**, az új elektromos áram előállító, továbbító és tároló technológiák betelepítését és elterjesztését, mely által a vállalatok, háztartások a számukra szükséges energiát maguk állítanák elő és rendelkezhetnének vele.

11. Összefoglalás

Mind Baranya, mind Csongrád-Csanád vármegye számtalan előnye (gazdag történelmi múlt, természeti kincsek sokasága, jó megközelíthetőség, egész évben pezsgő kulturális élet, tudásalapú gazdaság, multikulturalizmus, az önkormányzat és a helyi szervezetek partneri szándéka) ellenére még mindig nem vonzó területek a befektetők számára. A munkahelyek száma korlátozott, a hiányszakmákban viszont túlkereslet érzékelhető. A jövedelmi viszonyok az átlag alatt vannak. Mindennek hatására a népesség elvándorlása folyamatos, mely csak átgondolt és szervezett gazdaságpolitikának, kiterjedt, több ágazatot érintő munkahelyteremtésnek köszönhetően állna meg.

Felhasznált magyar nyelvű irodalom és források jegyzéke

- Baranya Megyei Gazdasági és Foglalkoztatottsági Gyorsjelentés, 2019
- Vidéki nagyvárosaink gazdaságának összehasonlító elemzése, Molnár Ernő, Dézsi Gyula, Lengyel István Máté, Kozma Gábor, 2018
- Foglalkoztatási helyzet a Dél-Dunántúl aprófalvaiban, Vámosi Tamás, Keresztes László Lóránt, Tudásmenedzsment, a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karának periodikája, IX. évfolyam, 1. szám, 2008. április
- A Baranya megyei ipari parkok közlekedési adottságai és fejlesztési problémái, Lux Gábor, 2013
- Magyar közép- és nagyvárosok versenyképességi tipológiája és humán tőkét vonzó potenciálja, Varga Virág, Teveli-Horváth Dorottya, Horzsa Gergely, Földrajzi Közlemények, Évf. 145. szám 2, 2021
- A déli magyar-román határ régió kitörési pontjai, Lukovics Miklós, Imreh Szabolcs, Patik Réka, JATE Press Szeged, 2013
- Pécs Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2014-2020
- Szeged Megyei Jogú Város Gazdaságfejlesztési Stratégiája
- A külföldi működőtőke hatásai Magyarországon, Halmos Kornél, Általános Vállalkozási Főiskola, szakdolgozat, 2003
- Szerbia külpolitikája a koszovói háború lezárulásától a tartomány függetlenedéséig, Orosz Anna, Grotius, 2018
- A magyar gazdasági növekedés térbeli korlátai – helyzetkép és alapvető dilemmák, Lengyel Imre, Varga Attila, Közgazdasági Szemle, LXV. évf., 2018. május
- Az Alföld infrastruktúrájának jellemzői és főbb fejlesztési feladatai, Erdősi Ferenc, Tér és társadalom 7. évfolyam, 1993
- Külföldi közvetlen tőkebefektetések hatása a hazai regionális fejlesztésre, Zbida Adel - Guth László – Zsarnóczai J. Sándor, Polgári Szemle, 2011. március, 7. évfolyam, 1. szám
- A magyar külpolitika és a délszláv térség 1990 után, Szilágyi Imre, Külügyi Szemle, 2004
- A külföldi működő tőke áramlását meghatározó néhány tényező és az ösztönzéssel szembeni követelmények az EU-tagság fényében, Losonczi Miklós, Külgazdaság, XLVIII. évf., 2004. május

- A külföldi működőtőke-befektetések jelenlegi tendenciái és területi elmozdulásának esélyei Magyarországon, Barta Györgyi, Bernek Ágnes, Nagy Gábor, Tér és Társadalom 17. évf. 2003/4.
- A környezettudatos településfejlesztés, mint az élhetőbb települési környezet megteremtésének eszköze, Darányi Viktória, Dr. Gálosi-Kovács Bernadett, MODERN GEOGRÁFIA, 6 (3)., 2011
- Regionális egyenlőtlenség és gazdasági felzárkózás. Magyarországi és romániai régiók összehasonlító vizsgálata, Benedek József, Észak-magyarországi Stratégiai Füzetek XVIII. évf. ◊ 2021 ◊ 1
- A gazdasági teljesítmény területi eloszlása és koncentrációja Magyarországon, Koppány Krisztián, Kovács Zoltán, Dusek Tamás, 2019
- A magyar megyék gazdasági fejlődési pályáinak összehasonlító vizsgálata, Szendi Dóra, Kocziszky György, Pénzügyi Szemle, 2021
- Pécs múltja, jelene és jövője, Rácz Szilárd, In: Városok - tervezés - ingatlanpiac. Az urbanisztika aktuális kérdései. Magyar Urbanisztikai Társaság, Budapest, 2021
- A helyi önkormányzatok létjogosultsága ma Magyarországon, Csipkés Margit, Veres Bence, Controller info, 6 (1), 2018
- A magyar-balkáni kapcsolatok egyes dimenziói a 21. század elején, Dr. M. Császár Zsuzsa, Közép-Európai Közlemények, Évf. 4. Szám 2., 2011
- Lehet-e a települési önkormányzat Magyarországon a fenntarthatóság megfelelő helyi szintű kerete? Fodor László, International Journal of Engineering and Management Sciences (IJEMS) Vol. 4. (2019). No. 2
- A magyar gazdasági növekedés térbeli korlátai – helyzetkép és alapvető dilemmák, Lengyel Imre, Varga Attila, Közgazdasági Szemle, LXV. évf., 2018. május
- Eukleidész és a magyar regionális fejlődés Válaszcikk Lengyel Imre–Varga Attila tanulmányára és kutatási javaslatok, Konka Boglárka, Török Ádám, Közgazdasági Szemle, LXVI. évf., 2019. június
- A vállalkozás szerepe a gazdasági növekedésben Magyarországon, Szerb László, Varga Attila, Sebestyén Tamás, Szabó Norbert, KÖZGAZDASÁGI SZEMLE, 66 (6), 2019
- A vidéki térségek felzárkóztatásának feltételei és eszközei uniós szemszögből – Visszatérés az endogén erőforrásokra alapozott fejlesztési szemlélettől az újraelosztó támogatáspolitikához Magyarországon, Somlyódyné Pfeil Edit, Tér és Társadalom 34. évf., 4. szám, 2020

Felhasznált idegen nyelvű irodalom és források jegyzéke

- Integrated urban development strategies – comparison of European and Hungarian approaches, Andrea Suvák, *Journal of Landscape Studies* 3, 2010
- The SAVV+P Method: Integrating Qualitative and Quantitative Analyses to Evaluate the Territorial Potential, Diana Rolando, Alice Barreca, Manuela Rebaudengo, ICCSA 2023 Workshops
- Development Differences Among the Regions of Hungary, Tamás Dusek, Réka Lukács, Irma Rácz, *Procedia Economics and Finance* 9, 2014
- Developing a Multi-Criteria Decision Making Model for PESTEL Analysis, İhsan Yüksel, *International Journal of Business and Management*; Vol. 7, No. 24; 2012
- Rethinking sustainable urban development: towards an integrated planning and development process, T Yigitcanlar, S Teriman, [*International Journal of Environmental Science and Technology* volume 12](#), 2015
- Socially sustainable urban renewal in emerging economies: A comparison of Magdolna Quarter, Budapest, Hungary and Albert Park, Durban, South Africa, Ntombifuthi Precious Nzimande, Szabolcs Fabula, *Hungarian Geographical Bulletin* 69, 2020
- Hungarian Counties and Regional development–Changing Roles in a Transforming Environment, István Hoffman, *DETUROPE – THE CENTRAL EUROPEAN JOURNAL OF REGIONAL DEVELOPMENT AND TOURISM* Vol. 10 Issue 3, 2018
- Competitiveness of the Hungarian regions, György Enyedi, *Hungarian Geographical Bulletin* 2009. Vol. 58. No 1., 2009
- The development of Hungarian-Romanian crossborder connections after the change of regime, Balcsók István, Dancs László, Koncz Gábor, 45th Congress of the European Regional Science Association: "Land Use and Water Management in a Sustainable Network Society", 23-27 August 2005, Amsterdam, The Netherlands
- China, Hungary, and the Belgrade-Budapest Railway Upgrade: New Politically-Induced Dimensions of FDI and the Trajectory of Hungarian Economic Development, Samuel Rogers, *Journal of East-West Business*, Volume 25, 2019

Internetes hivatkozások

- Ezek lettek idén a legjobb hazai felsőoktatási intézmények
<https://www.napi.hu/magyar-gazdasag/ezek-lettek-iden-a-legjobb-hazai-felsooktatasi-intezmenyek.763872.html>
- Szeged rövid története
- Magyarország Nagykövetsége Zágráb
<https://zagrab.mfa.gov.hu/page/magyarorszag-es-horvatorszag-gazdasagi-kapcsolatai>
- Magyarország Nagykövetsége Bukarest
<https://bukarest.mfa.gov.hu/>
- https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/tudomany_es_ismeretterjesztes/Szeged_varos_vizellatasanak_kronikaja/pages/003_tortenet.htm
- Jönnek a megszorítások Szegeden, több intézményt bezárnak
<https://index.hu/belfold/2022/10/21/rezsivalsag-energiavalsag-szeged-kozintezmenek-bezarasa-a-telre-botka-laszlo/>
- Fontos kormányrendelet jelent meg az önkormányzati rezsitámogatásról
<https://www.atv.hu/belfold/20221225/fontos-kormanyrendelet-jelent-meg-az-onkormanyzati-rezsitamogatasrol>
- Mezőgazdaság [i]és agrártársadalom Magyarország megyéiben- Baranya megye
<https://www.agronaplo.hu/szakfolyoirat/2014/01/gazdasag/mezogazdasag-es-agrartarsadalom-magyarorszag-megyeiben-baranya-megye>
- Éttermek és kávézók egész sora zárhat be Pécsen
<http://szabadpecs.hu/2022/09/ettermek-es-kavezok-egesz-sora-zarhat-be-pecsett>
- <http://pecsinvest.com/>
- „Központi segítség nélkül se önkormányzatok, se a vállalkozások nem fognak tudni talpon maradni” ATV Magyarország, Dávid Ferenc
- Csongrád-Csanád 100 legnagyobb vállalata gyűlt össze
<https://www.delmagyar.hu/helyi-gazdasag/2022/10/csongrad-csanad-100-legnagyobb-vallalata-gyult-ossze-fotok>
- Szegedi gyárak: Az algyői fekete arany <https://szegedma.hu/2011/02/szegedi-gyarak-az-algyoi-fekete-arany-fotok>
- Csongrád-Csanád megye legnagyobb vállalkozásai ezek
<https://novekedes.hu/hirek/csongrad-csanad-megyel-legnagyobb-vallalkozasai-ezek>
- Bezárt Szeged ikonikus kávéháza

- [http://www.google.com/amp/s/sokszinuvidek.24.hu/viragzo-
videkunk/2022/11/02/millenium-kavehaz-szeged-bezaras-kavezo-csongrad-csanad-
megye/amp/](http://www.google.com/amp/s/sokszinuvidek.24.hu/viragzo-
videkunk/2022/11/02/millenium-kavehaz-szeged-bezaras-kavezo-csongrad-csanad-
megye/amp/)
- <https://pecs.hu/>
  - https://eduline.hu/felsooktatas/20220426_ELTE_CWUR_rangsor_2022
  - <https://pte.hu/hu>
  - <https://kk.pte.hu/>
  - <https://inpark.hu/>
  - <https://www.ipark-pecs.hu/hu>
  - http://www.kikk.hu/attachments/article/862/862_SWOT_Pecs_HU.pdf
  - <https://pecs.hu/cimek-dijak-elismeresek/>
  - <https://www.csongrad-megye.hu/site/index.php/a-megyerol/tortenelem>
  - www.inno.u-szeged.hu
  - <https://u-szeged.hu/bemutakozas>
  - <https://www.investincsongradcounty.hu/>
  - <http://www.baranya.hu/befektetoknek>
  - https://www.ksh.hu/apps/shop.lista?p_lang=HU&p_temakor_kod=T9
  - <http://www.eli-alps.hu/>
  - <https://ip.csongrad.hu/>
  - <https://www.felvi.hu/>
  - Döntés a 10 000 lakos feletti önkormányzatok energiaáremelkedés miatti támogatása
kapcsán a támogatás összegéről
[https://cdn.kormany.hu/uploads/document/9/9f/9f5/9f55b91daff705fb767d9bf7e3a5ed
25b93e1cda.PDF](https://cdn.kormany.hu/uploads/document/9/9f/9f5/9f55b91daff705fb767d9bf7e3a5ed
25b93e1cda.PDF)
  - <https://dari.oktatas.hu/firstat.index>
  - <https://csmkik.hu/storage/documents/August2020/tdVWKzEBzFS1GfHetboQ.pdf>
  - [Pecs TVP end.pdf \(pvfzrt.hu\)](#)
  - <https://csmkik.hu/storage/documents/October2021/WOF7N5O7Uz8kperWyTrN.pdf>
  - Invest Szeged <http://investinszeged.hu/>
  - https://hoa.hu/initiative/collaboration-with-pecs_6
  - [Felvi](#)
[https://www.felvi.hu/felveteli/egyetemek_foiskolak/!IntezmenyiOldalak/szervezet.php
?szer_id=36&elj=23a](https://www.felvi.hu/felveteli/egyetemek_foiskolak/!IntezmenyiOldalak/szervezet.php
?szer_id=36&elj=23a)

- Felvi
https://www.felvi.hu/felveteli/egyetemek_foiskolak/!IntezmenyiOldalak/szervezet.php?szer_id=32&elj=23a
- Élménykavalkád a Mecsek keleti tájain
<https://www.turistamagazin.hu/hir/elmenykavalkad-a-mecsek-keleti-tajain>
- Több, mint 126 ezren jelentkeztek idén a felsőoktatásba <https://kormany.hu/hirek/tobb-mint-126-ezren-jeleztkeztek-iden-a-felsooktatasba> 2023. március 06.

A mellékelt ábrák az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (www.teir.hu/) és a Központi Statisztikai Hivatal (www.ksh.hu/) adatbázisai alapján készültek.

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat Csongrád-Csanád vármegye népesség számának alakulása, népsűrűség, népszaporodás 1870 és 2011 között	XXXV
2. táblázat Baranya vármegye népesség számának alakulása, népsűrűség, népszaporodás 1870 és 2011 között	XXXVI
3. táblázat A lakosságszám alakulása 2010 és 2019 között	6
4. táblázat Élve születések száma	6
5. táblázat Halálozások száma	6
6. táblázat Odavándorlások száma	7
7. táblázat Elvándorlások száma	7
8. táblázat Állandó népességből a 18-59 évesek száma	7
9. táblázat A népesség gazdasági aktivitás és nemek szerint Baranya vármegyében	XXXVII
10. táblázat Regisztrált munkanélküliek száma Csongrád-Csanád vármegyében és Szegeden	9
11. táblázat A népesség gazdasági aktivitás és nemek szerint Csongrád-Csanád vármegyében	XXXVIII
12. táblázat Munkanélküliségi ráta Magyarországon 2022-ben	11
13. táblázat Foglalkoztatási ráta Magyarországon 2022-ben	11

14. táblázat	Ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozás Magyarországon 2022-ben	12
15. táblázat	A teljes munkaidőben alkalmazásban állók kedvezmények nélküli nettó kumulált átlagkeresete negyedévente Budapest, Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, Baranya vármegye és Csongrád-Csanád vármegye vonatkozásában	XXXIX
16. táblázat	Havi nettó átlagkereset Magyarországon 2022-ben	13
17. táblázat	Egy főre jutó hazai termék változása (Budapest, Baranya vármegye, Csongrád-Csanád vármegye)	XL
18. táblázat	Egy lakosra jutó ipari termelés értéke Magyarországon 2022-ben	19
19. táblázat	Külföldi közvetlen működőtőke-befektetéseket adó vállalatok száma (Budapest, Baranya vármegye, Csongrád-Csanád vármegye)	XLI
20. táblázat	Ipari parkok	XLII
21. táblázat	Legnagyobb gazdasági vállalatok	XLIII
22. táblázat	Százezer lakosra jutó épített lakás Magyarországon 2022-ben	30
23. táblázat	Egyetemi karok	XLIV
24. táblázat	Doktori iskolák	XLIV
25. táblázat	Államilag finanszírozott képzésekre felvehető, képzési helyenkénti maximális létszám (fő, SZTE, PTE, 2023. szeptember)	XLVI
26. táblázat	2023/24-es őszi tanévre jelentkezők száma PTE/SZTE	XLVI
27. táblázat	A felsőoktatási intézményekben a hallgatók statisztikai száma képzési szintek és munkarend szerint (2020/21 ősz)	XLVII
28. táblázat	Az egyéb dolgozók és kutatók száma intézményenként, foglalkoztatás szerint (2020/21 ősz)	XLVII
29. táblázat	Klinikai Központok szervezeti egységei (SZTE SZAKK, PTE KK)	XLVIII
30. táblázat	Természetvédelmi területek	L
31. táblázat	Vendégéjszakák száma Baranya vármegyében	29
32. táblázat	Vendégéjszakák száma Csongrád-Csanád vármegyében	29
33. táblázat	Összesítő táblázat (kutatási célok, hipotézisek, kérdőív kérdései)	32

Mellékletek

1. Melléklet: Településfejlesztési interjú Nagy Sándor Alpolgármester Úrral (Szeged)

2022. október 06. 12.00 zoom meeting

Kapás Alexandra (KA): Köszönöm szépen, hogy elfogadta a meghívásomat. 2022. október 06-a van, Nagy Sándorral, Szeged egyik alpolgármesterével beszélgetünk régió-illetve településfejlesztésről. Az elhangzottak csak a szakdolgozathoz lesznek felhasználva.

Az első kérdésem az lenne, hogy Alpolgármester Úr mennyire elégedett az elmúlt 10-15 év gazdasági eredményeivel itt a régióban.

Nagy Sándor (NS): Ez attól függ, honnan nézzük. Ha az egész régiót nézem, ez egy alulteljesítő régió alapvetően, ha régió alatt a dél-alföldi régiót értem, mint statisztikai régiót és valószínűleg még Mercedes gyárral együtt is igaz. Ezen típusú gazdaságfejlesztés a békési és a csongrádi térséget nagyrészt elkerülte. Szűkebb értelemben ez a viszonylag extenzív gazdaságfejlesztés Szegeden sem volt jellemző, még ha vannak is kisebb beruházások az úgynevezett termelő iparban. Ugyanakkor nálunk a tudás alapú gazdaság, a szolgáltatóközpontok, biotech, egészségügyi cégek jól érzik magukat és nőnek is. Az adórendszer az alapvetően a magas beruházás értékű iparágakat szereti. Az önkormányzat szempontjából az a jó, ha sok pénzt investáltak és a helyi iparüzési adóból amortizáció nem vonható le, tehát nyilván ott az árbevételek nagyon jelentős része az amortizáció fedezete és ahhoz van kötve az iparüzési adóbevétel. Van durván 3000 informatikus a városban. Soha nem fognak annyi helyi adót fizetni, mint egy 3000 fős autógyár. Ennek van egy ilyen hátulütője, de ezzel nagyjából együtt tudunk élni.

KA: A megyék vonatkozásában körülbelül hol áll Csongrád-Csanád megye?

NS: Nem érzem nagyon erősnek a megyék között a pozícióját. Sajnálatos módon nem tartozik az erős megyék közé. Amennyiben én ezt ismerem gazdaságfejlesztési adatokból, az a sajnálatos helyzet, hogy Szeged az ilyen szempontból ilyen szigetszerű, tehát sokkal magasabb az itt előállított gazdasági teljesítmény, mint a megye többi részén. Erre valós adat nincs, a KSH nem méri ezt.

KA: Ettől függetlenül több nagyobb beruházásról, illetve gazdaságfejlesztési próbálkozásról lehet olvasni, illetve több politikus is nyilatkozott több médiafórumon, Ilyen például a Science Park most jelenleg, ami egy tudományos ipari park lenne és ez tükrözi a Szegedi Tudományegyetemnek is a felelősségvállalását a kvalifikált munkaerő előállítására szempontjából. Ennek a kivitelezése most jelenleg hol tart?

NS: Igen, azt mondhatnánk, ez a nagyon emblematikus, 'ide települ az autógyár' típusú dolog került el úgy igazából a Kecskeméttől délre fekvő részt, úgy an block. De nyilván egyéb beruházások zajlanak és jó történet ez a Science Park. Maga az ELI is egyébként, mint gazdaságfejlesztési projekt futott, nem, mint tudományos projekt finanszírozási szempontból. Tulajdonképpen elkészült egy inkubátorház, ami már külső cégeknek adna helyet. Viszont most éppen kihúzták az autóiipari kompetenciaközpontot, ami 284 projekt között volt, amit kihúztak. Egyfajta érdeklődés a területre van, mert ugye amikor beruházási területet keresnek a kívülről érkező befektetők, mert akkor a várossal is beszélnek általában. De én azt egyelőre nem látom, hogy ez mint, Science Park, tehát tudományos eredményeket hasznosító ipari park akarna lenni és egyelőre azt nem látom, hogy ez ebbe az irányba igazán elindult volna. Ennek az is az oka, hogy azért nincs előkészítve rendesen ez a terület. Tehát ugye amikor a befektető jön, ő olyan 6-9 hónapos időtávba építkezni szeretne. Ehhez meg ugye az kell, hogy legyen ott út, meg víz, meg áram és ez azért a terület nagy részére nem igaz és szokták mondani az egyetemi kollegák, hogy most már nagyon haladnak vele, de valójában egy mezőnk van. Erre, mint az ELI-hez kapcsolódó Science Park-ba gondolkodok, akkor az ELI-nek is van egy életciklusa, ameddig ez egy nagy berendezés, tudományos értelemben is kihívást jelentő nagy berendezés. És nyilván, ha valaki közvetlenül akar kapcsolódni az ELI-hez, mint ilyen létesítményhez, akkor nyilván az életciklus elején érdemes neki ott letelepülni és ilyen értelemben az ELI tervezésekor mondták a fizikus kollegák, az sem feltétlenül jött be, mert ugye mondták azt, hogy ennek azért van egy beszállító iparága is a lézertechnológiának, tehát hogy egy ekkora létesítménynek szoktak lenni odaköltöző beszállítói is lenni, ezt sem látom. Tehát én úgy gondolom, hogy egyelőre ilyen értelemben a Science Park még alulteljesít, mint gazdaságfejlesztési projekt.

KA: Tehát még több év lesz a kivitelezési ciklusa.

NS: Igen és én még az előző előtti ELI Science Park igazgatóval folytattam egyszer egyébként egy nyilvános vitát, ahol próbáltam neki elmagyarázni, hogy jó, hogy megy az ELI építése és már látják azt, hogy 2-3 év múlva kész van, de hogy ha befektetőt akarunk hozni, 2-3 év múlva a piros tűzcsapoknak is ott kell lenni a mező szélén, hogy a befektető értelmezni tudja azt, hogy ide be lehet települni. És ugye ez nem történt meg, hanem igazából, nem is tudom, 2009-es volt a döntés, hogy ide jön az ELI, tehát rettenetesen húzódott az egész és picit nehezíti a történetet, hogy azért első betelepülőt a legnehezebb találni egy ilyen területre, illetve nagyon kapcsolódjon az ELI-hez az a koncepció. És ha valaki csak autóiipari beszállítóként akart volna területet venni, akkor azért az nem sikerült volna.

KA: Értem. Ha jól veszem ki a szavaiból, Ön kicsit elégedetlen ezekkel a tudományos ipari parkokkal.

NS: Konkrétan az ELI-vel vagyok elégedetlen. Alapvetően igyekszünk segíteni az ügyet. Van egy nagy útépitésünk, ami a lakóterületeket köti össze a Science Parki területtel, meg ezzel az észak-nyugati iparterülettel. Nyilván a munkaerő megközelítése szempontjából ez fontos.

KA: Mi a véleménye a többi ipari parkról Szegeden?

NS: Valójában komoly ipari kapacitás beépítetlen nincs. Olyan ipari parkok vannak, amik vagy úgy maradtak, mert mondjuk a Dél-Ép területe az egy ipari park. Gyakorlatilag teljesen be van épülve, de rengeteg infrastruktúra és hasonló problémájuk van, osztatlan közös tulajdon az egész. Szóval elég nehéz struktúrába működik, de működik és ott van ezervalahány száz ember, ha jól emlékszem az összességében 50 cégnél. Ugye valamikor alakult egy első szegedi ipari parknak nevezett terület, ami a Kész Csoportnak a tulajdona. Ott mi kezelésbe adtunk másfél hektárt nekik, hogy hoznak rá befektetőt, a többit azt ők biztosították. Ott egy múzeumi raktár épült. Szintén ipari park a címe az ipari Logisztikai Központnak, ugye a SZILK. Az nagyjából kezd betelepülni. Ipari tevékenység az kevésbé van, ott nagyjából logisztika van. Összességében ott még egy kevés terület van, pár hektár. És akkor itt végére értünk a történetnek, mert érdemi ipari parki terület más már nincs. Üres ipari fejlesztésre alkalmas terület, ami a legnagyobb volt, azt a Pick vette meg, az szembe van a logisztikai központtal az 5-ös út másik oldalán, de ő mégsem akar ott akkora gyárat építeni, hanem a saját szabadkai úti telephelyén akar egy kisebbet és így most árulják a földet. Egyébként volt rá érdeklődő. Ez egyébként nem a törvény szerinti ipari park kategória. Valamikor 7-8 évvel ezelőtt leveleztünk a Nemzeti Földalappal, hogy szeretnénk földet venni, de igazából nem volt nyitottság a Nemzeti Földalap részéről, hogy önkormányzat vásároljon területet. Úgy hogy jól el is adták mezőgazdasági művelés céljára. Ugye volt egykor, hogy lehetett mezőgazdasági művelés céljára állami földeket venni és ott meg ugye 25 évre vállalnia kellett a tulajdonosnak, hogy mezőgazdasági célra fogja hasznosítani.

KA: Önnek mi a véleménye, miért ilyen népszerűtlen a befektetők részéről a megye?

NS: A megye összes településéről nem feltétlenül tudok nyilatkozni, de Szeged esetében egész biztos van ez a föld probléma. Tehát, ha a BMW 400 hektárt akart volna venni, nem tudjuk megmutatni a 400 hektárt, mert vagy nagyon messze van a várostól vagy természetvédelmi terület vagy már autópálya nincs a közelben. Tehát ezek minimum elvárások szoktak lenni. Az nagyon látszik, hogy a piacok felé gravitálnak ezek a befektetések, tehát ugye az nem véletlen,

hogy a nyugat-európai piacra termelő cégek inkább az ország nyugati, sőt észak-nyugati megyéiben kerestek ilyen típusú befektetési helyszínt, mert valószínűleg van nekik olyan excel táblázatuk, amiben kiszámolják a logisztikai költséget, hogy ha 100 kilométerrel közelebb van, az éves szinten mennyi megtakarítás és ezzel szemben a telekár ennyi, akkor neki a telekár egy egyszeri beruházás, a logisztikai költség meg ott lesz neki minden évben és akkor eldöntik. Én ezt a részét látom a dolognak. Őszintén szólva, ehhez kapcsolódnak még olyan dolgok, hogy a hagyományos ipari hagyománya is inkább ugye az északi részeken volt, tehát az ahhoz kapcsolódó északi és nyugati területeken volt, tehát hogy ha ahhoz kapcsolódó munkaerőt akar felvenni, nyilván könnyebben megy neki, mint hogy ha itt akarna felvenni.

KA: A közlekedési infrastruktúrát tetszett említeni. Folyamatban van a 3. Tisza-híd építése. Hol tartanak ennek a kivitelezési munkálatai?

NS: Itt tervezés zajlik és én nagyon optimista tudok lenni és nagyjából 20 éve nagyon optimista vagyok a Déli Híd ügyben. Még másfél éve van a tervezőnek, hogy a tervdokumentációt elkészítse, ami alapján továbbmehet a dolog. Azt a tetszőleges formális és informális egyeztetésen a minisztérium részéről és a beruházó Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt., ami hamarosan szintén a minisztérium része lesz. Mindig elmondják, hogy csak a tervezésre van döntés. Ugye most nincs pénz építkezni, tehát hogy mire odaér ez a projekt, hogy döntés lehet az építés megindításáról, az ugye '23-24 eleje valamikor, '24 első félév és mindenki reményét fejezi ki, hogy újra lesz pénz. Ugye kicsit nehezíti a helyzetet, hogy a jelenlegi döntés, ami szerintem egy racionális és érthető döntés, az az, hogy első ütemben csak közúti hídként épül meg, gyalogos és kerékpáros átvezetéssel és ez azt jelenti, hogy ez gyakorlatilag csak hazai forrásból finanszírozható. A vasúti fejlesztés, mivel hogy a makói vasút, még hogy nem lenne tram-train, csak sima nagyvasút, olyan mérhetetlen lepusztult állapotba van, hogy ha ott érdemi vasúti forgalmat akar valaki csinálni Makóig fel kellene újítani a pályát, tehát nem csak egy vasúti hidat kéne még építeni, hanem a teljes pályát 40 km-es sebességkorlátozással fel kéne újítani Makóig és Makó előtt van egy vasúti híd is a Maroson, azt is gyakorlatilag újat kellene építeni. Mindig oda jutunk vissza, hogy ez hazai forrás, akkor viszont nem tudjuk, hogy mi lesz a költségvetés helyzete 2024-ben, de az olyan típusú válságok, ami előtt vagyunk, nem szoktak 2 hét alatt elmúlni. Tehát abban a tekintetben optimista vagyok, hogy nagyon nagyot lépünk előre, ha lesz egy terv. Abban a kérdésben pesszimista vagyok, hogy ha kész a terv, akkor ebből lehet-e gyorsan építkezés.

KA: Értem. Tehát reális esély sincs arra a források hiánya miatt, hogy például a repteret regionális vagy nemzetközi repterré tudnánk bővíteni?

NS: Ez egy nagyon jó kérdés, mivel a reptér is csak hazai forrásból mehet, tehát uniós forrást nem lehet regionális repülésre fordítani, de bekerült a Modern Városok programba. Egyszer megkapta az 'üzleti célú reptér fejlesztés' címen a feladatot a Külügyminisztérium. Mi ezzel a koncepcióval, hogy első lépésként Szegeden egy, alapvetően üzleti célú repülést szolgáló kisgépes, de már sugárhajtású jet-eket kiszolgáló repülőtér legyen, ezzel egyetértünk, ez egy logikus következő lépés, de ehhez kell sajnos repüléstechnika is, tehát navigációs technika is, hogy kiépítésre kerüljön, kellene további gurulóút, kellene apron, tehát ahol a repülők parkolnak és kellene egy korszerű utasforgalmi épület. Itt azért a 2-3 milliárd az az alsó hang, amivel el lehetne indítani a fejlesztést. Összegszerű döntés még nem született. Mindig bekerülünk a csomagba, hogy vidéki repterek. Ugyanakkor Szeged is benne van a Liszt Ferencnek a vonzáskörzetében, tehát nem reális rövid távon nagyobb repülőtérben gondolkodni. Ettől függetlenül számtalan koncepciót készítettünk rá, de ez nem haladt előre.

KA: Szerintem Szegednek megvan a reális esélye, mivel 2 országgal is határos szinte, hogy egy nemzetközi logisztikai központtá válhasson akár. De ezek szerint az infrastruktúra egyelőre ezt nem teszi lehetővé.

NS: A repülési logisztika szempontjából semmiképp. Igen, egyébként abban volna egy fantázia, mivel Szabadkán még egy ilyen repülési infrastruktúra sincs. Tehát kvázi szabadkai repülőtérként is tudnánk működni. Valamikor régen volt is egy ilyen egyeztetés Szabadkán, de ez nagyon régen volt egyrésztől. Másrésztől, ahogy említettem nincs érdemi mozgás ebben az ügyben.

KA: Szeged nemzetközi viszonyait vagy kereskedelmi kapcsolatait hogyan ítéli meg Alpolgármester Úr?

NS: Pick Szeged, húsgyár. Igazából nagyon nehéz ezt megítélni. Azt látjuk, és ez is nemzetközi exporttevékenység, hogy ezek a bizonyos tudás alapú cégek ezek jól érzik magukat és ez valószínűleg statisztikailag is kimutatható, hogy érdemi mennyiséget exportálnak. Ha a BP 500 embere elvégzi a skandináv légi piac kerozinnal való ellátását, adminisztratív szempontból az kvázi az egy exporttevékenység, miszerint az ő számlázási tevékenységüket exportálták. Nyilván ez hasonló módon igaz a szoftverfejlesztőkre is, mert ők exportálják ugye a terméket kvázi számláznak külföldi cégek felé, hogy itt dolgoznak. Ez biztos, hogy egy létező dolog és szerintem igazából növekedési potenciál ebben jelentős van, úgy gondoljuk, ehhez érdemes háttérrel biztosítani.

KA: A jövőben terveznek-e bármiféle gazdaságfejlesztő nagyobb projektet?

NS: Itt az a kérdés, hogy mit látunk az önkormányzat gazdaságfejlesztési feladatának. Tehát azt, hogy útfejlesztést végezzünk, olyan lesz a jövőben is. Tehát ha lesz a '21-'27-es időszakra megállapodás a Bizottsággal, akkor mi a következő top plusz-ba tervezünk ilyen gazdasági útfejlesztési projektet. Az első ilyen, ami elkészült, ugye a '14-'20-as időszakban az a Kollégiumi út volt és azért ott látszik az, hogy azzal, hogy meglett az út, ott új beruházások is indultak. Hogyha az időközben elkészülteket nézzük, ott is nem csak rekonstrukciók voltak, hanem új feltáró szakaszok is, tehát kvázi üres telkeket feltáró szakaszai is vannak. Ez az ELI útra is igaz, hogy ez fog feltáró útként is működni, tehát ez nyit meg újabb gazdaságfejlesztési területeket. Hogy ha ennél komplexebb projektbe gondolkozunk, ha kifejezetten ipari parkot építenénk, azt én most nem látom magam előtt, mert ez az előző konstrukciókba is elég problematikus volt és ugye ehhez az kell, hogy legyen sok földje az embernek, meg legyen egy kormányzati garanciavállalása, hogy az investált 10-20 milliárdot vissza tudja egyszer majd fizetni nyilván az ipari park hasznosítása révén. Tehát ilyen típusú dolgot nem szeretnénk csinálni, ugyanakkor meg meg kell mondjam, hogy csinálunk 'szoftabb' programokat, tehát mi folyamatosan együttműködünk különböző tevékenységekbe. Ez az SSC szektor, informatikai szektor és ez egy picit áttételesebb dolog. Nem csak arról van szó, hogy adunk nekik pénzt és akkor ők megígérik nagyon, hogy munkahelyet teremtenek. De az, hogy tudunk segíteni nekik, hát mondjuk közlekedési problémákban. Ugye ezeknél a cégeknél magas képzettségű emberek dolgoznak, tehát nagyon nem mindegy, hogy a városi szolgáltatások tekintetében milyen szintet tudunk biztosítani. Ebben az értelemben továbbra is rajta vagyunk ezen és nekünk van egy projektmenedzsment cégünk, Szeged Pólus Kft., ahol van befektetés ösztönzéssel foglalkozó kolléga. Egyszer volt egy informatikai cég, amerikai cég, Szerbiában már volt telephelye és kitalálták, hogy Szerbiához meg Szeged van közel. Ők ugye nem nyugat felé gravitáltak, hanem dél felé. Konkrétan bankszámlát is mi nyitottunk nekik. Most nem úgy, hogy az önkormányzat nevére került, hanem úgy, hogy vitte kézen fogva az ügyvezetőjüket, aki nyilván egy szerb ember volt, akinek ilyen értelemben is kellett segítség, hogy nyelvi korlát is volt, tehát ajánlott neki a kollega bankot és elment vele számlát nyitni. Tehát hogy időnként ilyen egészen extrém helyzet is adódik és erre van az ilyen cégeknek egy ilyen irodakapacitásunk, melyet ki szoktunk ajánlani, hogy addig, amíg beindul, megtalálja a saját helyét, addig önkormányzati ingatlanban tudunk irodát biztosítani. Most már a harmadik ilyen bérleti konstrukciónk van. Nyilván rövid távon nem éri meg pénzügyileg, mert ugye 5-10 év, mire egy iroda kitermeli a rendberakás, berendezés költségeit, de ugyanakkor meg, ez így, hogy már harmadik cégnek adtuk bérbe, nyilván ők szívesebben jöttek ide, hogy itt indítsák el az üzletet, úgy hogy nem az volt első problémájuk, hogy csak akkor tudok elindulni, ha megtaláltam a megfelelő irodát.

KA: A cégek az indulás után is tartják Önökkel a kapcsolatot, tehát ha bármiféle problémájuk van?

NS: Igen-igen, ennek több fóruma is van. Egyrészt van a félig-meddig reprezentatív jellegű, minden év elején a költségvetés kapcsán ugye be vannak a nagy adózók invitálva. A Városházáról a polgármester tart nekik egy előadást, hogy a jelentős részben általuk befizetett pénzt mire költjük. Ez egy állófogadással zárul, melynek nem kis mértékben az a célja, hogy legyen egy informális találkozási lehetőség is. Egyébként bizonyos szektorokkal csináltunk korábban, a covid előtt, üzleti reggeliket, amik megint csak valami téma köré szerveződtek, akár egyetemről eljött valaki, akár hr tanácsdó adott egyszer elő valamilyen témában. Tehát egy fél óra hivatalos rész, aztán kávé mellett fel lehet vetni problémákat. Nem mindenki olyan alkat, hogy rám töri az ajtót, hanem könnyebb neki úgy, hogy egy kávé vagy egy kóla mellett megbeszéljük. Tehát ilyen típusú dolgot is csinálunk. Nyilván vannak még egyéb kapcsolattartási formák, mint például a tömegközlekedési cégünk rendszeresen teszteli a nagyvállalatokat, hogy van-e valami igényük közlekedési ügyben.

KA: Nagyon jók az informális helyszínek biztosítása.

NS: Még egyet akartam mondani. Fordítva is igaz. Ha hívnak, akkor megyünk. Tehát olyan a kapcsolat, hogy szívesen egyezkedünk velük, hogy ha nekik van kérésük vagy valamilyen ügyben megyünk el hozzájuk.

KA: A gazdaság egyéb képviselőivel vagy civil szervezetekkel milyen a viszony?

NS: A civilekre van most már a Városházán egy főközszolga beosztásban egy kollega és ő gyakorlatilag folyamatosan tartja velük a kapcsolatot, hírlevelet működtet stb. Nekünk van egy konstrukciónk, ami non-profitoknak van, hogy ha igazolhatóan jó tevékenységet végeznek, akkor mi tudunk egy úgynevezett preferált szervezeti státuszban, nyilván kevésbé kihasznált, nehezen bérbé adható irodát, pincét, valami ilyesmit biztosítani. Most, tekintve, hogy felmennek ugye az energiaárak, most arra számítunk, hogy kapunk majd vissza ilyen helységeket, de ez is egy szolgáltatás kvázi a non-profit szféra felé. Mi ezt majdnem ingyen adjuk, mert az ÁFÁ-t a piaci ár után nekünk be kell fizetni, úgy, hogy igazából sok hasznunk nekünk pénzügyi értelemben nincs. Azt reméljük, hogy jól hasznosítják ezeket a helyeket, illetve most a Motiváció Műhely nevű csapat, ők három egyesület, bár biztos csak az egyik nevében pályáztak. Ők kaptak kifejezetten ilyen civil központ létesítésére tőlünk egy egészen 100 négyzetméter feletti helységeket. A Feketesas utcában az egy volt irodahelység, de földszinti egyébként. Ők pályázati pénzből ott tényleg ilyen központ jelleggel szeretnék ezt működtetni,

tehát hogy képzéseket tartanak más civil egyesületeknek, akár ilyen 'be lehet ugrani elintézni' típusú, nincs wi-fi, internetem, akkor be lehet jönni náluk elintézni a dolgokat vagy kinyomtatni valamit. Tehát ilyen központként ott működnek. Pályázati forrásuk, ha jól emlékszem, 1 évre van, de ők 5 évre terveznek és azt gondolják, hogy fognak tudni még ehhez pályázati pénzt is nyerni. Tehát ilyen típusú együttműködésünk is van.

KA: A munkanélküliség csökkentése céljából, mennyire egyeztetnek a szakközépiskolákkal? Tehát a hiányszakmákra vonatkozóan hogyan lehetne az oktatást vagy a felnőttképzést átalakítani, hogy megfelelő legyen a helyi igényeknek?

NS: Nagyon jó a kapcsolatunk a szakképző intézménnyel. Ha erre jár egy befektető és hívjuk őket, mindig eljönnek. Egyébként meg semmilyen befolyásunk nincs rájuk. Tehát ez egy centralizált szervezet és ugyanúgy, ahogy a közoktatáshoz sincs semmiféle befolyásunk, ugyanúgy nincs a szakképző rendszerre se semmilyen befolyásunk. Ugye ez 15 éve úgy volt, hogy az önkormányzat fogadta el az oktatási programját a szegedi iskoláknak, ugye lényegében az óvodától a középiskoláig. Tehát mondjuk, egyszerűen fogalmazva, be lehetett hívni az igazgatót és megkérdezni tőle, hogy nem akarna-e kétszer akkora osztályt indítani valamilyen szakmában. Hogy nem jutott-e eszébe, hogy egy harmadik szakmát is okítson. Most ilyen nincs. Tehát lényegében attól függ a történet, hogy eljön a szakképző központnak a vezetője, beszél a befektetővel. Sokszor mi ebben ott sem vagyunk, mert nem kellünk hozzá. És akkor miben egyeznek meg vagy mit tud megígérni. Tehát semmiféle befolyásunk nincs rá.

KA: És a munkaügyi központok által indított tanfolyamok, felnőttképzések vonatkozásában?

NS: Gyakorlatilag nincs. Egyébként volt egy Paktum nevű program, aminek a pénzét mi kaptuk, de 80%-ban a Foglalkoztatási Főosztály költötte. Ott egyébként a napi munkakapcsolat jó volt velük. Tehát ott adminisztratíván együtt kellett működni a Pólusos kollegáknak a Munkaügyi Központtal vagy Foglalkoztatási Főosztállyal. Ott igazából jó volt az együttműködés. Jártunk mi is az ő rendezvényeikre, ők is jöttek a mi rendezvényeinkre, megcsináltuk az uniós projekt adminisztratív elvárásait, de ami ezen a körön kívül esik, azért ott nincs igazán érdemi kommunikáció. Abban az értelemben jó a kapcsolat, hogy ha hozzánk jön egy érdeklődő és hogy milyen szakmában van-e munkanélküliség és ezt megkérdezik és ezt megmondják, nem pénzért adják az adatot. Operatív értelemben van együttműködés, de mondjuk az, hogy ők más op-ból is költenek mondjuk munkaerőpiaci támogatást, abba már nem látunk bele, hogy az hogy zajlik.

KA: Mi a véleménye Alpolgármester Úrnak a kis-és középvállalkozások helyzetéről?

NS: Mennyire tekintsek előre? Nagyon rossz év következik. Az a közeg, amiben mi működünk, tehát hogy nincs mondjuk egy domináns nagy piaci szereplő, mint például egy autóiipari, az nyilván azt jelenti, hogy a kkv-knak nagyobb mozgástere van. Tehát hogy nem kell nekik versenyezni egy multi bérszínvonalával, hanem egy helyi piacon tudnak működni, amely egy ilyen értelemben globális piac. Én azt gondolom, hogy ez egyfajta lehetőség. Ugyanakkor, de ez meg nem szegedi típusú dolog lesz, nagyon nehéz év következik.

KA: Mennyire érzi valós veszélynek a migrációs nyomást, ami a határt illeti? Ez nyilván a megyének a gazdasági megítélését negatívan fogja befolyásolni.

NS: Ez most megint attól függ, hogy valaki hol él és mihez van hozzászokva. Ha valaki a budai várban él, akkor ő lehet, hogy rémülettel nézi a migrációs nyomást. Hogy ha valaki Malmöben él, ahol a lakosság 30%-a nem Svédországban született, és ettől függetlenül minden ellenkező híreszteléssel szemben Malmö egy jó hely, akkor onnan nézve ez egy nem létező probléma. Tehát hogy itt azért az embernek a földrajzi elhelyezkedése, hogy honnan nézi ezt a dolgot, az nagyon erősen befolyásolhatja ezt. Én az elmúlt 6-7 évben ilyen kérdéssel nem találkoztam, őszintén szólva, befektetési szempontból. Van több, mint 4000 egyetemista és a jelentős részükön látszik, hogy nem itt születtek az Alföldön. Igazából azt szokták mondani, hogy milyen jó, hogy itt vannak külföldi egyetemisták is. Egy külföldi befektetői szempontból az, hogy itt van egy külföldi populáció a városban, az kvázi előnynek minősül. És tudom, hogy ez nem a határon jelentkező migrációs nyomás, csak kulturális meg ugyanaz a tematika.

KA: Még az ökoturizmusról szeretnék kérdezni, hogy erről Önnek mi a véleménye. Nézttem, hogy Szeged kulturális kínálata igen gazdag és a turizmus fejlesztésének területén talán még az ökoturizmusra lehetne hangsúlyt fektetni. Erre vannak-e lehetőségek?

NS: Maga a város, mint az ember által formált tér az ugye kevésbé öko. Ahhoz, hogy ökoturizmust gyakoroljon valaki, ki kell menni lényegében a városból. Erre vonatkozóan korábban is voltak projektjeink, amik ezt támogatták valamilyen módon. Nálunk van egy biciklis kultúra, az nem csak a hivatás forgalomban, hanem a rekreációs forgalomban is megjelenik. Mondjuk az, hogy a sándorfalvi kerékpárutat a Fehér-tó sarkáig, a közig határig mi megépítettük, utána Sándorfalva folytatta, az nyilván egy részről egy hivatás forgalmi beruházás, mivel járnak sokan Sándorfalváról Szegedre, de ugyanakkor egy turisztikai beruházás is, mert a pusztaszeri tájvédelmi körzet irányába is ugye ott lehet menni. Ugyanígy nekünk van kerékpáros túratájékoztató oldalunk is, és ott is szerintem a túrák nagy része az nem az épített örökség bemutatását szolgáló túra, hanem valami ilyen Tisza-gáton kimegyünk

valahova típusú dolog. Tehát ilyen tőránk vannak. Úgy, hogy alapvetően ez az irány. Szerintem leginkább a kerékpáros turizmushoz tudnék ebben kapcsolódni és abban viszont azt gondolom, hogy elég jól tudunk kapcsolódni.

KA: Utolsó kérdésként én felvetni a hajléktalanok helyzetét itt Szegeden, hogy van-e az önkormányzatnak bármiféle lehetősége, hogy őket visszaintegrálja a társadalomba vagy ezt a problémát megszüntesse a városon belül?

NS: Egyrészt, az akkora önkormányzatoknak, mint Szeged, kötelező működtetni egy hajléktalan ellátó rendszert. Ezt mi működtetjük és ez a maga módján a maga feladatát el is látja, azt gondolom. További két aspektusa van a történetnek, az egyik az, hogy a visszaintegrálás az hogy történhet meg, az egy rettenetesen nehéz feladat, tehát hogy, én azt láttam külföldi példánál, hogy ezekre ilyen sokéves együttműködések alakítanak ki, központi kormányzat, nálunk ugye az ellátás egy részét a baptisták csinálják, tehát mondjuk valamilyen non-profit és az önkormányzat, mert ezek nem kéthetes projektek. Tehát itt ez akkor tud működni, ha ilyen sokéves sémák vannak, amiben minden résztvevő számíthat arra, hogy ezt meg tudja, tehát hogy jövőre is lesz. Itt brutális kudarcráta vannak, itt azért ez nagyon nehéz feladat. Ha valaki átállt egy ilyen életmódra, akkor rettenetesen nehezen jön vissza. A másik ez a mit kezdünk a közterületi hajléktalan látható problémájával, ezt meg törvényileg a kormány magához vonta a feladatot és azt mondta, hogy ezt a rendőrségnek kell megoldani.

2. Melléklet: Településfejlesztési interjú Ruzsa Csaba Alpolgármester Úrral (Pécs)

2022. október 24. 11.00 zoom meeting

Kapás Alexandra (KA): Nagyon szépen köszönöm, hogy elvállalta az interjút. 2022. október 24-e van és Ruzsa Csaba Alpolgármester Úrral beszélgetünk Pécs, illetve Baranya megye gazdaságfejlesztéséről. Az első kérdésem az lenne, hogy hogyan értékelné Alpolgármester Úr Baranya megye vagy akár nézhetjük a dél-dunántúli régió elmúlt 10-15 évben történő gazdasági fejlődését?

Ruzsa Csaba (RCs): Nem ismerem annyira a tolnai fejlesztési részeket. Nem gondolom, hogy ott óriási fejlesztések zajlottak volna le. Ott a Paksi Atomerőmű előkészítésétől vártak ott igazából egy nagyobb ugrást. A Somogy megye ugye a balatoni fejlesztések miatt nem mondható, hogy nem fejlődött meg bizonyos fejlesztések voltak Kaposvár környékén, de általában mondjuk ha a Baranya-pécsi részt nézzük, ott igazából azt gondolom, hogy az elszalasztott lehetőségek időszaka volt talán. Én azt gondolom, hogy sokkal többet el lehetett volna érni ebben az időszakban. Ha az adatokat próbáljuk elemezni, akkor van mondjuk egy elemzés, a Polgármester Úrnak van egy választási kampányprogramja '19. októberről, ami egy 54 vagy 56 oldalas anyag, ami konkrétan az elmúlt 10 évnek a különböző adatait veszi alapul és vizsgálja végig. Itt az a lényeg benne, hogy az uniós fejlesztések mellett igazából a gazdasági beruházási magántőkeerős beruházások nem nagyon mozdultak meg. Igazából azt gondolom, ez a fő dilemmája ennek a régiónak, hogy sokkal több magánberuházásra van szükség. Ugye ez tudja magát azt a gazdasági fejlesztést elindítani, ami mondjuk a munkaerő-megtartással együtt hosszú távon a növekedési alapokat megteremti. Ugye ez az egyik fő dilemma.

KA: Mi az oka a befektetői hajlandóság hiányának?

RCs: Szerintem ennek minimum három oka van. Az egyik, hogy azt gondolom, olyan típusú stratégia a város részről vagy régió részről nem készült, hogy itt mi mire vár. Talán a sodródás szó jó rá, hogy 'majd ha kapunk valamit, az jó lesz' típusú politikai hozzáállás volt jellemző talán a korábbi városvezetésre meg magára erre a régióra. Másodrészt ugye ez a programok nélküli sodródás mellett igazából ugye konkrét célokat sem lehet végrehajtani. Tehát igazából nem nagyon fogalmaztak meg olyan célokat, amikkel ezt el lehetett volna érni. Tehát ők azt gondolták, hogy ez a helyi kis-és közép vállalkozásokon alapuló uniós források mellett valamilyen gazdasági fejlesztés létrejön, de igazából ez a kritikus tömeget egymagában nem fogja megérni. Mivel nem volt olyan célrendszerük, amiben ezt érdemben tudták volna kezelni, ezért szerintem nem is nagyon vált nekik világossá, hogy körülbelül '16-'17-re már ezeket a

lépéseket nem tették meg, más városokhoz képest jelentősen lemaradtak. Azért, ha megnézzük mondjuk Debrecen, vagy megnézzük más nagyvárosokat, még Szegedet is, ugye vagy van egy kiinduló alapja pl. ott a Pick. Mondok egy példát tehát egy olyan mezőgazdasági háttérű rendszere, vagy Debrecen, akinek ugye nem is volt műszaki képzése mondjuk 4-5 évvel ezelőtt az egyetemen, érdemi mérnöki, azt mondta, hogy csinálni akarok ilyet. Tehát ezek a részek igazából szílamok szintjén lehet, hogy megvoltak, de konkrét tettek szintjén nem.

KA: És Önök próbálják most ezeket a részeket befoltozni.

RCs: Alapvetően mi egy konkrét stratégiai ütemtervet raktunk össze. Ugye '19 novemberében felállt egy új főosztály a városházán. Ennek alapvetően 3 fő eleme van. Ezt úgy hívják, hogy Gazdaságfejlesztési Főosztály. Ennek van egy beruházás vagy befektetés-ösztönzési része. Ennek az eredményeképp mondhatom azt, hogy az egyik legnagyobb japán beruházó az elmúlt években itt Pécsen építi a gyárát és jövő májusban adja át. Ez egy 17 milliárdos gyár, egy elektromos autópári alkatrész gyártó. De ennek keretében sikerült mondjuk egy kisebb biotechnológiai német céget, egy 3D nyomtató gyártó német céget behozni, aki már itt van és bővílni akar és nagyvállalati K+F-et akar beadni, mert tőkebefektetőként nagyvállalat. És több informatikai céget hoztunk be, illetve most is tárgyalunk újabb gyárak betelepüléséről. Külön van egy turizmusfejlesztési osztályunk ezen a főosztályon belül, aminek az a célja, hogy az összes olyan programrendszerrel, ami helyi cégek bevételeit segíti, tehát ugye a helyi cégek nagyon sok esetben a szolgáltató iparban vannak, nem csak gyártók. Azokat tudjuk egy olyan naptárrendszerrel, programrendszerrel, infrastruktúra-fejlesztéssel előrevinni, amivel tudjuk fejleszteni a helyi cégek bevételeit, opcióit. Ugye az látszik, hogy az elmúlt években azért a pécsi turisztikai számok kifejezetten jók. A covid alatt majdnem, hogy nem volt visszaesésünk a korábbi évekhez képest a kampányoknak köszönhetően. És ugye a harmadik rész egy városmarketing, hogy építsük magát az egész városnak a képét abba az irányba, hogy nem csak a kulturális örökség és nem csak a történeti hagyományok meg esetleg egyetemváros, hanem egy gazdasági éle is kezdjen kialakulni ennek. Ezen több programunk van, ami erre fókuszál, hogy átalakítottunk jogszabályokat és bízunk benne, hogy ahogy a japán gyár mellett ugye ezek jönnek. Ugye csináltunk egy IT Hube-ot, az országban elsőként. 35 cég van ma már benne, akik informatikai területen dolgoznak, multi-és helyi cégek. Nekik létrehoztunk egy olyan központot, ahol ők a saját szakemberfejlesztési-és szakmai kérdéseiket tudják egyeztetni és előrevinni. Tehát egy kvázi ökoszisztéma indító projektet és itt most például további képzési projektek előkészítése fut velünk. Övelük a '21-'27-es projektekben is számolnánk, mert egyetemenként azt gondoljuk, hogy nagyon fontos, hogy ezeket a részeket, ami az egyetemisták

itt tartásához, hogy mondjam, opciót jelent, megerősítjük. Mondok egy másik példát, 2020-ban a covid alatt elkezdünk a szolgáltató központok kapcsán egy Balti-tengertől Adriáig tartó felmérést. Ez a HOA, The Hungarian Outsourcing and Service Association, egy angol nyelvű 54 oldalas anyagunk, amely bemutatja azt a beruházók számára, hogy miért versenyképes Pécs ezen a szolgáltató központi piacon és miért gondoljuk azt, hogy az informatikai meg az üzleti szolgáltató központok piaca egyébként a legmagasabb hozzáadott értéket tudja hozni szerintünk és a legmagasabb egyetemista itt tartó számot fogja tudni produkálni. Miért vagyunk ebben potenciálisan elől. És ez például nekünk, már odáig jutottunk vele, hogy bár covid után nem kellett volna ez az energiakrízis, de eljutottunk oda, hogy már nagybefektetőkkel tudunk arról tárgyalni, hogy tudunk-e A kategóriás irodaházakat építeni Pécsen, amire a legnagyobb igény van és nekünk szerencsére az energiavész miatt úgy tűnik, hogy nem omlott össze a projektünk teljesen. Tehát igazából dolgozunk a turisztikai részen, az ipari parkos befektető részen, tehát ahol a megyei munkaerőpiac és a városi munkaerőpiac is összeér és a belső városi munkaerőpiac részen, ami kifejezetten az egyetemistákra alapozva, legyen informatika, biotechnológia vagy adott esetben üzleti szolgáltatások, tehát ha lefordítom karokra, természettudományi kar, műszaki-informatikai kar, közgazdaságtudományi kar, de nyelvek miatt nem hagynám ki a bölcsészettudományi kart sem ebből a csomagból. Tehát azt mondom, hogy a tíz karunkból legalább, a fogászati kar is benne van ebben a csomagban, a 3D-sek miatt legalább egy öt karnak valamilyen típusú mozgását jelenti. Ezen a stratégiai ponton megyünk. Egyébként ezek benn vannak igazából ugyanebben a programban, amit mondtam az előbb. Tehát ezek a fő célok.

KA: Konkrét gazdaságfejlesztési beruházás most mi folyik?

RCs: Nálunk most kettő folyik. AZ egyik, hogy a Déli Ipari Parkban jelenleg konkrétan a kialakult kereslet miatt egy nagyon jelentős energiahálózat-bővítést készít elő a város. Azt látjuk, hogy egyre inkább energiaintenzív iparágak telepednek meg mindenhol. Az ipari területek akkor érnek többet. Ezért elkezdünk egy 25 megawattnyi áramkapacitás-bővítést még tavaly. Ennek a tervezése folyik most. A japán beruházásnál a város külön támogató és folyik most két olyan tárgyalásunk, mely újabb ipari területek vásárlását irányozná elő. A városnak nincs ipari parkja és most szeretnénk legalább egy 20-25 hektárt megvásárolni, amiből tudnánk tovább fejleszteni. És hát, az nem tudom, hogy folyik-e, de elmondom, hogy van kettő olyan tárgyalásunk, ami még meglátom, hogy hogy áll össze. Az egyik az a 12000 négyzetméteres A kategória beruházás segítése. Egy régi beragadt beruházásnak az átalakításáról van szó. A magánbefektetőket hoznánk úgy össze, hogy a város szeretné több projektjével összekapcsolva

megvalósíttatni a beruházást. Tehát itt hajlandók vagyunk például a közösségi parkoló funkciók miatt parkolórészeket megvásárolni tőlük, hogy működjön. Illetve van egy olyan régi projektünk, ami a régi vásárcsarnokkal kapcsolatos, hogy ha megnyílt az új és kifejezetten jól megy és azt látjuk, hogy beváltak a remények, a régi vásárcsarnok helyére szeretnénk egy nagy szállodát építtetni nemzetközi beruházókkal. Ez az egész üzleti jellegét erősítené a városnak. A turisztikában van még egyéb projektünk, melyek futnak, az Aquapark fejlesztés előkészítése a kormányzattal és mások. Az ipari parkban is fejlesztünk, irodaházban is próbálunk fejleszteni s a turisztikai infrastruktúrában is. Épületfelújításaink vannak, amik ehhez kapcsolódnak. Van egy speciális projektünk, ez a Megújuló Mecsek. Ennek két üteme zajlik, tavaly lement a Misina-ötletbörze, ennek van külön egy honlapja, hogy mi legyen tv torony melletti régi Misina épületből. Ezen a nagy lakossági egyeztetésen túl vagyunk. Egy aktív turisztikai szempontot kaptunk. Most a kivitelező kiválasztásánál vagyunk és ez jövő őszre kész. Egy teljesen új lombkorona sétánnyal, aktív turisztikai célpontokkal való fejlesztés lesz. És most indult el nemrég a második kör, ami a régi vidámpark és a régi Mandulás-kemping és kisvasút meg minden egyébnek a lakossági fejlesztési köreit méri fel. Kétkörös anyagban dolgozunk. Az első körben inkább egy kvázi ötletgyűjtés rész van és utána szakemberekkel, építészekkel dolgoztatunk ki olyan opciókat, amelyekről utána a pécsiek szavazhatnak és hát az majd reméljük a '21-'27-es keretekbe valamikor be tud érnünk.

KA: Infrastrukturális beruházások vannak-e, értem ezalatt az autópálya helyzetét vagy a Pécs-Pogány repteret, amit esetleg egy regionális vagy nemzetközi jellegé lehetne felbővíteni. A vidéki repterek programjában szerepel-e Pécs?

RCs: Itt három téma van. Mi ezeknek már előkészítettük a programjait mindegyikre, amire tetszett kérdezni. Van még egyébként a vízi közmű hálózat fejlesztés. Tehát van egy Pécsi víz projektünk, de mindjárt elmondom részleteiben. A reptér kapcsán sikerült elérnünk azt, hogy tavaly decemberben a kormány 51%-os tulajdonos lett már. Tehát túl vagyunk már olyan előfejlesztési körön. Előkészítettük a kifutópálya hosszabbításnak az előterveit és most azon megy az egyeztetés a Külügyminisztériummal, aki most a vagyoni tulajdonokat gyakorló minisztérium a kormányzati struktúrában, hogy a kifutópálya-hosszabbításnak a jogerős építési engedély tervét készítsük el jövő év elején. Ezen a két-két és fél éves terven túl vagyunk, hogy hogy lehet a repteret kimozdítani ebből. Én egyelőre azt látom, hogy mind az üzleti, mind a regionális reptér funkcióban a kormányzat nyitott és támogatni akar. Talán még merem azt mondani, hogy mind egyetemi, mind politikai összefogás is meg van ezen a szintéren. Ez tíz

évig ugye nem történt meg. Mi ezeket a javaslatokat megtettük. A kormányzat nyitott volt. A Paks II. program mellett is sikerült ezt kvázi belenyúlnunk ezekbe a körzetekbe. Mellette dolgozunk azon, hogy a reptér egyéb bevételek is települjenek rá. Vizsgáljuk azt, hogy a reptér területére olyan logisztikai vagy olyan repülőgépiparral kapcsolatos gazdasági funkciók betelepüljenek, amelyek plusz bevételt termelnek a reptérnek. Minél nagyobb egy reptér, minél jobban kell működtetni. Tehát a reptér kapcsán ez a folyamat elindult '21 decemberétől. Ugye előtte volt egy másfél éves egyeztetésünk, amibe a covid beleszólt. Igazából ez már '20 márciusában elkezdődött. Ebbe lépünk előre. Bízom benne, hogy ez inkább azt mondom, hogy '24 vége, '25-'26-ban látszó látható konkrét lépések lesznek és az állami belépéssel bízom benne, hogy a rendszeres járatindításokat még németországi területre már a város könnyebben tudja létrehozni. Az autópálya vagy nem autópálya kérdésben mi alapvetően azt látjuk, hogy mi csináltunk egy kelet-nyugati átjáró funkciót. Ez ugye az Üszög-pusztától a kertvárosi elkerülőig tartana, egy elég nagy fejlesztés. Valaki szerint 35, más szerint 70 milliárdos fejlesztés. De mi alapvetően egy többirányú csomagot raktunk össze rá. Ennek van legalább három célja. Az egyik, hogy ezen a területen vannak nagyvállalataink, amelyek városon belüli telephelyeken működnek. Ez a Körber Hungária, aki 1000 főt alkalmaz, a Harman, aki most már 1200 főhöz közeledik. Tehát óriási kapacitások mozognak a logisztikai forgalomban, illetve azon a területen van a régi vásártér vagy a mai vásártér területe. Ugye itt vannak kijelölve olyan területeket, ahol új befektetők megjelenhetnek. Tehát egyrészt kell egy gazdasági funkciót erősíteni, másrészt az eljön abba a funkcióba, hogy a Tüskés-rét, a Pécsi Zöld Városliget fejlesztési funkcióinak a része, ahol tó van már, futópálya, piknikpálya s ennek a területére költözne egy óriás, alternatív energiával ellátott aqua-park komplexum s ehhez kapcsolódóan ennek a közlekedési problémáit oldaná meg ez az útfejlesztés részben, és ugye másrészt az is célunk, hogy a belvárostól áthelyezzük oda ezt az úgynevezett 6-os állami utat és a 6-os út áthelyezésével a régi útnak a belváros fejlesztési funkcióit is át tudnánk szabni, tehát buszsávok, biciklisávok, egyéb funkciók kerülnének föl. Tehát ezeket elkészítettük, ezeket a koncepcióterveket. Részben van egy harmadik csomag ehhez, ami a teljes zöld busz flottánkat ezen a területen alternatív energiatermeléssel együtt szeretnénk üzemeltetni és ennek az út mellett lenne a telephelye. Kiszámolták a kollegák, hogy ha kijárnak a buszok a városból, miért ott jó, a kilométerek és napelemrendszerek alapján. Tehát ez a fejlesztésünk, ez a kelet-nyugati átjárófejlesztés ez kész van, a reptér kapcsán ez az egyeztetés már fut és van ugye még egy harmadik csomagunk. Igazából ez egy picit abba az irányba megy, hogy tudjuk a teljes várost alternatív energiára állítani. Bekerültünk abba a 100 városba az Európai Unióba, aki Budapest és Miskolccal együtt a 2030 zöld és okos célkitűzésekre konkrét terveket

dolgozott ki. Ebben ugye az egyik fő célunk a teljes közműszolgáltatásnak minél magasabb hányadra történő átállítása alternatív energia esetében. Ugye ezt a víziközműveknél már elkezdtük. Pont most voltak kormányzati tárgyalásaink az elmúlt hetekben és mondtuk, hogy igazából mi ezt meg tudjuk már csinálni '24 nyarára is, mert annyira előrehaladott tervezéseink vannak. Tehát ki tudjuk vonni teljesen az árampiacról a 140 ezer embernek, de valójában több, mert az agglomeráció egy része is kapcsolódik hozzá, teljes víziközmű szolgáltatását. Rekonstrukcióra is nyertünk el uniós forrásokat. Ugye korábban nem tudtak önkormányzati tulajdonú víziközmű cégek erre elnyerni forrásokat. Tehát ezeket mind rakjuk össze és ahogy mondtam, ez az egész zöld lakhatási, park-és élettér fejlesztési programjaink ezek benne vannak. Tehát ebben jövő év első negyedév vége, második negyedévre szeretnénk az Európai Bizottsággal megkötni az úgynevezett Klímavédelmi szerződést, ami ezeknek a programoknak a beruházási programjait és ütemtervét is tartalmazza. Ugye ez az a 100 város, amibe bekerültünk és most ezen dolgozunk. Ebben van energetika, ebben van lakhatási kérdés és vannak ipari park fejlesztési részeink is. Tehát hogyan lehet minél zöldebbé tenni. Ugye ez nem csak azért fontos, hogy a számla alacsony legyen, hanem a mi egész koncepció-stratégiánk azon alapul, hogy egy város akkor, ugye az az alapkoncepciója a '19-es kampányszlogennek is, hogy megújuló város. És a megújuló ugye nem csak magát fizikailag érti a város, meg nem csak az energetikát, hanem olyan városnak kell lenni, melyben 50-60 év múlva is itt akarnak élni az emberek és azt mondják, hogy itt megéri itt élni és ide akarok jönni. Ugye ezt látjuk egyébként a város marketing méréseinkből, hogy a fiatalok jelentős része Pécsre szívesen visszaköltözne. Tehát mi vagyunk a nagyvárosok között az a város, ahol egy nyíló gazdasági zöld program valószínű egy növekvő visszaköltözési opciót nyit ki. Igazából ezek a fő stratégiai célok. Ezért megyünk ezek mentén.

KA: Gratulálok hozzá, tényleg egy nagyon összeszedett és minden területet érintő koncepcióról van szó.

RCs: Igen. Vannak még ilyen álmaink, mint a Pécsi Víz. Igazából ez egy nagy stratégiai cél, hogy a lezúduló esővíz és a tisztított szennyvízzel hogyan lehet mondjuk egy folyórészletet vagy egyéb ilyen ligetes részeket megcsinálni Tüskés-rét mellett. De ez megmondom őszintén nagyon sok vízmérnöki tervezés kell, aminek az előkészületi folynak, de azért ez egy hosszú távon nagy álmom, hogy hogyan lehet mondjuk folyó Pécsen. Az egy nehezebb folyamat.

KA: Az ipari parkokról mi a véleménye Alpolgármester Úrnak?

RCs: A mi felméréseink alapján az ipari parkok jelentős része ma külföldi tulajdonban van. Tehát ipari tulajdonú területe a városnak volt körülbelül 8 hektár, amit el is adtunk a japánoknak egyből amikor jöttek be másokkal együtt. Ugye most nem nagyon van ipari parki területünk. Most dolgozunk azon, hogy legyen. Most három területen dolgozunk. Az egyik ugye a Déli Ipari Park, amelyben az osztrák tulajdonosokkal egy nagyon jó viszony alakult ki a '19-es korábbi viszonyhoz képest. Ott ugye már velük sikerült eladni a japánoknak egy nagyobb területet közösen. Ugye ott a viták, meg a közmű meg mi mennyibe kerül mindig ilyen akut kérdések voltak és szerintem ez is hozzájárult ahhoz, hogy a város ehhez nem úgy állt hozzá, hogy mi az érdeke ebben, hanem most egy ilyen üzleti egyeztetések mentén, ami szerintünk nem biztos, hogy a befektetőt a végén bevonzza. Tehát lehet, hogy mindenkinek igaza van, csak a befektető elmegy. Ezért ezen mi módosítottunk. A másik, ugye van egy keleti ipari parki terület, ott is van egy-két kisebb terület, amire most megjelentek befektetői kollegák és szereplők és próbáljuk úgy alakítani nekik a szabályozási terveket, hogy ott is be tudjanak települni. Ilyen például a régi Alexandra Csarnok, aminek az átépítését vizsgálja most egy amerikai befektető egy új gyár építéshez és a harmadik pedig az Áper laktanya. Az Áper laktanya az ugye egy régi laktanya terület Pécsen. Körülbelül 30 éve nem történt ott semmi. Most azt tervezzük, hogy annak az idei évi vonulatában körülbelül egyharmadát visszavásárolja idén a város és előkészíti ipari park területté. Ennek egy szlogenje van talán, nem tudom szebben mondani, hogy érthető legyen, hogy mi azt gondoljuk, hogy az egyetemi fejlesztések és a gazdaságfejlesztési részek és az ingatlanpiaci fejlesztések a város nyugati, belvárosi területeit célozták elsősorban. Keleti területen ezek a típusú hatások, ugye nincs nagyon egyetemi épület. Ezek nem nagyon valósultak meg. S ezért azt gondoljuk, hogy ha fogalmazhatok így, talán érthetőbb, habár semmi a köze a bányához, de ugye régen a bánya volt a keleti városrész mögött és az adta a munkát, napi munkát. De azt gondoljuk, hogy most megpróbálnánk a laktanyát átalakítani ipari parkká, hogy a keleti városrésznek új munkahelyek jöjjenek létre azon a területen. És ezzel két legyet ütünk egy csapásra. Egyrészt közlekedésszerűleg a munkahelyet közelebb vinnénk ahhoz a városrészhez, rekultiváltatni tudnánk az egész területet, tehát egy gazdasági fejlesztés indulna el, s a városnak egy kevésbé fejlett részét tudnánk felhúzni az elkövetkező 10-15 évben beruházókkal, fejlesztési programokkal, minden egyéssel. Talán ki tudnánk mozdítani azt a dilemmát, hogy csak a szociális város rehab projekteknek volt egy ilyen célpontja az a városrész, hanem tudnánk a gazdaságfejlesztést odavinni, tehát egy munkahelyteremtő részeket létrehozni. Ezért, reményeim szerint november környékén vagy decemberben egy 20-25 hektárt meg is vásárolunk ebből a laktanyából ennek a három éves folyamatnak az eredményeként.

KA: Tudományos ipari parkban gondolkodnak-e esetleg?

RCs: Ugye minősítés szempontjából a Déli Ipari Parkban van tudományos ipari park címünk. Most jelenleg az egyik ilyen projekt, amit futtatunk, az egy 3D nyomtató gyártó nagy cég, egészség- és biotechnológiai fejlesztéseket csinálnak. Ugye tavaly nyáron, végül is nem is kerestek Pécsen több helyet, mikor velünk leültek egyeztetni, mert azt mondtuk, hogy három feltétel mellett azonnal adunk nekik támogatást. Ha Pécsre eljönnek, ha az egyetemmel együttműködnek és ha a további fejlesztéseket itt tervezik. Most jelenleg ők már bérelnek egy nagyobb csarnokot és vizsgáltatunk velük egy nagy gyárépítést, ami már egyértelmű ez a K+F alapján menne végbe, egy nagyvállalati K+F-et. Tehát a Déli Ipari Parkba próbáljuk ezeket bevinni. És a tárgyalásaink most több olyan gyártóval arról szólnak, hogy lehetne-e még ezt a vonalat fejleszteni. Igen, van egy ilyen, de most szeretnénk tartalommal feltölteni. Illetve hát ilyen egyetemi programjaink vannak. Tehát azt hozzátenném, hogy az egyetemet szeretnénk még kimozdítani oktatási szempontból. Csinálunk egy ösztöndíj-program rendszert, ahol a város, az egyetem meg a cégek szerződnek közösen. A város meg a cégek finanszíroznák a hallgatói létszám emelkedést, pont azért, hogy azok a cégek, akik, mondjuk ezekből az iparágakból jönnek, azok idézőjelben előfinanszíroznák őket. Tehát a hallgatók révén, a jövőbeli munkaerő révén. Ne a meglévőkből vegyenek csak el, hanem új munkaerők jöjjenek be. Bízunk benne, hogy ez később segíti ezt a letelepülést nekünk a magasabb típusú high-tech cégek esetében. Van olyan német nagyberuházó cég, aki vett egy telket, 3-4 éve nem csinált semmit. Most velük például ez a projekt kezd újjáéledni, s ha minden megy, akkor egy elég magas high-tech terméket akarnak behozni az ipari parkba jövő ősz környékén.

KA: Én úgy látom, hogy elég széles a nemzetközi kapcsolatrendszere Pécsnek.

RCs: Igen, meg az az igazság, ahogy mondtam korábban, az a főosztály, amit létrehoztunk, az gyakorlatilag úgy működik, mint egy Big Four tanácsadó cég. Tehát alapvetően célok mentén definiáltan megyünk előre. Mind az amerikai, mind a német gazdasági kamarákban folyamatosan jelen vagyunk. Ugyanígy az egyéb szereplőknél. Tehát folyamatosan megjelenünk, próbáljuk eladni a várost, próbáljuk megjeleníteni. Megjelenünk vásárokon, ingatlanpiaci vásárokon. Tehát nagyon sok beruházóval kezdeményezzük mi a megbeszélést. Ami meglepi őket például, hogy még egy informatikai cégnél is Pécsen mi kerestük meg őket, hogy miben tudunk segíteni és mondták, hogy az életben nem gondolták volna, hogy van olyan város, aki magától azt mondja nekik, hogy 'Srácok, mit tudunk tenni azért, hogy ti fejlődjétek?' Tehát legyen egy kisebb cégből egy nagyobb cég. Úgyhogy azt gondolom, hogy ez a típusú

proaktivitás az, ami talán ezeket a projekteket segíti, hogy egy más típusú kommunikációval, hozzáállással csináljuk az egészet.

KA: Vannak formális és informális helyszínek is, hogy tehát miután betelepült egy cég vagy egy vállalkozó, nyomon kövessék az életét és esetleg magukhoz tudjanak fordulni a problémáikkal vagy esetleges javaslataikkal?

RCs: Igen. Ugye az egyik része az az, hogy maga az egész főosztály az egy egyablakos rendszerként működik. Ez azt jelenti, hogy ha valaki megjelenik nálunk, most mondok egy konkrét példát, a németek megjelentek nálunk tavaly nyáron. Mi adtunk nekik támogatást egy szerződésben. De már a következő körben segítjük őket tovább egy nagy kormányzati nagyvállalti K+F projektbe. Ők már itt vannak, felvették már mondjuk 100 főt, de azt mondjuk, hogy fel tudtok menni még magasabbra, tudunk segíteni, tudunk nektek pénzt szerezni, tudunk nektek hallgatókat szerezni, menjünk tovább. Ugyanez igaz a japán cégnél. Ott már a teljes építkezés folyik, de az előkészítésekben segítjük őket, a továbbépítésben, a továbbfejlesztésekben segítjük őket. Akkor ugyanígy az IT Hub-nál. Felajánljuk minden cégnek, most egy kisebb informatikai cégnek, aki pár hete jött Pécsre, hogy kapcsolódjanak be ebbe az ökoszisztémába vagy informatikai ökoszisztémába és onnan kapunk javaslatokat. Tartunk olyan fórumokat, gazdasági fórumokat, ahol ezek jönnek vissza. Nekünk, talán még azt tudom mondani, hogy nagy előnyünk az, hogy Pécsre költözött az Ernst and Young, tehát a vidéki legnagyobb irodája az itt van. Sikerült őket meggyőznünk arról, hogy Pest mellett nálunk nyissanak. Már ilyen 75-80 fővel vannak jelen. Ugye azért egy nagy nemzetközi tanácsadó cégnek más a mozgása az egész gazdasági szférában és sokkal aktívabban mennek utána. Ők érdekeltek is ebben pénzügyileg, de mi is, hogy ők sikeresek legyenek. Tehát van egy ilyen közös egymásra utaltság vagy egymás segítése is talán, ha mondhatom így. Tehát igen, van egy folyamatos követésünk, tehát a belépés után. Vannak ilyen nagyon egyszerű programjaink. Jön egy nagyberuházó, kap átmeneti irodát tőlünk. Ez azt jelenti, hogy egy ideiglenes irodát, amíg a beruházás el nem készül, a város ad nekik kvázi irodahelyet, hogy ott a saját kollegái le tudjanak települni, irodaként működni. A japán kollegák is így kezdték meg tavaly a működést, hogy míg a telek vásárlásai lezajlónak, a teljes tervezési-, engedélyezési folyamatban itt vannak, már indul az emberfelvétel, májusban nyitnak, tehát amikor oda akarnak érné, mindenben készek legyenek és 8-20 fő már itt ül. Ugyanígy volt a németeknél az elején. Kidolgoztunk olyan csomagokat, amik segítik őket vagy például buszmegállókat kell építeni. Most éppen buszmegállókat építünk több cégnek meg buszöblöket meg munkába járáshoz

kapcsolóan módosítjuk a menetrendeket az ipari parkba, tehát hogy minél több műszakba tudjanak járni az emberek.

KA: Nagyon pozitív folyamatok zajlanak ezek szerint a városban.

RCs: Én mondtam Önnek, hogy alapvetően én nem politikai szférából jövök. Én a Big Four tanácsadói körből jövök eredetileg. Tudom, hogy egy politikai mezőben ez új. Nálunk a gazdasági szférában, az, hogy egy céget megismerjünk és ahhoz kapcsolódóan alakítunk mindent, az alap. Nem tudok másképp fogalmazni. Ilyen tekintetben ezt elfogadom. Másik oldalról nézve meg, ezt az egész rendszert így alakítottuk ki, hogy olyan fiatalokat hoztunk be a rendszerbe, akik vállalati tapasztalattal rendelkeznek, értenek hozzá, tudják, hogy kell csinálni, hogy kell kommunikálni ügyfelekkel. Most az ügyfél alatt azt értjük, hogy a város is egy szolgáltató. Tehát hogy miben tudunk mi segíteni egy cégnek. Hogy tudunk mi ügyfelet találni benne. Tehát mi igazából egy ilyen ügyfélközpontú egyablakos rendszert építettünk ki.

KA: A jövőt illetően is ilyen pozitívnak tetszik lenni? A közeljövőt. Azt mondják, hogy az a következő 1-2 év iszonyatosan nehéz lesz gazdasági szempontból.

RCs: Egyrészt, biztos, hogy nehéz. Másrészt az a kérdés, hogy mit hogy mérünk föl. Ugye alapvetően Pécsnek van előnye is és hátránya is, ha szabad így fogalmaznom. Az előnyünk az az, hogy nálunk például az energetikai költségekben a város körülbelül 40-45%-a az ugye olyan távfűtésen van, ami biomassza alapú. Aminek ugye az áremelkedése nem olyan, mint az orosz gázé, tíz-tizenkétszeres. Tehát az azt jelenti, hogy a lakosoknak nem emelt a kormányzat, a mi intézményeinknél mondjuk egy duplázódás van, tehát 100%-os emelés, ami nem jó, de nem is kezelhetetlen szintű. A cégek esetében, akik távfűtést használnak, 150%, erre mondták azt nevetve, hogy jó, ezt túl tudjuk élni. Ami nekünk a nagy kérdés, az az energetika, tehát az áram jobban mondva, a villamosenergia. Ebben több fejlesztést csinálunk, tehát már most a közvilágítás-fejlesztési programunkat múlt héten be is mutattuk a Miniszterelnökségnek, hogy több ütemben már előkészítettük. Ugyanígy a víziközmű rendszer, ezen is dolgozunk másfél éve 2030-ra a Zöld és okos programban. A koncertterem, a színház, az egyebek, strand, ezeknek a fejlesztési koncepciójukba ezeket mind beépítettük. Én nem azt mondom, hogy optimista vagyok, de bevallom őszintén, mi megpróbáljuk alapvetően azt a régi közgazdász technológiát alkalmazni, hogy amikor azt látjuk, hogy van egy nagy fekete doboz előttünk, megpróbáljuk ezt a fekete dobozt kisebb megvalósítható egységekre bontani és azokat úgy megtervezni. Én azt gondolom, hogy mi kinőni akarjuk igazából a válságot. Tehát azért dolgozunk azon közben, hogy ipari parkok legyenek, újabb irodák, újabb gyár, tehát mi azt gondoljuk, hogy bevétel

oldalán tudjuk 2-3 év alatt behozni. Van azért egy olyan súly, ami nyom minket, hogy 2019-ben ugye úgy kaptuk meg ezt a várost, hogy akkor egy korábbi, 9 és fél milliárdos kormányzati adósságból még 8 és fél milliárd nyomta a városvezetést. Ez azt jelenti, hogy ezt akkor áttárgyaltuk és '24-ig kell visszafizetnünk. A 8 és fél milliárdból 5,1 milliárdot szeptember végéig már visszafizettünk. Tintafestéket nem tűrő módon szoktam róla nyilatkozni, hogy vért verejtékkel. Mert ha mondjuk ezt a forrást nem kellene visszafizetnünk, akkor messze kevésbé látnám annyira borúsán a helyzetet. Ugye jövőre egy újabb 1 milliárd 250 milliót fizetünk vissza elvileg szeptember végéig és utána még egyszer. De utána elvileg ez megszűnik. Tehát azért mondom, ha ezeken egyszer túljutunk és közben a fejlesztési csomagokkal valahogy túléljük, akkor azt gondolom, hogy ez a két év ez egy olyan ugródeszka is lehet, hogy '26-'27-ben a város át tud ugrani. Valamelyik kollega mondta, hogy ha a tervek fele összejön, akkor valójában a kanyarban kétszer előzünk. Mi igazából erre készülünk, hogy kinőjjünk mindent. Azt gondolom, hogy nem lehet mindent megtakarítani. Az uniós közvetlen forrásokra is megyünk, csináljuk a teljes uniós tervezést. Mi '20-ban már adtunk 200 milliót a saját cégünknek, hogy vegye fel a szakértőket és az összes tervet kezdjük el gyártani, mikor még nem volt uniós forrásunk. Ugyanúgy elkezdjük a teljes gazdaságfejlesztési, infrastrukturális fejlesztési kérdésköröket, tehát hogy lesz új autópálya, reptér, egyébek. És ehhez kapcsolóan szálloda-és ipari park fejlesztéseket, irodaházakat készítünk elő. Tehát mi abban hiszünk, hogy minél több részen játszunk. Nem állítom, hogy mindig mindenben minden sikerülni fog. Tehát nehogy félreértse, én nem vallom, hogy ez mind bejön. De azt gondolom, hogy minél több irányba nyomjuk a fejlesztési csomagokat, annál több irányba van lehetőségünk arra, hogy valamik átérnek és mondjuk egy olyan pályázat jön ki, amire be tudjuk adni és ott nyerünk. Én azt tudom mondani, hogy ha most kijön egy pályázat, akkor nagyjából 2 héten belül be tudunk adni bármit, olyan szintű előkészítettségen vagyunk. Ez egy fontos része volt a dolognak.

KA: Most térjünk át a gazdaság többi szereplőjére. Kis-és középvállalkozások helyzetéről mit gondol Alpolgármester Úr?

RCs: A kis-és középvállalkozások esetében, amit mi felmértünk, két fő terület van. Az egyik ugye ez a gépipari tevékenységhez kapcsolódó cégek. Ahogy mondtam, itt szeretnénk a duális képzés mellett egy ilyen egyetemi ösztöndíjrendszert kialakítani még, hogy tudjuk őket segíteni. Meg ugye nekik alapvetően az ipari parkban lévő struktúrákat, tehát például amit az Áper-ben vennénk területet, egy része azért lenne, hogy a helyi cégek kapjanak könnyebben letelepülési lehetőségeket, ne csak a nagyok tudjanak betelepülni, hanem ők is. Csináltunk nekik külön a Déli Ipari Parkban egy új ipari park besorolást. Átalakítottunk majdnem 10

hektárt csak azért, hogy olcsóbban tudjanak venni területeket. Az összes építési szabályt átszabtuk. Tehát levittük a beépítési kötelezettségeknek a mértékét. Ez azt jelenti, hogy nem kell, mit tudom én 1 hektárt megvenni ahhoz, hogy építsenek egy ötezres csarnokot, hanem azt mondtuk, hogy lenyomtuk a negyedére ezeket a kereteket még tavaly előtt és a helyi cégek tudnak vásárolni telkeket olcsóbban. Tehát találnak maguknak ipari területeket. Mert nagyon sok esetben ez volt a fő dilemmájuk, hogy hova települjünk mi. A másik dolog, amit elmondtam, ez az észak-nyugati átjáró is kinyit olyan lehetőségeket nekik, hogy kisebb cégek meg tudnak majd települni ezen az észak-nyugati átjáró fejlesztésén. Meg is jelent már egy-két cég, aki ebben bízunk. S az ÁPER-laktanyánál is bízunk abban, hogy ott is tudunk nekik kedvezményes ipari parki funkciókat kialakítani. Van egy olyan verziónk, azt meglátjuk, ez egy hosszabb távú fejlesztés, hogy tudunk-e alternatív energia-ellátást biztosítani az ipari parkba. Magyarul napelem mezőket telepíteni arra, hogy olcsóbb energiát kapjanak. Ez egy elég nagy fejlesztés meg nagy területvásárlás szükséges hozzá. Meglátjuk, hogy ezt össze tudjuk-e rakni különböző projektekből. De ez egy konkrét célunk. És ugye van egy másik rész, ami nem a termelő iparág, hanem a szolgáltatói. Ebben kifejezetten fontosnak tartjuk azt, hogy a szolgáltatókhoz legyen kereslet. Ezért van például számtalan olyan projektünk, amiben szeretnénk fejleszteni mind az Aquapark mellett egy turisztikai részt. Tehát hogy szeretnénk egy energiahatékonyabb aquaparkot egy nagy szállodával megvalósítani a Tüskés-réten meg a belvárosban a régi vásárcsarnok helyén. Tehát a szobaszám-növeléssel tudnánk a turisztikai számokat növelni. Ez ugye növeli azt, amit fogyaszt itt az éttermekben, a vásárcsarnokban, boltokban. Ugye a reptér pluszba erre be tudna hozni még egy olyan igényt, hogy orvosi, egészségügyi ellátásokra is tudnánk szakosodni. Például ez a német cég, akivel beszélgettünk, ez tipikusan ebben az iparban az egyedi orvosellátásban tudná segíteni mondjuk a fogászati klinikát. Tehát ezek tudnák hosszabb távon ráépíteni nekünk. Tehát mi azt gondoljuk, hogy nekünk, ha a turizmusra, mint iparágra tekintünk, akkor lehet, hogy a városnak a közvetlen bevétele nem nagy belőle, már ha a turisztikai hozzájárulási befizetéseket nézzük, de mint iparüzési adó meg mint munkahely-megtartó tevékenység, kifejezetten fontosnak tartjuk és ezért ruházunk bele ezekbe a dolgokba s hozzuk létre azokat a dolgokat, amik őket így segítik. Tehát vannak a termelők meg a szolgáltatók. Mind a két esetben vizsgáljuk, hogy hol tudunk egyedi kedvezményeket adni. Mondjuk a covid alatt több, mint 600 millió forint kedvezményt adtunk a városi ingatlant bérlő kis cégeknek. Most is van egy egyéni támogatási rend, amit elfogadott pénteken a város. Az energiaválság alatt lévő cégeknél felméréseket szoktunk indítani félévente online-ban, hogy mondják el, mi fáj, hol van gondjuk, hol tudunk segíteni. Most is létrehoztunk egy 100 milliós alapot erre, hogy a helyi cégeket hogyan tudjuk a válságon

túlsegíteni. De ugye mi nem csak azt szeretnénk, hogy a számláik ki legyenek fizetve, hanem ők is proaktív módon tegyenek azért, hogy az energiamixeik átalakuljanak és mondjuk a jövőben ez ne állandó probléma legyen, hanem ők is úgy tekintsenek rá, hogy mi mit tudunk tenni azért, hogy ezeket megoldjuk.

KA: Ezek szerint jó a kommunikáció közöttük is?

RCs: Igen. Remélem. Hát most minden cég nevében nem tudok nyilatkozni azért.

KA: Tartják a kapcsolatot non-profit szervezetekkel vagy konkrétan lakosok is, a lakosság is fel tudja Önöket keresni?

RCs: Ugye van ennek több olvasata. Természetesen, ha bármilyen lakossági bejelentés érkezik, azt kivizsgáljuk és válaszolunk. Az uniós fejlesztési projekteknél, mint a Misinánál, ott csináltunk külön egy nagy mintaprojektet, hogy hogyan lehet minél jobban a lakosokat megszólítani. Ezt már továbbfejlesztettük a Mecsek oldallal, mert ez már teljes facebook és viber háttérrel meg van támogatva, hogy egyedi kommunikációban is tudjanak véleményt mondani, hogy mi legyen a mecseki területekkel. Ezekben is megyünk tovább. Szeretnénk egy, most ennek egy chatbot rendszer az alapja. Ezt a chatbot rendszert szeretnénk a városi kommunikációba mesterséges intelligencia alapon továbbfejleszteni. Tehát jövő szeptemberre azt szeretnénk, hogy, aki mondjuk felmegy a városi honlapra, az találkozik egy, azt hiszem Flórának hívják a mecseki fejlesztésben ezt a chatbot-unkat, ez egy ilyen zöld kis manó, hölgy manó. És akkor övele lehetne ezt az egészet tovább vinni. Fontos, hogy az egész digitális. Tehát nem csak a fenntarthatóságra törekszünk, hanem a teljes digitalizációs irányt is nyomjuk a fiatalok miatt. Most vezetjük be az okosparkolást. Novemberben adjuk át a teljes okosparkolást a belvárosban. Telefon alapon mindenhol követhető meg úgy, hogy a plázákban lesznek kinn ilyen parkolóhely-eligazítók, hogy itt még ennyi van, ott még annyi van, aki a Zsolnay szobornál bemegy. Ezt mi kifejezetten fontosnak tartjuk, hogy ez a típusú része a lakosok felé nyíljon. Akkor van egy olyan rész, most vizsgáljuk idén, hogy valószínű a jövő évi költségvetésbe már lesz közösségi költségvetés. Tehát az, hogy hogyan lehet még közvetlenebbül bevonni a véleményeket. Hogy lehet még direktebb véleményeket kapni a lakosoktól. Tehát ezeket az eszközöket mind próbáljuk. Figyeltük a közösségi gyűlést, de ezt még egy kicsit drágának tartjuk, majd meglátjuk. Azt látjuk, hogy Pesten jól működik. Induljon el a közösségi költségvetés és aztán meglátjuk.

KA: Az oktatást tekintve a helyi munkaerőpiaci igényekhez hogyan lehetne vagy hogyan tudják a szakmunkásképzést vagy a felnőttképzést igazítani? Van-e erre egyáltalán lehetőség?

RCs: Hát ugye a szakmunkásképzés és a felnőttképzés jelentős részébe uniós projekteket tudunk generálni, amiket együttműködő partnerekkel létrehozunk. Ezek mennek is. De azért látni kell, hogy alapvetően ez azért nem a mi kezünkben van ma. Mi ugye azt tudjuk befolyásolni, hogy a magasabb hozzáadott értékű képzéseknél egy ösztöndíj-rendszert indítunk és abba cégek, az egyetem és a város közösen érdekelt. Az alsóbb szinteken, például az IT-Hub, amit létrehoztunk, tehát az informatikai ökoszisztémában lévő cégek maguk elkezdtek egyeztetni. Tehát azt tudtuk generálni, hogy létrejöjjön egy ilyen, saját érdekeit képviselő gazdasági csoport és ők a különböző szakképző intézményekkel elkezdtek kialakítani olyan projekteket, ami az informatikai alapképzést segíti. Tehát az ott megy. A szakmunkáshiány az szerintem az meg van. Nekünk inkább az egy-két dilemmánk, hogy a dél-dunántúli régióban, főleg Baranya déli részén vannak még olyan munkaerő-csomópontok, amik igazából közlekedés miatt nem tudnak bejönni. Tehát nem kapnak még annyi bért, hogy beüljenek egy kocsiba és bejöjjenek dolgozni, de mondjuk a közösségi közlekedéssel ezt meg lehetne oldani. Most létrehozunk egy foglalkozási kerekasztalt. Megpróbáljuk a helyi cégeket, a kamarát, a közlekedési szolgáltatókat leültetni, hogy tudunk-e kidolgozni valami közös programot arra, hogy körülbelül a kamarai felmérések szerint 1000 - 1500 potenciális munkavállalónak kínáljunk olyan közlekedési alternatívát, amiben megéri nekik a munkaerőpiacra visszalépni. Inkább ezt látjuk, hogy ez. Képzési kérdés mindig van vagy mindig lesz, de azt látjuk, hogy van olyan típusú munkaerő-kapacitás, aminek a visszamozgatása nekünk most azért tudna segíteni.

KA: A Pécsi Tudományegyetem vezetésével milyen a viszonyuk? A kvalifikált munkaerőnek a teremtése, megtartása céljából vannak-e közös elképzelések?

RCs: Igen. Ez az ösztöndíjprogram, amit mondtam Önnek, ez a rektori hivattal lett leegyeztetve a nyáron. Ennek a tervezése folyik és több szerződést készítünk most elő. A város finanszírozza azt, hogy az egyetemen nőjön a hallgatók száma, de olyan igények mellett, amit a cégek kérnek. Ezt az ösztöndíjrendszert elkezdtek kidolgozni. Emellett folyamatos egyeztetésben vagyunk az összes karral. Az üzleti szolgáltató központoknál a PTE Közgazdaságtudományi Kar az országban elsőként kezdte másfél éve a szolgáltató központokra vonatkozó képzéseket. Még azt hiszem a Corvinus sem kezdte el akkor vagy nem tudom, hogy csinálja-e ma. Tehát sikerült ebbe bevinni ilyen gyakorlati dolgokat. Több karral folyamatos kapcsolatban vagyunk, vonjuk be őket városi fejlesztési, innovációs projektekre, ahol tudjuk ezt generálni. Mi azt gondoljuk, hogy a cégek és az egyetem közti kapcsolat erősítése a város feladata. Van egy konkrét projektünk. Ha ez az A kategóriás irodás projektünk összejön, ez körülbelül 1000 hallgató itt tartására tenne célt vagy javaslatot. Ugye 10-12 ezer négyzetméter

A kategória. Itt a város vállalná, hogy azokat a cégeket hozza, van is nálunk ilyen kereslet, akik igénylik azt, hogy betelepüljenek, mint szolgáltató központok Pécsen. Ebbe elég sokat tettünk bele az elmúlt 2 évben. Ha ez az irodaház funkció kiépülne, körülbelül ennyi hallgató itt tartására tudnánk javaslatot tenni az elkövetkező 2-3-4 évben. Ez ugye az egyetemnek például az alapítványi szerződésben lévő indikátorok között egy kiemelt szempont, hogy minél több hallgató maradjon a régióban, tehát ez megint egy újabb kapocs lehetne. Fejlesztés van abban, hogy az energetikai csomagokat hogy tudjuk megtenni, illetve a reptérfejlesztés. Ez alapvetően megint az egyetemnek egy kvázi közvetett fejlesztése. Tehát nekünk az egyetem az egyik stratégiai cél, mármint az egyetemnek bármilyen típusú fejlesztése.

KA: A többi Baranya megyei önkormányzattal milyen a viszonyuk?

RCs: Alapvetően ugye jó, de azért azt látni kell, hogy volumenében eltérő kérdéskörökkel mozognak. Sok olyan projektünk van, amibe közös tulajdonosok vagyunk. Mondok egy példát, egy társulás a hulladékkezelő cégeket fogja össze. A Tettye Forrásházban nagyon sok kisönkormányzat van, tehát a vízi közmű cégben. Akkor a reptérről nagyon sokat tárgyaltunk a pogányiakkal, övelük is kifejezetten jó az együttműködés. Korábban ott egy nagy vita volt. Perek volt még '19 előtt az önkormányzat és Pécs között, de most sikerült ezt tisztázni, megoldani. Én azt gondolom, hogy Szigetvárral, Moháccsal, Siklóssal és a többivel is van egy folyamatos kommunikáció. Ebben éllesztjük a városi fejlesztési terveket, a megyei fejlesztési terveket. Tehát ha a turisztikáról, reptérfejlesztésről beszélünk, ott egyértelműen a megyei fejlesztési terveket erősíti. Vagy ha mondjuk az ipari parkokba itt fogunk embereket vagy cégeket, az ugye a megyei foglalkoztatást segíti. Azt gondolom, hogy közútfejlesztésben van olyan terv, amit közösen hajtunk, tehát bízunk benne, hogy ez a Pécs-Szigetvár-Kaposvár M7-es felé tartó fejlesztésben sikerül megállapodni, bár most épp nem vagyok benne biztos, hogy a tervezésen ez túlmegegy. Ez lehet, hogy olyan irány, ami munkaerőpiaci szempontból kinyitja jobban a régiót.

3.Melléklet: Településre vonatkozó lakossági kérdőív

Kedves Kitöltő!

Kapás Alexandra vagyok, a Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem végzős mesterszakos hallgatója.

Szakedolgozatom témája Baranya és Csongrád-Csanád vármegye gazdasági-társadalmi összehasonlítása, kitérve a már megvalósult és potenciális regionális fejlesztési stratégiákra. Jelen kérdőív célja a lakossági elégedettség felmérése, illetve a lakosság által észlelt problémák/hiányosságok feltárása Szeged, illetve Pécs vonatkozásában.

A kérdőív kitöltése teljesen anonim módon történik. A megadott adatokból semmilyen módon nem beazonosítható a kitöltő személy.

Kérem segítse válaszaival kutatásom!

*Kötelező

Az Ön neme

*

Nő

Férfi

Az Ön életkora

*

18 év alatti

18-25 év között

26-45 év között

46-62 év között

62 év feletti

Az Ön családi állapota

*

hajadon/nőtlen

házas

élettársi kapcsolat

elvált

özvegy

Melyik városban él?*

Szeged

Pécs

Mióta él a városban?

Egész életemben itt éltem

10 évnél régebben

5 és 10 év között
Kevesebb, mint 5 éve

Az Ön foglalkozása

*

segédmunkás
szakmunkás
adminisztratív dolgozó
középvezető
felsővezető
szakdolgozó
magánvállalkozó
mezőgazdasági vállalkozó/őstermelő
állami alkalmazott
tanuló/felsőoktatási hallgató
nyugdíjas
háztartásbeli
munkanélküli
egyéb

Az Ön legmagasabb iskolai végzettsége

*

8 általános vagy kevesebb
szakmunkásképző
szakközépiskola
gimnázium
főiskola/egyetem
egyéb

Az alábbi tulajdonságok Ön szerint mennyire jellemzőek városára?

(1=egyáltalán nem jellemző, 2=kevésbé jellemző, 3=mérsékeltten jellemző, 4=erősen jellemző, 5=teljes mértékben jellemző, 6=nem tudom megítélni)

*

1
2
3
4
5
6

Dinamikusan fejlődő megyeközpont
Kiváló földrajzi elhelyezkedés
Élhető település
Megfelelő közbiztonság
Kiváló infrastruktúra
Élénk kulturális és civil élet
Családbarát település

Megfelelő oktatás/tanulási lehetőségek
Megfelelő tömegközlekedés
Környezetbarát település
Külföldiekkel szembeni elfogadó közösség
Megfelelő köztisztaság
Szervezett hulladékelszállítás, hulladékkezelés
Gazdag természeti környezet
Megfelelő sportolási lehetőségek
Többféle rekreációs, szórakozási lehetőség
Megfelelő mennyiségű park, játszótér
Kimagasló egészségügyi ellátás
Megfelelő városon belüli úthálózat
Jó munka-és elhelyezkedési lehetőségek
Sokféle vállalkozási lehetőség
Dinamikusan fejlődő megyeközpont
Kiváló földrajzi elhelyezkedés
Élhető település
Megfelelő közbiztonság
Kiváló infrastruktúra
Élénk kulturális és civil élet
Családbarát település
Megfelelő oktatás/tanulási lehetőségek
Megfelelő tömegközlekedés
Környezetbarát település
Külföldiekkel szembeni elfogadó közösség
Megfelelő köztisztaság
Szervezett hulladékelszállítás, hulladékkezelés
Gazdag természeti környezet
Megfelelő sportolási lehetőségek
Többféle rekreációs, szórakozási lehetőség
Megfelelő mennyiségű park, játszótér
Kimagasló egészségügyi ellátás
Megfelelő városon belüli úthálózat
Jó munka-és elhelyezkedési lehetőségek
Sokféle vállalkozási lehetőség

Hogyan értékelné az alábbi környezettel/környezetvédelemmel kapcsolatos gondokat a városban? (1=egyáltalán nem jellemző, 2=kevésbé jellemző, 3=mérsékeltlen jellemző, 4=erősen jellemző, 5=teljes mértékben jellemző, 6=nem tudom megítélni)*

1
2
3
4
5
6

Közterületek elhanyagoltsága

Utak rossz minősége
Közlekedési hálózat elmaradottsága
Többsávós úthálózat hiánya
Kevés park, játszótér, zöld terület
Biciklisávok aggályos kialakítása
Centrum-periféria ellentét
Hulladékkezelés, nyilvános szemetesek ürítése, tisztán tartása
Növekvő szmog, légszennyezettség
Közterületek elhanyagoltsága
Utak rossz minősége
Közlekedési hálózat elmaradottsága
Többsávós úthálózat hiánya
Kevés park, játszótér, zöld terület
Biciklisávok aggályos kialakítása
Centrum-periféria ellentét
Hulladékkezelés, nyilvános szemetesek ürítése, tisztán tartása
Növekvő szmog, légszennyezettség

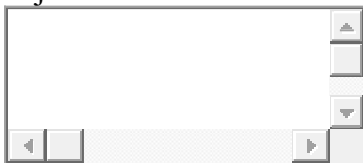
Milyen megoldással élne a hajléktalanok helyzetével kapcsolatban? (Több válasz is lehetséges)

*

Lakhatás biztosítása
Pszichiátriai/tanácsadói segítség
Hajléktalanszállók rendbetétele, folyamatos felügyelet a bent tartózkodók részére
Munkalehetőség biztosítása/ közmunka-programba való beintegrálás
Nincs ötletem, ez az önkormányzat feladata
Egyéb javaslatom lenne

Ha esetleg más javaslattal élne a hajléktalanok helyzetének megoldására vonatkozóan vagy látott más városban már bevált módszert a problémára, mi lenne az?

Saját válasz

Mennyire elégedett az alábbiakkal? (1=egyáltalán nem elégedett, 2= kissé elégedett, 3=mérsékeltlen elégedett, 4= nagyon elégedett, 5=teljes mértékben elégedett)

*

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Közlekedési infrastruktúra, úthálózat

Természeti környezet
Hulladékgazdálkodás
Köztisztaság
Szelektív hulladékgyűjtés
Környezetvédelem
Megújuló energiaforrások használata
Oktatási intézmények állapota
Kulturális, egyházi építmények állapota
Műemlékek állapota
Tanfolyamok, továbbtanulási, képzési lehetőségek
Oktatás színvonala
Munkalehetőségek száma
Munkahelyek minősége
Közbiztonság
Elektív (halasztható, időpontos) egészségügyi ellátás
Sürgősségi egészségügyi ellátás
Hatósági ügyintézés
Kulturális lehetőségek
Sportolási lehetőségek
Szabadidős/rekreációs tevékenységek
Városi programok, rendezvények
Pénzügyi szolgáltatások elérhetősége
Távközlési szolgáltatások
Közösségi összefogás
Vendégszeretet
Az önkormányzat munkája
Lakossági tájékoztatás a várost érintő fejlesztésekről
Közlekedési infrastruktúra, úthálózat
Természeti környezet
Hulladékgazdálkodás
Köztisztaság
Szelektív hulladékgyűjtés
Környezetvédelem
Megújuló energiaforrások használata
Oktatási intézmények állapota
Kulturális, egyházi építmények állapota
Műemlékek állapota
Tanfolyamok, továbbtanulási, képzési lehetőségek
Oktatás színvonala
Munkalehetőségek száma
Munkahelyek minősége
Közbiztonság
Elektív (halasztható, időpontos) egészségügyi ellátás
Sürgősségi egészségügyi ellátás
Hatósági ügyintézés
Kulturális lehetőségek

Sportolási lehetőségek
Szabadidős/rekreációs tevékenységek
Városi programok, rendezvények
Pénzügyi szolgáltatások elérhetősége
Távközlési szolgáltatások
Közösségi összefogás
Vendégszeretet
Az önkormányzat munkája
Lakossági tájékoztatás a várost érintő fejlesztésekről

Városának fenntarthatósága érdekében Ön mit hajlandó tenni? (Több válasz is lehetséges)

*

Munkahelyteremtés, elsődlegesen a helyi munkaerő alkalmazása
Aktív közösségi élet fejlesztése
Szelektív hulladékgyűjtés
Saját ingatlan előtti közterület rendben tartása
Részvétel civil szervezetekben
Faültetés, gyepesítés
Pozitív utcakép kialakítása
Csatornázás, esőelvezetés problémájára való odafigyelés
Rendszeresen kerékpár, tömegközlekedés használata
Egyéb:

Milyen gazdasági-, illetve településfejlesztést érez kiemelkedő fontosságúnak? (Több válasz is lehetséges)

*

Kulturális értékek megőrzése
Idegenforgalom, turizmus további támogatása
Szálláshelyek számának és minőségének javítása
Helyi (mikro)vállalkozások támogatása
Nemzetközi cégek betelepítése
Információáramlás jobbá tétele
Utak szélesítése, parkolási nehézségek megoldása
Sportlétesítmények, stadion létrehozása
Szabadidős, szórakozási lehetőségek kibővítése
Hivatali ügyintézés megkönnyítése
Egészségvédelem, prevenció elterjesztése a lakosság körében
Szélesebb tanfolyami, nyelvtanfolyami, képzési, továbbtanulási lehetőségek,
ösztöndíjprogramok
Hajléktalanok helyzetének megoldása
Egyéb:

Miért szeret itt élni?

*

Saját válasz

Miért nem szeret itt élni?

*

Saját válasz

Tagja-e a településen civil szervezetnek? Ha igen, miért, ha nem, miért nem?

Saját válasz

Mennyire tartja magát tájékozottnak a város ügyeit illetően?

Nem tájékozott/nem érdeklő

Részben tájékozott

Tájékozott

Teljesen tájékozott, naprakész

Milyen fórumokon értesül a településfejlesztéssel kapcsolatban? (Több válasz is megjelölhető)

*

Helyi/regionális TV

Helyi/regionális újság

Helyi rádió

Plakátok/közterületi hirdetések

Önkormányzati hírlevél

Sajtótájékoztató

Internet/email/közösségi média

Egyéb:

Szokott Ön részt venni lakossági fórumokon?

*

Igen, mindig

Néha

Nem

Mely területen szeretne fejlődést látni a városban? (Több válasz is lehetséges)

*

Turizmus

Mezőgazdaság

Lakáspépítés, épület-illetve panelfelújítás

Ipar fejlődése, ipari övezetek növelése

Lakossági szolgáltatások

Közlekedés és infrastruktúrájának javítása

Oktatás, szakképzés, továbbképzés, tanfolyamok

Egyéb:

Milyen fejlesztési javaslatokat tenne? Mit hiányol a városból? Mi az, amin változtatna és hogyan?

*

Saját válasz

Tervezi-e a jövőben a város elhagyását?

*

Igen

Nem

Még nem gondoltam rá

Amennyiben elhagyná a várost, mi okból tenné és körülbelül mikor?

Amennyiben szeretne értesülni a felmérés eredményéről, kérem adja meg e-mail címét hogy eljuttathassam Önhöz azt.

Segítségét nagyon köszönöm!

4. Melléklet: Táblázatok

1. sz. táblázat

Csongrád-Csanád vármegye népesség számának alakulása, népsűrűség, népszaporodás 1870 és 2011 között

(Forrás: KSH https://www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_területi_06 letöltve 2022. 12. 31.)

Év	Népesség	Népsűrűség, fő/km ²	A népesség		Időszak	Tényleges szaporodás, ill. fogyás (-)	Átlagos évenkénti szaporodás, ill. fogyás (-) százalékban
			az 1870. évi	az előző			
			népszámlálás százalékában				
Jelenlévő népesség							
1870	269 803	63,3	100,0	–	–	–	–
1880	286 636	67,2	106,2	106,2	1870–1880	16 833	0,55
1890	327 273	76,8	121,3	114,2	1881–1890	40 637	1,33
1900	363 821	85,3	133,7	110,3	1891–1900	33 561	0,98
1910	395 361	92,7	146,5	108,7	1901–1910	31 540	0,83
1920	407 831	95,7	151,2	103,2	1911–1920	12 470	0,31
1930	426 374	100,0	158,0	104,5	1921–1930	18 543	0,45
1941	434 749	102,0	161,1	102,0	1931–1941	8 375	0,19
1949	429 083	100,7	159,0	98,7	1941–1948	-5 666	-0,17
1960	434 046	101,8	160,9	101,2	1949–1959	4 963	0,10
1970	441 399	103,5	163,6	101,7	1960–1969	7 353	0,17
Állandó népesség							
1980	450 829	105,8	167,1	103,2	1970–1979	14 021	0,32
1990	434 143	101,8	160,9	96,3	1980–1989	-16 686	-0,38
2001	418 574	98,2	155,1	96,4	1990–2001	-15 569	-0,33
2011	403 888	94,7	149,7	96,5	2001–2011	-14 686	-0,33
Lakónépesség							
1980	456 300	107,0	169,1	102,5	1970–1979	11 080	0,25
1990	438 842	102,9	162,7	96,2	1980–1989	-17 458	-0,39
2001	433 344	101,7	160,6	98,7	1990–2001	-5 498	-0,11
2011	417 456	97,9	154,7	96,3	2001–2011	-15 888	-0,34

2. sz. táblázat

Baranya vármegye népesség számának alakulása, népsűrűség, népszaporodás 1870 és 2011 között

(Forrás: KSH https://www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_teruleti_02 letöltve 2022. 12. 31.)

Év	Népesség	Népsűrűség, fő/km ²	A népesség		Időszak	Tényleges szaporodás, ill. fogyás (-)	Átlagos évenkénti szaporodás, ill. fogyás (-) százalékban
			az 1870. évi	az előző			
			népszámlálás százalékában				
Jelenlévő népesség							
1870	265 069	59,8	100,0	–	–	–	–
1880	273 615	61,8	103,2	103,2	1870–1880	8 546	0,29
1890	299 901	67,7	113,1	109,6	1881–1890	26 286	0,92
1900	313 174	70,7	117,4	103,8	1891–1900	11 297	0,37
1910	328 902	74,3	124,1	105,0	1901–1910	15 728	0,49
1920	313 469	70,8	118,3	95,3	1911–1920	-15 433	-0,48
1930	337 698	76,2	127,4	107,7	1921–1930	24 229	0,75
1941	353 426	79,8	133,3	104,7	1931–1941	15 728	0,45
1949	356 533	80,5	134,5	100,9	1941–1948	3 107	0,11
1960	395 342	89,3	149,1	110,9	1949–1959	38 809	0,94
1970	421 321	95,1	158,9	106,6	1960–1969	25 979	0,64
Állandó népesség							
1980	429 482	97,0	162,0	102,6	1970–1979	11 068	0,26
1990	417 477	94,2	157,5	97,2	1980–1989	-12 005	-0,28
2001	399 989	90,3	150,9	95,8	1990–2001	-17 488	-0,39
2011	379 712	85,7	143,3	94,9	2001–2011	-20 277	-0,48
Lakónépesség							
1980	432 617	97,7	163,2	102,6	1970–1979	10 852	0,25
1990	417 400	94,2	157,5	96,5	1980–1989	-15 217	-0,36
2001	407 448	92,0	153,7	97,6	1990–2001	-9 952	-0,22
2011	386 441	87,2	145,8	94,8	2001–2011	-21 007	-0,49

9. sz. táblázat

A népesség gazdasági aktivitás és nemek szerint Baranya vármegyében

(Forrás: KSH https://www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_teruleti_02 letöltve 2023. 02.18)

Gazdasági aktivitás	1941	1949	1960	1970	1980	1990	2001	2011
Férfi								
Foglalkoztatott	119 655	113 977	122 106	118 347	117 920	99 163	72 215	74 655
Munkanélküli	..	..	..	..	..	3 532	11 412	13 524
Inaktív kereső	4 473	5 029	8 776	25 099	32 619	41 890	55 372	45 002
Eltartott	49 135	52 212	60 610	62 244	59 561	56 399	54 436	49 316
Együtt	173 263	171 218	191 492	205 690	210 100	200 984	193 435	182 497
Nő								
Foglalkoztatott	36 781	42 896	62 731	83 234	87 869	79 581	64 175	67 275
Munkanélküli	..	..	..	..	..	1 736	7 283	12 026
Inaktív kereső	3 059	4 194	7 115	28 623	48 612	64 123	83 900	75 072
Eltartott	140 323	138 225	134 004	104 218	86 036	70 976	58 655	49 571
Együtt	180 163	185 315	203 850	216 075	222 517	216 416	214 013	203 944
Összesen								
Foglalkoztatott	156 436	156 873	184 837	201 581	205 789	178 744	136 390	141 930
Munkanélküli	..	..	..	..	..	5 268	18 695	25 550
Inaktív kereső	7 532	9 223	15 891	53 722	81 231	106 013	139 272	120 074
Eltartott	189 458	190 437	194 614	166 462	145 597	127 375	113 091	98 887
Összesen	353 426	356 533	395 342	421 765	432 617	417 400	407 448	386 441
Megoszlás, százalék								
Férfi								
Foglalkoztatott	69,1	66,6	63,8	57,5	56,1	49,3	37,3	40,9
Munkanélküli	..	..	..	..	..	1,8	5,9	7,4
Inaktív kereső	2,6	2,9	4,6	12,2	15,5	20,8	28,6	24,7
Eltartott	28,4	30,5	31,7	30,3	28,3	28,1	28,1	27,0
Együtt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nő								
Foglalkoztatott	20,4	23,1	30,8	38,5	39,5	36,8	30,0	33,0
Munkanélküli	..	..	..	..	..	0,8	3,4	5,9
Inaktív kereső	1,7	2,3	3,5	13,2	21,8	29,6	39,2	36,8
Eltartott	77,9	74,6	65,7	48,2	38,7	32,8	27,4	24,3
Együtt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Összesen								
Foglalkoztatott	44,3	44,0	46,8	47,8	47,6	42,8	33,5	36,7
Munkanélküli	..	..	..	..	..	1,3	4,6	6,6
Inaktív kereső	2,1	2,6	4,0	12,7	18,8	25,4	34,2	31,1
Eltartott	53,6	53,4	49,2	39,5	33,7	30,5	27,8	25,6
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

11. sz. táblázat

A népesség gazdasági aktivitás és nemek szerint Csongrád-Csanád vármegyében

(Forrás: KSH https://www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_teruleti_06 letöltve 2023. 02.18)

Gazdasági aktivitás	1941	1949	1960	1970	1980	1990	2001	2011
Férfi								
Foglalkoztatott	146 920	138 922	138 264	128 864	121 174	105 504	84 484	87 456
Munkanélküli	..	..	..	..	..	2 817	9 558	10 630
Inaktív kereső	5 390	6 049	9 411	26 922	38 458	43 023	53 595	46 525
Eltartott	62 363	61 673	61 214	59 114	60 349	58 198	58 160	52 912
Együtt	214 673	206 644	208 889	214 900	219 981	209 542	205 797	197 523
Nő								
Foglalkoztatott	54 319	59 330	81 648	91 246	95 649	85 057	69 690	77 042
Munkanélküli	..	..	..	..	..	1 372	7 022	9 935
Inaktív kereső	3 954	5 842	9 695	32 976	57 786	72 289	88 559	79 614
Eltartott	161 803	157 267	133 814	106 098	82 884	70 582	62 276	53 342
Együtt	220 076	222 439	225 157	230 320	236 319	229 300	227 547	219 933
Összesen								
Foglalkoztatott	201 239	198 252	219 912	220 110	216 823	190 561	154 174	164 498
Munkanélküli	..	..	..	..	..	4 189	16 580	20 565
Inaktív kereső	9 344	11 891	19 106	59 898	96 244	115 312	142 154	126 139
Eltartott	224 166	218 940	195 028	165 212	143 233	128 780	120 436	106 254
Összesen	434 749	429 083	434 046	445 220	456 300	438 842	433 344	417 456
Megoszlás, százalék								
Férfi								
Foglalkoztatott	68,4	67,2	66,2	60,0	55,1	50,3	41,1	44,3
Munkanélküli	..	..	..	..	..	1,3	4,6	5,4
Inaktív kereső	2,5	2,9	4,5	12,5	17,5	20,5	26,0	23,6
Eltartott	29,1	29,8	29,3	27,5	27,4	27,8	28,3	26,8
Együtt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nő								
Foglalkoztatott	24,7	26,7	36,3	39,6	40,5	37,1	30,6	35,0
Munkanélküli	..	..	..	..	..	0,6	3,1	4,5
Inaktív kereső	1,8	2,6	4,3	14,3	24,5	31,5	38,9	36,2
Eltartott	73,5	70,7	59,4	46,1	35,1	30,8	27,4	24,3
Együtt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Összesen								
Foglalkoztatott	46,3	46,2	50,7	49,4	47,5	43,4	35,6	39,4
Munkanélküli	..	..	..	..	..	1,0	3,8	4,9
Inaktív kereső	2,1	2,8	4,4	13,5	21,1	26,3	32,8	30,2
Eltartott	51,6	51,0	44,9	37,1	31,4	29,3	27,8	25,5
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

15. sz. táblázat

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók kedvezmények nélküli nettó kumulált átlagkeresete negyedévente Budapest, Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, Baranya vármegye és Csongrád-Csanád vármegye vonatkozásában

(Forrás KSH https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0176.html letöltve 2022. 11. 16.)

	Budapest	Dél- Dunántúl	Dél-Alföld	Baranya vármegye	Csongrád- Csanád vármegye
2022. I. félév	417 972 Ft	283 248 Ft	276 734 Ft	279 094 Ft	288 121 Ft
2022. I. negyedév	425 586 Ft	281 701 Ft	277 692 Ft	280 627 Ft	289 513 Ft
2021. I-IV. negyedév	359 675 Ft	247 409 Ft	239 326 Ft	240 905 Ft	248 341 Ft
2021. I-III. negyedév	350 852 Ft	242 266 Ft	233 653 Ft	235 153 Ft	243 249 Ft
2021. I. félév	351 248 Ft	241 229 Ft	231 891 Ft	233 085 Ft	241 352 Ft
2021. I. negyedév	345 910 Ft	234 796 Ft	226 738 Ft	230 065 Ft	235 845 Ft
2020. I-IV. negyedév	334 238 Ft	226 241 Ft	218 845 Ft	218 926 Ft	225 316 Ft
2020. I-III. negyedév	326 679 Ft	222 689 Ft	214 217 Ft	215 732 Ft	221 673 Ft
2020. I. félév	328 203 Ft	221 676 Ft	213 343 Ft	215 361 Ft	221 667 Ft
2020. I. negyedév	316 968 Ft	213 921 Ft	207 825 Ft	208 180 Ft	214 785 Ft
2019. I-IV. negyedév	305 924 Ft	206 031 Ft	200 227 Ft	200 334 Ft	205 933 Ft
2019. I-III. negyedév	298 693 Ft	201 836 Ft	196 416 Ft	195 293 Ft	202 514 Ft
2019. I. félév	299 859 Ft	200 044 Ft	194 959 Ft	193 592 Ft	201 295 Ft
2019. I. negyedév	294 322 Ft	194 647 Ft	191 177 Ft	190 226 Ft	197 121 Ft
2018. I-IV. negyedév	275 273 Ft	185 547 Ft	181 451 Ft	179 951 Ft	189 010 Ft
2018. I-III. negyedév	270 292 Ft	182 663 Ft	178 349 Ft	177 935 Ft	186 449 Ft
2018. I. félév	272 254 Ft	182 055 Ft	176 685 Ft	177 660 Ft	185 737 Ft
2018. I. negyedév	265 035 Ft	178 391 Ft	173 165 Ft	175 514 Ft	181 874 Ft

17. sz. táblázat

Egy főre jutó hazai termék változása (Budapest, Baranya vármegye, Csongrád-Csanád vármegye)

(Forrás: KSH)

Év	Budapest	Baranya vármegye	Csongrád-Csanád vármegye
2000	2565	958	1071
2001	2982	1105	1235
2002	3531	1272	1379
2003	3823	1400	1485
2004	4310	1519	1631
2005	4736	1573	1722
2006	5219	1685	1837
2007	5504	1785	1866
2008	5943	1873	2022
2009	5997	1802	1985
2010	6024	1832	2028
2011	6210	1839	2093
2012	6375	1933	2206
2013	6481	1997	2284
2014	6930	2142	2537
2015	7112	2285	2675
2016	7422	2401	2738
2017	8168	2645	2980
2018	8992	3001	3264
2019	10095	3293	3605
2020	10198	3371	3754

19. sz. táblázat

Külföldi közvetlen működőtőke-befektetéseket adó vállalatok száma (Budapest, Baranya vármegye, Csongrád-Csanád vármegye)

(Forrás: KSH)

	Budapest	Baranya vármegye	Csongrád-Csanád vármegye
2008	17694	593	535
2009	17780	579	530
2010	18341	557	517
2011	18630	557	508
2012	17396	519	510
2013	17212	490	460
2014	17035	468	406
2015	16212	441	405
2016	15327	392	375
2017	13934	349	325
2018	14663	331	351
2019	16243	352	347
2020	15204	335	327

20.sz. táblázat

Ipari parkok

(Forrás:https://www.investincsongradcounty.hu/hu/?option=com_content&view=article&id=116&Itemid=551)

<http://www.baranya.hu/befektetoknek>

<http://www.eli-alps.hu/>)

Baranya vármegye	Csongrád-Csanád vármegye
12. Pécsi Ipari Park (Pécs)	1. Algyő és Térsége „JURA” Ipari Park és Technológiai Központ (Algyő)
13. Pécs Déli Ipari Park (Pécs)	2. Csongrádi Környezetvédelmi Ipari Park (Csongrád)
14. Pannova Ipari park (Pécs)	3. Délép Ipari Park (Szeged)
15. Bólyi Ipari Park (Bóly)	4. Első Szegedi Ipari Park (Szeged)
16. Carboker – Komlói Ipari Park (Komló)	5. Homokhát Térségi Agrár Ipari Park (Mórahalom)
17. Mohácsi Ipari Logisztikai Üzleti Park (Mohács)	6. Kistelek és Térsége Ipari Park (Kistelek)
18. Siklói 'Serena' Ipari Park (Siklós)	7. Makói Ipari Park (Makó)
19. Sellyei Ipari Park (Ormánság)	8. Szegedi Ipari Logisztikai Központ és Ipari Park „SZILK” (Szeged)
	9. SZEKO Ipari Park (Szeged)
	10. Szentes Ipari Park (Szentes)
	11. Hódmezővásárhelyi Ipari Park (Hódmezővásárhely)
	12. ELI-ALPS Kutatóközpont
	13. Science Park (Szeged)

21. sz. táblázat

Legnagyobb gazdasági vállalatok

(Források: https://pecsistop.hu/regio/mutatjuk_baranya_legpotensebb_cegeit/491652,
<https://csmkik.hu/hirek/top-100-igy-teljesített-csongrad-megye-gazdasaga>, <https://www.delmagyar.hu/helyi-gazdasag/2022/10/csongrad-csanad-100-legnagyobb-vallalata-gyult-ossze-fotok>,
<https://szeged.hu/cikk/tizenegy-csongrad-csanad-megyei-vallalkozas-van-az-500-legnagyobb-arbevetelu-magyar-ceg-listajan> letöltve: 2022. 10. 31.)

Baranya vármegye	Csongrád-Csanád vármegye
- Mecsek Fűszért Zrt. (Pécs)	- SOLE-Mizo Zrt. (Szeged)
- Hauni Hungária Kft. (Pécs)	- Pick Szeged Zrt. (Szeged)
- Pannon-Biomassza Kft. (Pécs)	- Hansa-Kontakt Kft. (Szeged)
- HONSA Kft. (Pécs)	- Goodwill Pharma Zrt. (Szeged)
- Pannon Hőerőmű Zrt. (Pécs)	- KÉSZ Építő és Szerelő Zrt. (Szeged)
- BIOKOM Nonprofit Kft. (Pécs)	- Contitech Fluid Automotive Hungária Kft. (Makó)
- Mecsekérc Zrt. (Pécs)	- Legrand Zrt. (Szentes)
- HB- Kapcsolószekrénygyártó Kft. (Pécs)	- Tradis Zrt. (Hódmezővásárhely)
- Pétáv Kft. (Pécs)	- Givaudan Hungary Kft. (Makó)
- Max Blank Hungaria Kft. (Bóly)	- Coffee Hungary Kft. (Hódmezővásárhely)
- KŐKA Kő- és Kavicsbányászati Kft. (Komló)	- Hungerit Baromfifeldolgozó Zrt (Szentes)
- Unikomtech Gép Kft. (Kozármisleny)	- Contitech Rubber Industrial Kft (Szeged)
- Kronospan-MOFA Hungary Kft. (Mohács)	
- Agrokémia Sellye Zrt. (Sellye)	
- Bonus Kft. (Siklós)	
- Perspex Kft. (Szentlőrinc)	
- Iron-Tech Zrt. (Szigetvár)	

23. sz. táblázat

Egyetemi karok

(Forrás: <https://pte.hu/hu/egyetemunk/szervezeti-egysegek> letöltve: 2021. 11. 06. <https://u-szeged.hu/karok> letöltve: 2022. 03. 19.)

Pécsi Tudományegyetem	Szegedi Tudományegyetem
- Állam-és Jogtudományi Kar	- Állam-és Jogtudományi Kar
- Általános Orvostudományi Kar	- Bartók Béla Művészeti Kar
- Bölcsész-és Társadalomtudományi Kar	- Bölcsész-és Társadalomtudományi Kar
- Egészségtudományi Kar	- Tanárképző Központ
- Gyógyszerésztudományi Kar	- Természettudományi és Informatikai Kar
- Közgazdaságtudományi Kar	- Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar
- Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar	- Mérnöki Kar
- Műszaki és Informatikai Kar	- Fogorvostudományi Kar
- Művészeti Kar	- Általános Orvostudományi Kar
- Természettudományi Kar	- Gazdaságtudományi Kar
	- Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
	- Gyógyszerésztudományi Kar
	- Mezőgazdasági Kar

24. sz. táblázat

Doktori iskolák

(Forrás: <https://u-szeged.hu/dokint/phd/iskolak> (letöltve: 2022. 10. 02.)

<https://pte.hu/hu/tudomany/doktori-kepzes/doktori-iskolak> (letöltve: 2022. 10. 02.)

Pécsi Tudományegyetem	Szegedi Tudományegyetem
- Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola	- Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola
- Filozófia Doktori Iskola	- Málnási Bartók György Filozófia Doktori Iskola
- Elméleti Orvostudományok Doktori Iskola	- Neveléstudományi Doktori Iskola

- Klinikai Orvostudományok Doktori Iskola	- Nyelvtudományi Doktori Iskola
- Gyógyszertudományok Doktori Iskola	- Történelemtudományi Doktori Iskola
- Interdiszciplináris Orvostudományok Doktori Iskola	- Elméleti orvostudományok Doktori Iskola
- Klinikai Idegtudományok Doktori Iskola	- Klinikai orvostudományi Doktori Iskola
- Pszichológia Doktori Iskola	- Multidiszciplináris Orvostudományok Doktori Iskola
- Interdiszciplináris Doktori Iskola (történelem/néprajz/politológia)	- Interdiszciplináris Orvostudományok Doktori Iskola
- Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola	- Gyógyszertudományok Doktori Iskola
- Oktatás és Társadalom - Neveléstudományi Doktori Iskola	- Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola
- Demográfia és Szociológia Doktori Iskola	- Közgazdaságtani Doktori Iskola
- Egészségtudományi Doktori Iskola	- Biológia Doktori Iskola
- Gazdálkodástani Doktori Iskola	- Fizika Doktori Iskola
- Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola	- Földtudományok Doktori Iskola
- Művészeti Doktori Iskola	- Informatika Doktori Iskola
- Breuer Marcell Doktori Iskola	- Kémia Doktori Iskola
- Biológiai és Sportbiológiai Doktori Iskola	- Környezettudományi Doktori Iskola
- Földtudományi Doktori Iskola	- Matematika Doktori Iskola
- Kémia Doktori Iskola	
- Fizika Doktori Iskola	

25. sz. táblázat

Államilag finanszírozott képzésekre felvehető, képzési helyenkénti maximális létszám (fő, SZTE, PTE, 2023. szeptember)

(Forrás: Felvi.hu letöltve 2023. 02. 28.)

Képzési terület	Felvehető létszám (fő)	
	PTE	SZTE
agrár	45	521
bölcsészettudomány	396	725
gazdaságtudományok	560	425
informatika	285	975
jogi	160	210
műszaki	515	763
művészet	181	148
művészetközvetítés	10	90
orvos-és egészségtudomány	1492	1040
pedagógusképzés	1572	1542
sporttudomány	222	185
társadalomtudomány	184	318
természettudomány	223	555
Összesen	5845	7497

26. sz. táblázat

2023/24-es őszi tanévre jelentkezők száma PTE/SZTE

(Forrás: https://www.felvi.hu/felveteli/ponthatarok_statistikak/friss_statistikak/!FrissStatistikak/index.php/friss_statistikak/karonkent letöltve 2023. július 31.)

Kar kód	Kar név	Jelentkezők/		Jelentkezők/	Jelentkezők/		Jelentkezők/
		Össz.	/Első.		[AO]N	Mesterképzés	
PTE-ÁJK	Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar	1265	529	646		882	1898
PTE-ÁOK	Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar	2177	468	2161	16	2159	2976
PTE-BTK	Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar	4091	1581	2585	594	3367	6857
PTE-ETK	Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar	3191	1389	1758	558	3016	5370
PTE-GYTK	Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kar	422	86	422		416	527
PTE-KPVK	Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar	1265	623	441	52	1163	2020
PTE-KTK	Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar	2126	1101	1360	254	1887	4240
PTE-MIK	Pécsi Tudományegyetem Műszaki és Informatikai Kar	2586	1272	1539	355	2432	4226
PTE-MK	Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar	572	256	481	71	560	718
PTE-TTK	Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar	1646	629	1247	260	1553	2357
	Összesen	19341	7934	12640	2160	17435	31189
SZTE-ÁJK	Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar	1691	729	1245	71	1282	2809
SZTE-BBMK	Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Kar	168	80	120	56	160	225
SZTE-BTK	Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar	4319	1768	2374	804	3751	6929
SZTE-ETSZK	Szegedi Tudományegyetem Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar	1903	840	1287	230	1821	2656
SZTE-FOK	Szegedi Tudományegyetem Fogorvostudományi Kar	906	107	906		900	1023
SZTE-GTK	Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar	2326	1121	1755	141	1997	4848
SZTE-GYTK	Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kar	463	71	463		457	536
SZTE-JGYPK	Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar	2716	1345	1248	395	2541	4251
SZTE-MGK	Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Kar	550	258	252		513	944
SZTE-MK	Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kar	1326	610	637	218	1224	2160
SZTE-SZAOK	Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Kar	1864	395	1864		1845	2140
SZTE-TTIK	Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar	3533	1691	2649	419	3389	5856
	Összesen	21765	9015	14800	2334	19880	34377

27. sz táblázat

Az Oktatási Hivatal statisztikája alapján a felsőoktatási intézményekben a hallgatók statisztikai száma képzési szintek és munkarend szerint (2020/21 ősz)

(Forrás: <https://dari.oktatas.hu/firstat.index> letöltve 2022.09.18)

Intézmény név	Munkarend név	Képzési szint név ¹⁾	Hallgatók statisztikai száma	Statisztikai létszám - Nő	Statisztikai létszám - Külföldi	Statisztikai létszám - Állami finanszírozású	Statisztikai létszám - Új belépők (ISCED 2011)	Statisztikai létszám - Utolsó éves	Statisztikai létszám - Duális képzésben tanuló	Statisztikai létszám - Kollégista
Pécsi Tudományegyetem	esti	szakirányú továbbképzés	42	39						
Pécsi Tudományegyetem	levelező	alapképzés (BA/BSc)	2264	1362	20	1257	260	412		4
Pécsi Tudományegyetem	levelező	doktori képzés (PhD/DLA)	125	52	10		31			
Pécsi Tudományegyetem	levelező	egyéb	13	9	1					
Pécsi Tudományegyetem	levelező	felsőoktatási szakképzés	131	101		89	61	30		
Pécsi Tudományegyetem	levelező	mesterképzés (MA/MSc)	1015	589	19	793	365	341		7
Pécsi Tudományegyetem	levelező	osztatlan képzés	404	248	2	4	41	72		
Pécsi Tudományegyetem	levelező	szakirányú továbbképzés	820	580	10			264		
Pécsi Tudományegyetem	nappali	alapképzés (BA/BSc)	8131	4694	1179	5569	2235	1362	118	1914
Pécsi Tudományegyetem	nappali	doktori képzés (PhD/DLA)	1023	533	252	577	267	124		32
Pécsi Tudományegyetem	nappali	egyéb	237	144	182					86
Pécsi Tudományegyetem	nappali	felsőoktatási szakképzés	666	395	2	581	314	203		64
Pécsi Tudományegyetem	nappali	mesterképzés (MA/MSc)	854	486	324	498	368	311		140
Pécsi Tudományegyetem	nappali	osztatlan képzés	5555	3187	2173	2790	1088	698		774
Pécsi Tudományegyetem	nappali	szakirányú továbbképzés	1		1					
Szegedi Tudományegyetem	levelező	alapképzés (BA/BSc)	1659	966	57	1104	162	311		5
Szegedi Tudományegyetem	levelező	doktori képzés (PhD/DLA)	15	7	1		8	4		
Szegedi Tudományegyetem	levelező	egyéb	8	4						
Szegedi Tudományegyetem	levelező	felsőoktatási szakképzés	42	23	1	36	28	4		
Szegedi Tudományegyetem	levelező	mesterképzés (MA/MSc)	624	406	37	498	206	199		1
Szegedi Tudományegyetem	levelező	osztatlan képzés	283	176	4		42	30		1
Szegedi Tudományegyetem	levelező	szakirányú továbbképzés	694	436	42			151		1
Szegedi Tudományegyetem	nappali	alapképzés (BA/BSc)	9125	4876	1098	7361	2473	1764	122	1989
Szegedi Tudományegyetem	nappali	doktori képzés (PhD/DLA)	1051	510	372	601	283	181		83
Szegedi Tudományegyetem	nappali	egyéb	671	394	657					10
Szegedi Tudományegyetem	nappali	felsőoktatási szakképzés	653	302	61	573	277	227		94
Szegedi Tudományegyetem	nappali	mesterképzés (MA/MSc)	1374	781	411	1062	539	505	14	229
Szegedi Tudományegyetem	nappali	osztatlan képzés	5298	3071	1614	3117	1077	652		757
Szegedi Tudományegyetem	nappali	szakirányú továbbképzés	68	49	23			4		3
Szegedi Tudományegyetem	távoktatás	alapképzés (BA/BSc)	240	138	5		14	21		

28. sz táblázat

Az egyéb dolgozók és kutatók száma intézményenként, foglalkoztatás szerint (2020/21 ősz) a Statisztikai Hivatal adatbázisa alapján

(Forrás: <https://dari.oktatas.hu/firstat.index> letöltve 2022.09.18)

Intézményi név	Teljes munkaidős	Részmunkaidős	Megbízással foglalkoztatott	Egyéb dolgozók összesen	Kutatók száma
Budapesti Gazdasági Egyetem	353	18	4	375	17
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	966	194	907	2067	445
Debreceni Egyetem	7315	284	1	7600	334
Dunaújvárosi Egyetem	128	21	26	175	4
Eötvös József Főiskola	37	6	0	43	1
Eszterházy Károly Egyetem	644	232	0	876	34
Eötvös Loránd Tudományegyetem	1852	2175	128	4155	394
Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem	265	63	0	328	17
Magyar Képzőművészeti Egyetem	160	24	0	184	
Magyar Táncművészeti Egyetem	67	6	7	80	
Nemzeti Közszolgálati Egyetem	692	35	0	727	87
Nyíregyházi Egyetem	267	4	0	271	2
Óbudai Egyetem	589	81	239	909	2
Pannon Egyetem	414	73	135	622	61
Pécsi Tudományegyetem	5552	563	0	6115	234
Semmelweis Egyetem	6767	896	0	7663	291
Szent István Egyetem	1136	80	0	1216	94
Szegedi Tudományegyetem	6214	719	0	6933	455
Testnevelési Egyetem	246	18	0	264	17

29. sz. táblázat

Klinikai Központok szervezeti egységei

(Forrás: (<http://kk.pte.hu/klinikak-intezetek> letöltve: 2021. 11. 06.

<http://www.med.u-szeged.hu/karunkrol/klinikak/klinikak> letöltve: 2022. 03. 19.)

Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ	Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ
- Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet	- Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet
- Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika	- Arc-, Állcsont-és Szájsebészeti Klinika
- Érsebészeti Klinika	- Belgyógyászati Klinika
- Fogászati és Szájsebészeti Klinika	- Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinika
- Foglalkozás-egészségügyi és Munkahigiénés Központ	- Családorvosi Intézet és Rendelő
- Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika	- Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinika
- Gyermekgyógyászati Klinika	- Gyermekgyógyászati Klinika és Gyermkegészségügyi Központ
- I. sz. Belgyógyászati Klinika	- Idegsebészeti Klinika
- Idegsebészeti Klinika	- Igazságügyi Orvostani Intézet
- II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai, Diabetológiai Centrum	- Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Intézet
- Immunológiai és Biotechnológiai Intézet	- Laboratóriumi Medicina Intézet
- Kórházhygiénés Szolgálat	- Neurológiai Klinika
- Laboratóriumi Medicina Intézet	- Nukleáris Medicina Intézet
- Neurológiai Klinika	- Onkoterápiás Klinika
- Onkoterápiás Intézet	- Ortopédiai Klinika
- Ortopédiai Klinika	- Orvosi Genetikai Intézet
- Orvosi Genetikai Intézet	- Pathológiai Intézet
- Orvosi Képző Klinika	- Pszichiátriai Klinika
- Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet	- Radiológiai Klinika
- Orvosi Rehabilitáció és Fizikális Medicina önálló Tanszék	- Repülő-és Űrorvosi Tanszék
- Pathológiai Intézet	- Reumatológiai és Immunológiai Klinika
- Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika	- Sebészeti Klinika
- Reumatológiai és Immunológiai Klinika	- Sürgősségi Betegellátó Önálló Osztály

- Sebészeti Klinika	- Szemészeti Klinika
- Sürgősségi Orvostani Tanszék	- Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika
- Szemészeti Klinika	- Transzfúziológiai Tanszék
- Szívgyógyászati Klinika	- Traumatológiai Klinika
- Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika	- Tüdőgyógyászati Tanszék
- Traumatológiai és Kézsebészeti Klinika	- Urológiai Klinika
- Urológiai Klinika	

30. sz. táblázat

Természetvédelmi területek Baranya és Csongrád-Csanád vármegyében

(Forrás: <https://provertes.hu/index.php/termeszeti-ertekek-es-vedelmuk/helyi-vedett-teruletkek-magyarorszagom/279-csongrad-megye-helyi-jelentosegu-termeszetvedelmi-teruletei> letöltve: 2022.10.01
<https://provertes.hu/index.php/termeszeti-ertekek-es-vedelmuk/helyi-vedett-teruletkek-magyarorszagom/242-baranya-megye-helyi-jelentosegu-termeszetvedelmi-teruletei> letöltve: 2022.10.01)

Baranya megye Védett terület nagysága: 2284 ha	Csongrád-Csanád megye Védett terület nagysága: 3970 ha
- Almamelléki-ösbükkös	- Apátfalva, volt TSZ-iroda kertje
- Bári-kastélypark	- Ültetett erdő (Bedő-liget)
- Kastélypark/Bóly	/Ásotthalom
- Bükkösdi-közpark	- Fehérnyáras emlékerdő
- Jeszenszky-kastélypark/Bükkös	/Ásotthalom
- Petrovszky-kastélypark/Bükkös	- Üllési-rét /
- Bodai geológiai infopark	- Kistelek-balástyai Müllerszék
- Bodai védett terület	- Csongrád Nagyréti
- Nádas/Cserkút	Természetvédelmi Terület
- Csertői-park	- Eperjesi Királyság-pusztá
- Gyűrűfű TT/Dinnyeberki	- Földeáki Kornél-erdő
- Drávafoki Fodor-kúria kertje	- Epreskert /Hódmezővásárhely
- Drávafoki Nákói-mocsár	- Népkert és strand
- Drávafoki-gyep	/Hódmezővásárhely
- Helesfai szociális otthon parkja	- Bíbic-tó / Kistelek
- Gyűrűfű TT/Ibafa	- Kisteleki-pusztá
- Kárászi Völgyiségi-patak	- Kiszombori Vályogos-tó
- Kárászi-erdők	- Mindszent, Köztársaság téri
- Kárászi-Nagyrét	közpark
- Keszüi fás legelő	- Mindszent, Szabadság téri közpark
- Keszüi-gyep	- Pusztamérgesi Mérgesi-pusztá
- Keszüi-mocsár	- Pusztamérgesi-láperdő
- Királyegyháza - Rigópusztai-park	- Röskei-gyep
- Királyegyházai fás legelő	- Fűvészkert /Szeged
- Langyosvízú forrás környéke/Kistapolca	- Kiskundorozsmai Nagy-szék
	- Maty-ér völgyének subasi ága
	- Maty-éri tározótó
	- Szeged, Újszegedi Holt-Maros
	- Szegedi Vadaspark
	- Szent János tér /Szeged

- Kisvaszar, Komlóra vezető út menti terület (215/4 hrsz)		- Körtöltés /Szeged
- Csermaaljai-erdőrészlet/Komló	/Szeged	- Lőtér melletti fasor területe
- Sikondai-pihenőpark/Komló		- Szegedi Fertő déli része
- Sikondai-tavak/Komló		- Gyálaréti gulyajárás
- Öreghegyi-rétek/Kovácsszénája		- Gyálaréti Holt-Tisza
- Herman Ottó-tó/Kovácsszénája		- Ős-Maty völgy /Szeged
- Kőpart-alja és KnipI-malom/Kovácsszénája		- Széchenyi liget /Szentes
- Nagyerdőköz és Bakó-rétek/Kovácsszénája		- Szentesi Magyartés-Zalotai TT
- Orfői-árok menti rétek/Kovácsszénája		- Zsombói-ösláp
- Tótmál-oldali patak/Kovácsszénája		
- Kastélypark/Magyartelek		
- Markóci-rét		
- Madár-emlékpark/Matty		
- Mozsgói-park		
- Gyűrűfű TT/Nagyváty		
- Herman Ottó-tó/Orfű		
- Fás legelő/Patapoklosi		
- Balokány-liget TT/Pécs		
- Bányatelepi szelídgesztenyés/Pécs		
- Kálvária-domb/Pécs		
- Nagypáti-dombok és vízfolyás TT/Pécs		
- Pécs városi parkerdő/Pécs		
- Pécs, Szabolcs-kert – Csértető		
- Pécsi Tudományegyetem botanikus kertje/Pécs		
- Pellérdi-rétek TT/Pécs		
- Siklósi úti temető TT/Pécs		
- Tetye-Havihegy/Pécs		
- Vasasi erdő TT/Pécs		
- Berghauer gyűjtemény TT/Pécs		
- Szent István tér-Barbakán-Várfalsétányok TT/Pécs		
- Halastó és környezete/Pogány		

- Pogányi vízfolyás menti gyepek és ligetek/Pogány	
- Kis-rét/Sellye	
- Park/Sellye	
- Máriagyúdi-barlang felszíne/Siklós	
- Kiss György park/Szászvár	
- Május 1. tér/Szászvár	
- Völgységi-patak/Szászvár	
- Akácfas-legelő/Szőkéd	
- Szigetvári vár környéke	
- Legelő-erdő/Tótszentgyörgy	

Függelék

NYILATKOZAT

a diplomadolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Kapás Alexandra Katalin
A Hallgató Neptun kódja: VZLAVQ
A dolgozat címe: Baranya és Csongrád-Csanád vármegye gazdasági-társadalmi helyzetének, valamint regionális gazdaságfejlesztési politikájának összehasonlítása a rendszerváltástól napjainkig
A megjelenés éve: 2023
A konzulens intézetének neve: MATE Agrár-és Élelmiszergazdasági Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Agrárlogisztika, Kereskedelem és Marketing Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott diplomadolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemitulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: Szeged év 2023. október hó 24. nap

Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

Kapás Alexandra Katalin (hallgató Neptun azonosítója: VZLAVQ) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a diplomadolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakedolgozatot/**diplomadolgozatot**/portfóliót a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: Budapest év 2023. 10.18.

Gyalóczy Dr. Benedek László

_____
belső konzulens